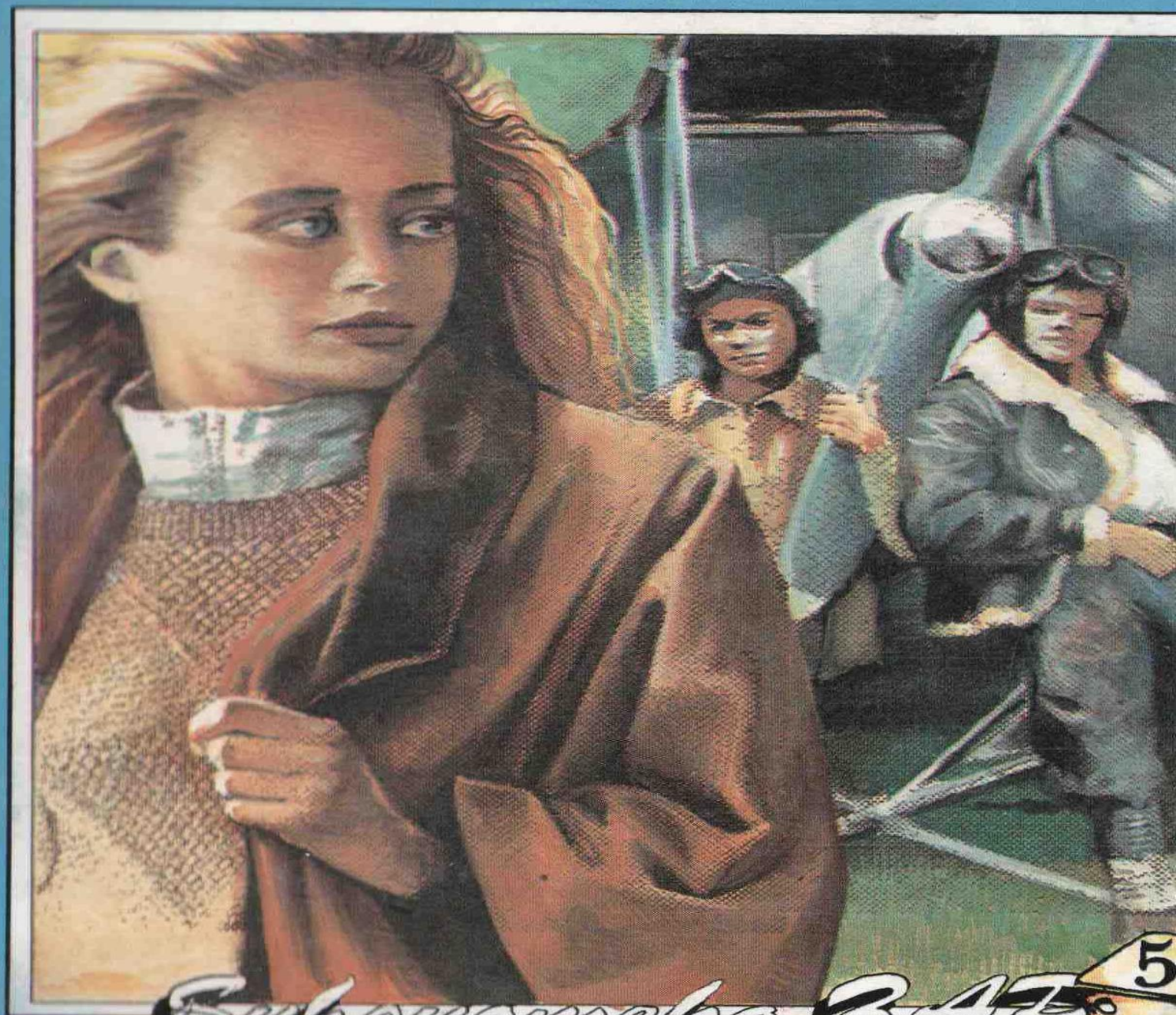

ГИ ШАНТПЛЬОР

СПЪТНИЦА В ЛЮБОВТА

Библиотека ЗНА 5

ГИ ШАНТПЛЬОР СПЪТНИЦА В ЛЮБОВТА

Превод: Радка Крапчева

chitanka.info

„Спътница в любовта“ на популярния френски писател Ги Шантпльор е вълнуващ роман за историята на една голяма любов. Приятелството между изобретателя — авиатор Гийом Кержан и очарователната девойка Филис Боажоли преминава през много препятства, докато двамата намерят истинското щастие.

Ще се потопите в неповторимата атмосфера на Франция и Париж, ще съпреживеете една вълнуващи любовна драма...

Прелестен роман за любовта, с незабравими ситуации и герои, е в ръцете ви. Очакват ви приятни часове на отмора с петата книга от Библиотека „Зар“.

Приятно четене!

ПЪРВА ЧАСТ

ГЛАВА I

— Вие във Виши, драги приятелю! Това се казва щастие! От всички на света вие сте човекът, когото най-много желяех да видя.

Пълен, рус, с много розова кожа, подобен на дебеличко и весело бебе, въпреки русите си мустачки, Роже Лекултъо се изпречи пред Кержан и радостно разтърси десницата му.

— Какво ви носи тук, Кержан? Жлъчка... диабет... не, обзалагам се, че митингът на авиацията!

— И сигурно ще спечелите!

— Дойдох, понеже майка ми трябваше да се лекува. Тя замина, но аз останах по неин съвет... дълга история!

— Нима!

Кержан се усмихна. Роже Лекултъо — Роро за близките си — не можеше да каже две думи, без да спомене името на майка си.

— Кержан, вчера бях на летището „Абрест“, чудно просто как не ви видях!

— Много естествено! На подобни събрания се виждат прочутите авиатори, знаменитите строители, а неизвестните инженери като мен, разбира се, остават незабелязани.

— Хайде де! Нали знам как гледат на вас във въздухоплавателните среди! Още ли сте при Патен?

— Да.

— Доволен?

— Много.

— Толкова по-добре. Самолетите „Патен“ са знаменити! Но за друго исках да ви говоря, драги приятелю. Аз съм лудо влюбен в едно прекрасно момиче. Майка ми иска да се ожени. Тя смята, че мъжът трябва да се ожени в разцвета на възрастта си...

Продължавайки да излага възгледите на майка си, Роро хвана Кержан под ръка и го поведе към казиното.

Гийом Кержан беше висок, строен, с гъвкаво тяло и непринудени движения. Дрехите му не бяха изискани, но удобни и с английска кройка. Жените, на които го представяха за първи път, го намираха

грозен. Скоро обаче, те се убеждаваха, че бронзовото му лице, с остри и живи черти, можеше понякога да бъде интересно, привлекателно и дори хубаво. Може би несъзнателно те съжаляваха, че големите му сиво-сини очи — очи на мечтател и изобретател, — не се сгряват от любовен пламък.

Безкрайните разсъждения на Роро омръзнаха на Кержан. Той искаше да се отърве от него и да отиде в „Екселсиор“, за да посети госпожа Даврансей, която вчера случайно срещна.

Точно в този момент Роже Лекултъо запита:

— Кажи ми, Кержан, когато бяхте в Екол Сентрал заедно с Етиен Даврансей, ходехте ли често у тях?

— Много често. Етиен и аз се събирахме, за да се готвим заедно за изпитите. Аз бях сам в Париж, току-що дошъл от провинцията и като Етиен бях отрано загубил баща си. Майка ми живееше в провинцията. Моята самота ми спечели любовта на госпожа Даврансей. В продължение на няколко години бях любимият им гост... до ужасната катастрофа... знаете, нали?

— Да... експлозията на казаните... Етиен Даврансей и двама работници бяха убити... но вие се виждате още с майка му, нали?

— Разбира се, но аз не знаех, че се познавате с госпожа Даврансей, Роже, и право да си кажа, питам се какво ви интересуват тези работи... Говорихте ми за любов... за женитба...

Розовото лице на Лекултъо изразяваше скромно задоволство.

— Кержан, понеже сте близък ни семейство Даврансей, вие сигурно познавате Филис Боажоли, кръщелницата на госпожа Даврансей? Аз съм влюбен в нея!

— Малката Фил!

Кержан зяпна от учудване. Той гледаше с широко отворени очи розовия младеж.

— Малката Фил! — повтори го. — Но тя е още дете!

— Тя е на осемнадесет години, аз съм на двадесет и пет — отговори Лекултъо. — Не намирам, че е дете. Откога не сте я виждали?

— От вчера. Срещнах я с госпожа Даврансей в една сладкарница! Дали познавам малката Фил? Та тя израсна почти пред очите ми и за мен ще бъде винаги малко хлапе, на което разказвах приказки. Приятелството ми с тази сладка принцеса датира от

влизането ми в Екол Централ — бях на двадесет години, сега съм на 31... смятайте!

— Надявам се, че от тези праисторически времена до днес Филис Боажоли се е променила... — подметна Роже.

— Да, тя е пораснала, признавам, но си е останала все същото крехко, забавно създание. Тя е все още сладката, луда някогашна приятелка. Как искате да виждам в нея момиче за женене?

А мислено Кержан прибави:

— *Как искате да виждам във вас съпруг за малката Фил?*

Изведнъж мисълта за женитба между Фил и Роро му се стори толкова невъзможна, че той избухна в неудържим, весел, искрен и непринуден смях, за който приятелите му казваха „неговият смях на първобитен човек“.

— Така да бъде! — се провикна Лекултъо развеселен. — Но има ли нещо по-прекрасно от една жена-кукла? Да не би да предпочетете една интелектуалка? Майка ми видя Филис Боажоли у госпожа Даврансей и веднага реши, че тя е момиче тъкмо за мене... а освен това госпожица Боажоли не може да бъде много придиричива, тъй като тя се намира в едно особено положение...

— Защо? Майката на Филис, учителка по английски, заслужаваше уважение, а още повече баща ѝ, Марсел Боажоли, който бе предан и забележителен възпитател на Етиен Даврансей. Бедният човек беше вдовец, когато се зарази от дифтерит, грижейки се за болния си ученик. Той не можа да издържи и така тригодишната Фил остана сама на света. Госпожа Даврансей я взе и отгледа като свое дете, тя я глези и обича повече от нежна майка. Предполагам, че ще ѝ даде зестра... Казват даже, че сега, след смъртта на Етиен смята да я направи своя наследница... Надявам се, че това няма да попречи на любовта ви? — В плътния глас на Кержан се долавяше лека ирония.

— Напротив, драги приятелю, Филис не е от тези момичета, които могат да се омъжат, без да имат пукната нара. Тя е възпитана като принцеса, свикнала е да задоволяват всичките ѝ капризи и не знае цената на парите... Знаете ли, че аз не съм единственият ѝ обожател?

— А, и други ли има? Кой са?

— Д-р Сорбие...

— Приятно момче, интелигентно и сериозно...

— Хм, както обичате, а познавате ли Фабрис де Мов?

— Писателят?

Кержан сбърчи вежди. Името на известния, почти прочут писател му беше известно. Той си го представи такъв, какъвто го беше виждал в театъра и у познати: строен, излъчващ очарование и сила, с мъжествено лице и чувствени устни, със зеленикави очи, чийто поглед, остър и настойчив, искаше да пленява и завладява. Кержан не отричаше таланта на Фабрис де Мов, но това, което знаеше и отгатваше за моралната същност на писателя, никак не му харесваше.

— Опасен човек, нали? — подхвърли Лекултъо, който бе схванал донякъде мислите на Кержан по израза на лицето му. — Човек, който завладява жените.

Кержан повдигна рамене.

— Възможно е, но моята малка Филис не е още жена, за щастие! Бих искал да я видя как се справя с тези си „флиртове за възрастни хора“. Кокетка ли е?

— Ни най-малко. Тя е мила, кротка, много весела — играе тенис, разхожда се, хруска бонбони, танцува, целува кръстницата си, казва, усмихвайки се, всичко, каквото ѝ мине през главата и никой не знае какво мисли всъщност.

За момент Роро се спря. После попита малко по-решително:

— Кержан, знам, че госпожа Даврансей ви обича и уважава. Затова помислих... тя сигурно ви е говорила... направила ли е завещанието си? Само това искам да знам...

Кержан се усмихна.

— А, значи привидно материалните въпроси са ви безразлични, но искате да избегнете всякакъв риск. Много хитро сте го измислили, малки Лекултъо, много хитро, но не много честно. Действително, ангелската невинност, с която правите и най-черните си сметки, съвсем не ме обезоръжава.

Лекултъо не знаеше какво да отговори.

— Ако госпожа Даврансей ми се беше доверила, както вие се надявахте, бъдете уверен, че нищо нямаше да ви отговоря, но успокойте се, тя не ми е казвала нищо. Не се съмнявам, че искате да осигури бъдещето на Филис, но дали е направила завещанието си, ми е съвсем неизвестно.

Лекултъо клатеше нерешително глава. Изглеждаше смутен и разочарован.

— Всичко казано ще остане между нас, нали Кержан? — промърмори той.

— Но, разбира се, бъдете спокоен. Довиждане, драги, предполагам, че повече не се нуждаете от мен.

— А вие, Кержан, вие... не мислите ли да се ожените за Филис Боажоли?

Кержан се изсмя сърдечно.

— Аз да се ожения за малката Фил! Мой бедни Лекултъо, та нали току-що ви казах, че тя израсна пред очите ми... Вашата голяма любов ви заслепява... Успокойте се, аз съм закоравял стар ерген и нямам намерение да жертвам свободата си.

Лекултъо се успокои.

— Вашата свобода, Кержан, как се нарича тя, а?

Кержан повдигна безгрижно рамене. Очите му, сини и закачливи, се смееха.

— О! — каза той. — Тя мени често името си. — Кержан се отдалечи, а очите му продължаваха да се усмихват, но вече други образи занимаваха мисълта му. Старите спомени, свързани с Филис, се събуждаха.

Тази малка Филис! Та не беше ли вчера, когато тичаше да му отваря вратата?

— Здравсти, Кержан... Пипнал си деветнадесет по дескриптивна геометрия... Браво!

Подражавайки на Етиен, тя го наричаше Кержан и му говореше на „ти“. Гласът ѝ беше прелестен и звънлив. Лекият английски акцент, останал от майка ѝ, придаваше на говора ѝ мила, детска прелест.

Години изминаха... Гийом Кержан не виждаше вече така често Филис, но тяхното другарство и братска обич се запазиха.

Бедната малка Фил! Ето я вече предмет на долни сметки, иначе как е възможно да виждат в това дете съпруга, да я обичат и да желаят жената!

И спомняйки си тримата ѝ обожатели, Гийом прошепна:

— Кой ли ще бъде избраникът? Скоро ли ще дойде... или даже вече е дошъл?

ГЛАВА II

Кержан слушаше вечерния концерт на казиното от потъналата в мрак градина. Когато палеше цигарата си, лек вик се чу съвсем близо до него и един необикновено ясен глас каза:

— Здравсти, Кержан!

— Добър вечер, малка Фил — отговори той, приятно изненадан. — Какво правите тук съвсем сама?

— Не съм сама. Госпожица Риб бди над мен. Вижте я! Забелязала е, че говоря с мъж и тича насам, рискувайки да й задигнат стола! Ние ключихме договор и тя ме остави да слушам концерта от любимото ми място.

Успокоена от присъствието на Кержан, госпожица Риб, като му повери Филис, се завърна на мястото си. Младият мъж погледна девойката:

— Филис, с блестящите си коси и с бялата си рокля приличате на богинята на зората!

— Много сте любезен, Кержан, комплиментът ви ме радва. Бих искала да съм красива, да бъда както във филмите, една от тези привлекателни, пленяващи жени, които завладяват от пръв поглед, и които никога не си забравят.

— Извинете, Фил, може би искате да кажете една „фатална жена“?

— Може би...

Те седнаха под дърветата, близо до оградата на градината. В потръпващото мълчание се издигна носталгичната жалба на една песен от Григ.

— Защо хвърлихте цигарата си, Кержан? По-добре дайте една и на мен... Тази вечер искам да се опияня до забрава.

И изведнъж тя започна да се смее безрадостно и сухо. Този смях беше необичаен за нея.

— Не, мое мило дете!

— Защо? Дайте ми! Обичам вашия ароматичен тютюн, който ме кара да мечтая... По-рано вие ми давахте от цигарите си...

— Да, в салона на кръстницата ви... там и сега бих ви дал, но тук отказвам решително. Не обичам жена да пуши на обществено място, а особено едно младо момиче.

Настана мълчание. Кержан се осведоми за госпожа Даврансей, без да се впуска в подробности. Той знаеше, че в този момент тя се намира пред масата за бакара или при рулетката, завладяна напълно от демона на хазарта. Филис не обичаше да се говори за тази страст на кръстницата ѝ.

— Казаха ми, че тази вечер нямало да бъдете в казиното, Фил?

— Кой ви е казал подобно нещо?

— Един обожател на фаталната ви прелест.

— Един обожател? Кой?

— Кой! Каква самоувереност! Да не би обожателите ви да са цял легион, Фил?

— Не ме закачайте, Кержан!... „Кой“ значи: доктор Сорбие или господин Лекултъо? И съгласете се, подобни обожатели не ми правят голяма чест.

Я гледай, помисли си Кержан, струва ми се, че малката Фил забравя едно име, но той не намекна нищо за този, чието име Филис бе премълчала.

— Намирам, че сте много придирчива, моя, малка. Нима доктор Сорбие не ви харесва?

— Нещо повече: Той ми досажда! Той е много проникнат от високата си морална стойност, от красотата на миналото си, отдадено всецяло на науката и от блясъка на бъдещето си, посветено на нея. Той е от тези умни хора, които ме карат да обичам разговора с глупците. Казах му, че тази вечер няма да дойда в казиното. Впрочем, целият свят ми досажда тази вечер, Кержан... искам да кажа — всички мъже.

— Тогава да си отида! — подхвърли Кержан, полуразвеселен, полузаинтересуван от мизантропията ѝ.

— Вие? Що за мисъл! Но вие, драги ми Кержан, вие не сте „всички“, не сте мъж, а мой приятел, по-голям брат, чичо... моят „добър великан“. Вие никога няма да бъдете сред хората, които ми досаждат.

Кержан се поклони шеговито.

— Безкрайно съм поласкан!

Думите му не отговаряха напълно на истината. Колкото приятелски и искрено да е привързан един мъж, той не обича едно младо и хубаво момиче, с което не го свързват роднински връзки, да го третира като стар чичо!

— Значи доктор Сорбие ви е казал, че няма да дойда в казиното, нали, Кержан?

— Не, Лекултъо ми каза.

— Роро? Бедният Роро!

— Бедният Роро? Неговата работа е наред, не е ли той глупецът, чиято компания предпочитате пред тази на доктора?

— Въпреки това, мисля, че не бихте искали да се ожения за Роже Лекултъо?

— Нито за Лекултъо, нито за който и да е друг... Вие сте още много млада, малка Фил!

Филис мълчеше. Лицето ѝ имаше замислено изражение. Изведнъж тя започна да се смее. Музикалният ѝ и приятен смях този път звучеше весело и непринудено.

— Кержан, трябва да ви разкажа една случка. Малко е неприятна, но... Един ден, в зимната градина на казиното (бях шестнадесетгодишна), видях един мъж, който искаше да целуне една жена...

— Я вижте, много интересно!

— Тя беше много хубава. Той не си спомням дали беше грозен или хубав, но в момента приличаше поразително на вълка от „Червената шапчица“, когато казва: „Сега ще те схрускам!“ Уверявам ви, че много се уплаших и веднага избягах.

— И хубаво сте направили.

— Когато разправих случката на кръстница, тя ми каза: „Това е чудесен урок, моя малка... По-късно, когато ще ти говорят за любов и за женитба, не забравяй да си представиш обожателя си като вълка от «Червената шапчица». Тогава запитай се дали ще ти е приятно да те схруска... Отначало сърцето ти ще се колебае, но все пак ще отговори... и каже ли «не», то не се жени, мое дете!“ Можете ли да си представите Роро като вълка, Кержан? Намирам, че повече прилича на агне...

— Кое то още суче от майка си, нали?

— Точно така. Добрият Роро! Така тих, така послушен... Не мога да гледам сериозно на него, Кержан, а още по-малко — да го обичам. Ако обичам, Кержан, ще обичам много... ще обичам безумно!

— Безумно! Не бих искал.

— Защо?

— Защото ще страдате.

— Обичали ли сте някога безумно, Кержан?

— О! Никога!

Убедителният му тон развесели малката Фил.

— Никога ли не сте имали желание да се ожените?

— Никога досега! Животът на стар ерген ми харесва много и нямам намерение да го изоставям.

— О, естествено, когато човек е достигнал до вашата възраст и не се е оженил, много късно е вече да мисли за женитба. Ясно е, че е предназначен да бъде стар ерген. Наистина, добри ми великане, вие сте добили малко вид на такъв... Знаете ли, Кержан, и в приказките „добрите великани“ никога не се женят. Когато и аз стана стара мома, ще заживеем заедно в една малка стара къщичка и ще имаме много кучета, котки, книги и картини. Искате ли?

— Малка Фил — подметна Гийом, — в приказките винаги се женят.

— Да, но трябва да има принц, който да ги обича.

ГЛАВА III

Нямаше още десет часа...

Чакайки Кержан, Фил наведена над въртележките на три хлапета се забавляваше, лапайки шоколад. Тази сутрин щастието беше благосклонно към нея.

Кержан я завари, когато се готвеше да отхапе едно голямо парче шоколад.

— Добро утро, Фил! Виждам, че не се безпокоите за талията си.

— Здравейте, Кержан. Чудесен шоколад! Хапнете си!

— Не, благодаря!

Младото момиче беше облечено в розов костюм, красив цвят за нейната младост. Златните ѝ коси искряха под тъмната шапка. Очите ѝ, блестящи и весели, се усмихваха нежно. Свежите устни, които се стремяха към шоколада, сякаш се стремяха и към живота, търсеци през топлия и ароматен въздух неговите радости и властните му целувки.

Малката Фил беше послушала Кержан. Черните мисли бяха отлетели. Тя беше тъй розова и свежа, както розата, която красеше ревера ѝ.

— Чудесна роза, имате, Фил. Откъде е?

— Искате да кажете: „От кого е“, но аз не мога да ви кажа, понеже никаква картичка не придружаваше цветята.

— Няма значение.

— Не ме закачайте, Кержан!

Същите думи тя бе казала и предната вечер, но колко различно звучаха те сега! Тази сутрин Филис Боажоли искаше да я „закачат“.

— Не намеквам за никаква личност, мила приятелко, но винаги, когато се изпраца един букет без визитна картичка, има друго нещо.

Филис започна да се смее.

— Е, добре! Вие като че ли имате право. Преди три дни казах на някого — без задни мисли, моля ви се — че обожавам розите с цвят на зората... Моят букет не е без подпис, но той е едва забележим... невидим. Фабрис де Мов. Доволен ли сте?

Кержан не се учуди. Той очакваше това име. Да, усмивката и розите бяха дошли от една и съща страна.

— Мисля, че Фабрис де Мов не е във Виши.

— Да, от няколко дни не е тук, понеже поставя една своя пиеса в Диеп. Цветята са от Париж. Днес сутринта получих една илюстрирана картичка. Пише, че ще се връща във Виши и довечера ще дойде на гарата, за да ни изпрати. Защо се смеете?

— Ах, тези илюстрирани картички! Колко често играят ролята на провидението! Затвореното писмо е опасна работа, но да изпратиш картичка е най-обикновено нещо, което всички ще намерят за много естествено.

— Кержан, Кержан, какво ви е прихванало днес? Какви са тези подигравки... Кержан, да завием надясно, искам да си купя едно колие от корали. Познавате ли Фабрис де Мов?

— Да. Много малко.

— Няма значение... Какво мислите за него?

— Прекалено хубав мъж.

— О! Нали? — потвърди тя очарована, без да долови иронията му. — Но той не е само красив, Кержан...

— Не, разбира се, Де Мов е писател с голям талант. Надявам се, че това ви е известно само от разговори с хората.

Филис се изчерви.

— О! Аз съм чела някои от работите му, откъси... и сонета, който беше написал за мен! Истински шедьовър.

— Уверен съм. Къде е госпожица Риб?

— Тя остана при кръстницата, която имаше да пише няколко писма... Сутрин мога да излизам и сама. Кажете, Кержан, въпреки че много малко познавате Де Мов, харесва ли ви?

Младият човек се колебаеше. Той беше откровен, но не груб.

— Е, добре, не... не много.

Филис се смути.

— Но защо?

Гийом продължаваше да се колебае, страхуваше се от прибързани заключения... Че този красив писател, чиито произведения бяха на мода, обичаше успеха във всичките му форми: слава, богатство, любов... беше ясно. Но различаваше ли се по това от

останалите мъже? И ако външността на Фабрис де Мов беше неприятна, трябваше ли да съди по нея за характера му?

Смеещите се очи питаха. Изведнъж младият мъж се уплаши да не угаси радостния пламък, който ги оживяваше.

— Защо? — каза той. — О! Много просто... защото се различаваме напълно. Между нас няма никакви допирни точки, но повтарям ви, познавам много малко Фабрис де Мов.

— Така е, драги приятелю! — каза доверчивото дете. — Вие не го познавате... Когато човек не го познава, той изглежда малко безочлив, нали? Даже и аз го намирах такъв в началото!

О, малка Фил, добре сте хлътнала! — помисли си Кержан.

Радостна от получения букет и от картичката, девойката с удоволствие бе оставила да изтръгнат любовната ѝ тайна, но Гийом не разпитваше, предпочитайки да не знае нищо, за да не се види принуден да замъгли блестящите ѝ очи.

Увлечени в разговора, младите хора бяха стигнали до бижутера, от който Фелис купи желаното колие и някои украшения, които ѝ се видяха забавни.

— Сега можем да се върнем в градината, Кержан. Знаете ли, че няма да заминем днес?

— Нима! Кога заминавате?

— След един ден, заедно със семейство Морисо, те отиват също в Екс... Кръстницата измени решението си. Тя прави често така.

Изведнъж гласът на младото момиче стана тъжен.

— Кержан, видяхте ли я вчера. В тази ужасна игрална зала?

Той кимна утвърдително с глава.

— Тя печелеше, нали? Да, да, знам. Когато печели, тя е доволна... изпада в опиянение... Въпреки това тя не държи на парите. Кръстницата ми не знае цената им... и аз съм като нея.

— Но, струва ми се, че парите, не са ви толкова безразлични? — каза Кержан, за да промени разговора и да види отново очите ѝ весели.

— Защото ги пръскам ли? Това е съвсем друго. Аз не обичам тях, но обожавам това, което те дават. О, да мисля за пари, да ги желая, да ги събирам и пазя като скъпоценности — никога!

— Моя малка, и аз не обичам парите и даже прекрасно минавам без разкоша и удоволствията, които ви доставят на вас. Но трябва да

призная, че от рождението си до днес съм принуден да мисля за проклетите пари, понеже винаги са ми били недостатъчни.

— Търпение! Вашият съвършен мотор ще ви донесе достатъчно.

— Моят съвършен мотор, както го наричате, ще донесе пари, желая го от все сърце, но не на мен, а на собственика, Жорж Патен.

— Не на вас! Но това е несправедливо. Та нали вие ще бъдете изобретателят.

— Защо несправедливо. Мислите ли, че бих могъл да осъществя мечтите, които ме въодушевяват, ако не беше Патен? Бих ли имал пари за моите опити, за безкрайните ми изследвания... Щях ли да имам необходимите условия?

Филис продължи покупките си в един магазин за дантели. Продавачът, предавайки ѝ пакетите, каза:

— Двеста франка, госпожо.

Усмехната, Филис ги пое.

— Мислят ме за ваша жена, Кержан. Колко смешно! Тази якичка е хубава, нали? Обичам дантелите повече и от скъпоценностите. Знаете ли, Фабрис де Мов ми каза, че купил от Брюж прекрасни дантели. Той ми разказа такива забавни неща! Били ли сте в Брюж, Кержан?

— Да.

— Тъй бих искала да отида там! Той е страната на моите мечти! О, единадесет часа! Трябва да се прибираме, но преди това искам да купя малко цветя за кръстницата.

Те влязоха в една цветарница. Младото момиче избра цветя, отвори чантата си, за да плати, но започна да се смее.

— Това е вече много! Цялото ми богатство е петнадесет сантима, а ми трябват петнадесет франка!

Смеейки се, Кержан плати.

— Виждате ли как хвърчат парите, Кержан — заключи весело тя. — Тази сутрин излязох с четиристотин франка... просто да не повярваш, че сега нямам нито сантим.

— Нищо чудно. Само за колието и дантелите дадохте триста и двадесет франка!

— Вярно! И четиридесет дадох в сладкарницата... и петдесет на един антиквар... и десет на една бедна жена, която продаваше увехнали цветя...

— Всичко: четиристотин и тридесет франка.

— Значи съм имала повече пари, отколкото мислех. Нали ви казах, че не знам да ценя парите. Кръстницата ме глези прекалено много. О! Кержан, помислете, че без нея щях да бъда принудена да работя, за да живея. Какво ли щях да правя тогава?

Тази мисъл ѝ се видя забавна и я развесели.

Безгрижието ѝ накара Кержан да потръпне. Той си спомни за съмненията и страховете на Лекултъо... и сега на свой ред се питаше какво би станало с Филис Боажоли, ако не получи наследството на госпожа Даврансей...

Той и не подозираше, че още същия ден ще чуе думи, които ще премахнат напразните му безпокойства.

Сред познатите си госпожа Даврансей беше известна с богатството си, но малцина я обичаха, поради намръщения ѝ вид. Само най-близките ѝ знаеха, че е способна на нежност и любов. Грубата ѝ мъжка външност криеше срамежлива и чувствителна душа. Смъртта на сина ѝ я хвърли отначало в отчаяние, а по-късно я подтикна към хазарта, който скоро ѝ стана необходимост и непобедима страст. Единствено голямата любов, която хранеше към Филис Боажоли, я свързваше още с живота.

След обяда, сервиран както винаги в апартамента, който госпожа Даврансей заемаше в хотел „Екселсиор“, госпожица Риб и Филис се оттеглиха. Старата жена остана насаме с Кержан.

Очите ѝ проследиха с любов малката Фил, докато вратата се затвори след нея.

— Много хубава е станала, нали, Кержан? Каква прелест. Ах, малката чародейка! Вече има няколко обожатели, знаете ли? Но тя е още млада... много млада... не искам да ми я отнемат толкова рано!

— Да — каза Кержан, — тя е много млада и въпреки това...

Госпожа Даврансей започна да се смее.

— Фабрис де Мов, нали? Прелестен е! Но аз се правя на глуха и на сляпа... ако има нещо сериозно, тогава ще видим. Аз се страхувам от зестрогонци, драги приятелю, а Филис ще бъде богата, много богата. Аз нямам семейство... племенницата ми, Лора Арден, е стара, набожна и намусена мома, която не мога да понасям. Ще ѝ оставя доживотна рента, а всичко друго, всичко каквото притежавам, ще бъде на Филис.

Щастлива от одобрението, което Кержан ѝ изказа, госпожа Даврансей продължи да говори за Филис.

— Кержан, Филис Боажоли ще бъде моя наследница не само, защото го желая от цялото си сърце, но и защото така трябва да бъде. Вземайки я при себе си, аз приех отговорността за съдбата ѝ. Подготвих ли я за бедност, за борба с живота? Уви, не! Тя беше моя утеха, надежда и щастие. Дадох ѝ всичко хубаво и добро и скрих от нея всичко грозно, грубо и низко. Да, въпреки скитническия ми живот, въпреки долната ми страст; моята любов издигна това дете над мизериите и тревогите на живота. Искях да бъде щастлива. С неумелото си възпитание можех да я направя непоносима, но добрата ѝ природа не позволи това. Тя е прелестна, Кержан. Сърцето ѝ е цяло съкровище. Тя е от тези нежни и безгрижни създания, които внасят радост, веселие и прелест в семейното огнище. Филис е топъл слънчев лъч, който осветява и стопля всичко. Кержан, искам животът на моята малка Фил да бъде охолен и блестящ!

Младият човек одобри напълно намеренията на госпожа Даврансей. Все пак той не можеше да не мисли за несигурността на човешките богатства и за последиците от едно неразумно възпитание.

— Ето вече отдавна мисля да направя завещанието си, но ме е страх. Да... пропъждам мисълта за смъртта... Вечният покой не ме плаши, но агонията, бавното преминаване от живота към смъртта. О! Агонията ме ужасява! Глупаво, нали, но нямах достатъчно смелост да направя завещанието си. Сега съм решила да повикам нотариуса и да осиновя Филис... Тогава ще бъда спокойна.

— Мога ли да ви дам един съвет, госпожо? — каза Кержан почтително. — Дръжте в тайна осиновяването на Филис. Нека нашата малка Фил бъде обичана само заради личните ѝ качества.

Госпожа Даврансей кимна утвърдително.

— Имате право, добри ми Кержан, благодаря ви.

Тя му направи знак да мълчи.

Филис влизаше в стаята. Почти веднага младият мъж се сбогува със старата дама и кръщелницата ѝ.

— Кержан — каза госпожа Даврансей, — след един месец ще ви пиша от Пьоплиер. Ще ни дойдете на гости за няколко дни, трябва и вие да си починете малко.

— С удоволствие приемам поканата ви, госпожо.

— Ще ви видим преди заминаването ни, нали? — попита младото момиче.

— Надявам се. На гарата няма да мога да дойда, но ще гледам да намина покрай хотела.

— О, сигурно ще се видим пак — каза госпожа Даврансей, — но въпреки това, за всеки случай...

За всеки случай те се сбогуваха.

ГЛАВА IV

Кержан беше роден и отраснал в Бретан. Инженерската му кариера го бе завела и задържала в Париж. Веднага след завършването на науките си той постъпи в заводите „Патен“. След смъртта на стария Патен наследникът му, Жорж Патен, поднови персонала с млади сили, между които беше и Кержан. Така той зае една от най-важните длъжности и имаше тридесет хиляди франка годишен доход.

Веднага след повишението Кержан реши да извика майка си от Бретан. В желанието си старата жена да се чувства като у дома си, той мебелира обширния апартамент, който бе наел, със старите бретонски мебели, обожавани от нея.

Но госпожа Кержан не можа да види наредения с толкова синовна обич апартамент. В навечерието на заминаването си тя умря от инфекция и остави сина си, потопен в скръб.

Шест години бяха изминали оттогава. Нищо не се бе променило в жилището, в което госпожа Кержан никога не беше влизала, но където въпреки това всичко говореше за нея.

Анаик, стара бретонка, гледаше домакинството на Кержан. Добрата жена обожаваше младия си господар и се грижеше майчински за него.

Сутрин Гийом отиваше на работа и прекарваше целия ден в заводите на Патен, но вечер той се прибираще в старото гостоприемно бретонско гнездо, скътано под покрива на парижката къща, и самотата му беше приятна.

Той обичаше тихия си дом, ястията, които Анаик му готвеше, вечерите, посветени на научни занимания и четене. Кержан не водеше никога жени в жилището си. Даже неговата приятелка Колет Муш не познаваше тихия му дом, огласян само от веселия лай на Жан. Жан беше малко кафяво кученце, без определена порода, с лъскави очи и гъвкав, розов език, което Гийом бе прибрал от улицата. Жан обичаше Анаик и боготвореше Гийом, който, наведен над чертожната дъска, обичаше да слуша лекото му дишане и да среща верните му очи.

Кержан избягваше светските развлечения, защото работата поглъщаше цялото му време. Въпреки това той беше общителен. Имаше много другари, предани приятели и приятелки (в най-чистия смисъл на думата). Той обичаше и ценеше най-много от всички малката Фил, госпожа Даврансей и Жаклин Албен — приятелка от детството. Въпреки затворения живот, който водеше, не беше мълчалив и намусен, а напротив, умееше да се весели и да се смее, а понякога радостта му бе свежа и естествена като на дете.

Кержан не можа да види госпожа Даврансей и Филис преди заминаването им. Щом свърши авиационната седмица, той напусна с облекчение Виши и се почувствува доволен едва, когато се озова в Париж. В пустия си апартамент той си спомни за Колет Муш и почувствува такава голяма нужда от нея, че сам се изненада от себе си. Далеч от нея, четейки писмата ѝ, не мислеше, че я обича толкова силно. Когато отсъстваше, той получаваше от Колет по едно, а понякога и по две писма на ден. Тя обичаше да пише и писмата ѝ, дълги или къси, бяха винаги хубави.

Колет Муш, неизвестна звезда на един малък парижки театър, обичаше Кержан с изкуствената чувствителност на романтична гризетка. Гийом, когото подобен род жени никак не привличаха, беше признателен на Колет, че влюбена и хубава, бе достатъчно изтънчена никога да не се загрози с вулгарни думи или груби постъпки. Тя не ласкаеше приятеля си с мъчно изпълними обещания, а му заявяваше чистосърдечно, че само човек, способен да я назначи в някой голям театър, би могъл да ги раздели. Въпреки че не беше напълно уверен в думите ѝ, приятно му беше, когато това хубаво същество, създадено за любов, казваше:

— Гийом, никой мъж не съм обичала така, както обичам тебе, ето вече четири месеца!

Така, без да усложняват простите си радости, те бяха безкрайно щастливи един с друг.

Беше събота. Гийом бе свободен и реши да посети Колет, която имаше ангажимент за сезона в един близък провинциален град. Кержан пристигна в градеца вечерта и отиде направо в театъра. Малката артистка беше прелестна.

— Чудно — помисли си изведнъж Кержан, — *Колет... да, Колет прилича на малката Фил... малко, много малко, разбира се... Как не*

съм забелязал досега?

Това неволно сравнение му беше неприятно и той се постара да го изгони от мисълта си.

В понеделник сутринта, когато се прибираще в квартирата си, за да се преоблече, преди да отиде в заводите „Патен“, Анаик му предаде една телеграма, пристигнала още в неделя. Тя беше изпратена от Екс и гласеше:

„Госпожа Даврансей получи удар в игралната зала.
Умря след два часа, без да дойде в съзнание.

Морисо“

ГЛАВА V

Беше изминала една седмица от погребението на госпожа Даврансей. Кержан отиваше да навести Филис, печална и самотна в голямата парижка къща на кръстницата ѝ. Пред пътната врата на дома на покойната той едва не се сблъска с Лекултьо, който изглежда току-що бе излязъл оттам.

— Без съмнение и този път съдбата има пръст в срещата ни! — се провикна добрият младеж.

— Да не би да сте поискали ръката на Филис Боажоли? — попита Гийом.

Лекултьо повдигна рамене.

— Не се шегувайте, Кержан. Оставих визитната си картичка за малката Фил, не за старата Арден, разбира се... дяволите да я вземат. Много ми е мъчно. Обичах това хубаво дете, Кержан и ако майка ми... да, и ако майка ми искаше...

Кержан го прекъсна:

— Е, дявол да ви вземе, Роро, вечно ли ще слушате майка си. Ако обичате Филис, женете се за нея. Кълна се, сега е моментът!

Лекултьо хвана под ръка младия инженер и го поведе по огрения от яркото слънце тротоар.

— Значи вярно е, тя няма нищо? Нищо! Бедната!

— Да, нищо няма. Това беше неизбежно... Госпожа Даврансей не остави завещание и според закона, госпожица Лора Арден е единствената ѝ наследница.

— Какво нещастие! — прошепна Лекултьо гневно. — Какво безобразие. Тази стара умопобъркана, тази...

Той замлъкна, после заговори бързо:

— Знаете ли, Кержан, не си въобразявайте. Даже и сега Фил не би искала да се ожени за мене. Тя обича другиго. Последните дни във Виши, когато Де Мов се върна, бях сигурен, че ще обявят годеча си. Той беше винаги с нея. Когато разбра, че Филис ще замине за Екс каза, че и той ще отиде там, понеже някакви приятели отдавна го канели.

Още виждам усмивката на малката Фил... Тя сияеше! Но аз познавам Де Мов... Сега той няма да поиска ръката ѝ.

— Естествено — отсече Кержан, — но това не му попречи да бъде на погребението, нали?

— Разбира се, трябваше да се покаже възпитан и внимателен. Той не направи нищо по-малко от останалите познати на Фил, но не направи и нищо повече. Той е чувствителен човек, уважава скръбта ѝ и се страхува да не я смути, затова стои настрана... О! Ако малката беше наследила богатството, работата щеше да бъде съвсем друга! Де Мов щеше да продължи ухажванията си и нямаше да се безпокои да не смути с това тихата скръб на Фил... Но тъй като тя не наследява...

— Да, тъй като тя не наследява кръстницата си, уважението му към скръбта ѝ ще продължи безкрайно. А Сорбие?

— Мисля, че Сорбие е още във Виши... Бедната малка Фил. Виждали ли сте я от погребението, Кержан?

— Да, два пъти. Тя обожаваше кръстницата си и я оплаква отчаяно. Струва ми се, че няма точна представа за материалните трудности, които ѝ предстоят.

— Тя ви обича много, Кержан.

— Да, Филис знае, че може да разчита на моята вяроност. Обичам я като брат... Но, уви! Какво мога да направя за нея?

— Сигурно няма да остане тук или в Поилиер с тази стара фанатичка?

— О, бъдете спокоен! Госпожица Арден няма да ѝ предложи подобно нещо, защото не може да понася малката.

— Морисо трябваше да я вземат със себе си, поне до зимата.

— Морисо водят светски живот, а Филис е в траур.

— Но какво ще стане с нея, Кержан.

— Госпожица Риб, компаньонката на госпожа Даврансей, ѝ търси някакво място като учителка или компаньонка.

Лекултьо поклати глава загрижено.

— Бедното дете! Учителка! Та какво ще преподава! Какво нещастие, какво нещастие! — повтори той и като се сбогува с Кержан се отдалечи.

Младият човек позвъни. Отвори му старият Лоран.

— Господинът иска да види госпожица Филис, разбира се?

— Да, Лоран, как е тя?

Добрият Лоран, който служеше от петнадесет години при госпожа Даврансей, се чувствуваше в правото си да изкаже впечатлението си.

— Тя не е болна, господин Кержан, но жално ми е да я гледам как се старае да бъде твърда и да не плаче. Изглежда, че няма да остане тук, но и ние дълго няма да се задържим. Бедната госпожа, много рано ни остави!

— Мой бедни Лоран, ако бъдете уволнен, разчитайте на мен. Аз ще се опитам да ви намеря някое добро място.

Като премина през обширния хол и стария салон, Кержан се озова в малкия уютен кабинет на госпожа Даврансей. Чакайки Филис, той си припомняше за десети път разговора, който бе водил с нотариуса на старата жена.

Добрият човек, който знаеше всички желания на покойната, се бе опитал да омилостиви госпожица Арден, да я накара да осигури на Филис един сносен живот, но усилията му бяха отишли напразно „Господ е с мен, той поиска аз да наследя, Филис Боажоли няма да получи нищо“ — му беше отговорила Лора Арден, но истината беше, че тя ненавиждаше хубавата, млада и весела Филис, която бе спечелила сърцето на леля й. Кержан на свой ред направи постъпки пред коравосърдечната наследница и защитавайки интересите на Фил, употреби цялото си красноречие и убедителност. Невъзмутима и непроницаема, старата мома беше отговорила:

— Филис Боажоли ще работи, както толкова млади момичета и жени, както собствената й майка. Тя сама ще си изкарва хляба и това ще й подействува благотворно.

— Трудът е най-хубавото и добро училище, госпожице — бе отговорил Кержан, — но и най-трудното за неподготвените жени. Помислили ли сте за опасностите, на които е изложено едно младо и хубаво момиче без средства и без близки.

Лора Арден бе отговорила с ледено спокойствие:

— Едно честно момиче не е заплашено от никакви опасности, господине. И струва ми се, че Филис Боажоли не трябва да се страхува от нищо, докато има такива доброжелатели... като вас.

Кержан една се бе въздържал да не нагруби старата мома, но мисълта, че Филис живее под един покрив с нея, го спря.

Вратата се отвори, младото момиче влезе и изтръгна Кержан от мислите му.

Тя му протегна и двете си ръце, Гийом ги стисна сърдечно и ги задържа в своите.

— О, Кержан, приятелю мой! Колко сте добър!

Тя беше отслабнала. Черната ѝ рокля я правеше още по-бледа. Разширените ѝ трескави очи блестяха.

Филис заведе Кержан до любимия фотьойл на госпожа Даврансей.

— Седнете там — каза младото момиче, като се настани срещу него на едно ниско столче.

Подпряла глава на ръцете си, тя прикова в него очите си, които изведнъж се изпълниха със сълзи.

— Мое мило дете, толкова съм нещастен, толкова ми е мъчно за вас, че не знам какво да ви говоря, като някой глупав човек! И въпреки това, Филис, не вярвам да има друго сърце, което да ви разбира по-добре и да ви съчувства по-искрено от сърцето на вашия стар Кержан...

— Зная — каза тя тихо, докато сълзите ѝ, неподвижни и блестящи, стояха на края на клепачите ѝ.

Гледайки сдържаното ѝ отчаяние, Кержан не се осмеляваше да я запита какво бе решила за бъдещето си. Сега той почувствува безсилието на приятелството си. Фил заговори отново:

— Предложиха ми една длъжност. Едни хора, които ще прекарат два месеца в Улгейт искат да ме вземат като възпитателка на малката им дъщеря. Ако след двата пробни месеца бъдат доволни от мен, ще остана на службата си и след завръщането им в Париж. Аз приех.

Кержан взе малката ѝ бледа ръка и мълчаливо я целуна.

— Доволна съм, че няма да бъда при някоя стара дама, щеше да ми напомня за кръстница...

— Мило дете, смелостта ви ме радва. Кой ви намери това място? Госпожица Риб!

— Да, тя търсеше за себе си и за мен едновременно. Госпожица Арден също ми предложи да потърси някаква служба. Изглежда, че ще е доволна да се отърве по-скоро от мен.

— Без съмнение. Ужасно създание!

Филис се усмихна тъжно.

— Страхувам се, че ние сме несправедливи към нея, Кержан. Имаме ли право да ѝ се сърдим, че получи цялото наследство!

— Но аз не се сърдя заради това!

— Разбирам. Упреквате я заради неприязнените чувства, които храни към мен. Но, помислете, няма ли никакво извинение за бедната стара Арден? Никога не е обичала и никой не я е обичал! Сърцето ѝ се е вкаменило... За нея аз съм чужденката, която открадна любовта на леля ѝ и която се опита да завладее богатството ѝ. Сега и аз съм като нея сама в света, никой не ме обича и никого не обичам... освен вас Кержан.

— Филис, не преувеличавайте. Аз държа да съм „вашият най-добър и единствен приятел“, въпреки това вие имате и други приятели.

— Да, кръстница имаше някои приятели, но какво съм аз сега? На кого мога да разчитам?

Кержан поиска да отговори, но с едно нервно движение Филис го прекъсна. Неспokoйните ѝ очи се устремиха към очите на младия човек и със сподавен глас тя каза:

— Кержан, ако обичате някое момиче и ако то се намираше в моето положение, бихте ли го оставили цяла седмица без една дума от вас... не бихте ли отишли да го видите? Кажете, Кержан?

Филис замлъкна. Кержан разбра желанието ѝ да му се довери.

— Не е важно какво бих направил аз в подобен случай, Фил. Аз не се придържам винаги към благоприличието. Може би е по-дискретно и по-деликатно от страна на един мъж, който обича, да не говори за любовта си в подобен момент.

Филис го прекъсна:

— О! Кержан, нима е неуважение към скръбта да кажеш или пишеш на едно бедно момиче: „Вие не сте сама, аз ви обичам и ще ви подкрепя. Разчитайте на мен“. Кержан, сигурна съм, че за да кажете тези думи, вие бихте избрали именно този момент.

— Моя малка Фил — каза Гийом с бащинска нежност, — имаше ли някой право да ви каже тия думи.

Бледите страни на девойката поруменияха.

— Не мисля, че въпросът ми е много смел. Вие почти ме насърчихте да ви го задам — продължи Гийом, — въпреки това, отговорете ми само, ако желаете. Мълчанието ви няма да ме накара да се съмнявам нито в приятелството ви, нито даже в искреността ви.

Филис въздъхна.

— Защо да не отговоря, приятелю мой? Вие знаете, че се касае за Фабрис де Мов. Срегнах го последната пролет в Париж, у Морисо... Видях го отново във Виши. Той ми харесваше много. Бях нещастна, когато мислех, че не ме обича и щастлива, когато бях уверена в любовта му. О! Чувствах се така доволна. Той се занимаваше само с мене, гледаше само мен! Знаете, Кержан, че не разбирам нищо от паричните въпроси... Аз си казвах: „Аз съм богата, понеже кръстница е богата... Може би Фабрис де Мов не се решава да поиска ръката ми, поради богатството ми. Трябва да го насърча!“ И когато, изпращайки ни на гарата във Виши, той каза: „Какво ще правя сега без вас?“ — аз му отговорих мило: „Ще дойдете при нас в Екс“... Тогава той взе ръката ми и я целуна... О! Но никога не ми е говорил за любов.

— Видяхте ли го отново в Екс?

— Не! Той пристигна в деня, когато... когато кръстница... Видях го на другия ден в черквата... Бях трогната от присъствието му. Оттогава не съм го виждала, без съмнение той е напуснал Париж.

Такава мъка се четеше в очите ѝ, че Кержан трогнат каза:

— Може би Де Мов е смятал, че моментът е неподходящ за подобно обяснение, Фил.

— О! Как бих искала да е така! И въпреки това, въпреки това... Кержан, Фабрис де Мов е близък приятел на Морисо, и може би, преди да замине те са му казали, че... че съм бедна... и тогава... Ако съм се излъгала така жестоко във Фабрис де Мов, Кержан, аз не мога вече да го обичам, ще го презирам, но нещо ще се случи... ще умре в мен.

Кержан я гледаше с безкрайно състрадание.

— Не трябва да се отчайвате, малка приятелко — каза той, без да даде да се разбере, дали говореше за Фабрис де Мов, или за бъдещето ѝ.

— Точно защото се надявах на посещение или на писмо, имах смелостта да остана тук — каза тя. — Сега трябва да си вървя... След три дни заминавам.

— Ще ми пишете, нали?

— О! Много често... ще ви разказвам всичко. Може би малката ми ученичка ще бъде мила...

— Госпожица Риб познава ли родителите?

— Господин и госпожа Валоа? Не вярвам. Господинът е печатар в Париж... Изглежда, че са почтени хора. Дано да им харесам. Представяте ли си каква невъзможна възпитателка ще бъде, Кержан? Сега, когато съм принудена да работя, виждам, че не съм способна за нищо. Нямам никаква диплома, мога малко да рисувам, да пея и да свиря на пиано. Учила съм от всичко по малко и затова нищо не знам. Ами ако малката е по-учена от мен!

— По-скоро страхувам се да не изглеждате на една възраст с малката... Тя е осемгодишна, нали? Но всяко зло за добро. Слушайте... Веднъж вие ми казахте, че аз съм за вас като стар брат или... добър чичо, нали?

Филис се усмихна.

— Да, вярно е, казах.

Тя му протегна мило ръка и Кержан я задържа в своята.

— Тогава... ще позволите ли на чичо си да ви запита нещо? Вие ще отидете при чужди хора, мое бедно дете, не се ли нуждаете от пари? Филис, ще приемете помощ от мен, нали?

Младото момиче се усмихна отново.

— Всичко бих приела от вас, приятелю мой! Но сега не се нуждая от пари. Кръстница ме глезеше толкова много. Аз още не съм похарчила парите, които тя ми даде в навечерието на... на...

Развълнувана Филис замлъкна.

— Добре — каза Гийом, — но обещавайте ми, че когато се нуждаете от нещо, ще се отнесете веднага към мен.

— Обещавам ви, мили ми Кержан... Ще дойдете ли да се сбогуваме?

— Разбира се.

— На гарата?

— О! Не... Вие заминавате сама... и може да си помислят нещо...

Тя не можа да не се засмее.

— Забравих... Аз бях свикнала винаги да ме изпращат и да ми носят шоколад, когато заминавам...

— Вие пак ще получите шоколад, Фил, но не на гарата...

— Боже мой, каква смешна и невъзможна учителка ще бъде. Кержан, мислите ли, че е изключено... Де Мов... да ми пише?

— Ни най-малко, напротив, нали ви казах...

Бедното момиче, помисли Кержан, когато я напусна. Не е създадена за скръб, бедност и работа... те я сломяват!

Както и Лекултъо той смяташе за окончателно оттеглянето на Фабрис де Мов. Без съмнение писателят беше възхитен от предвидливостта си. Забавлявайки се, той бе очаровал невинното сърце на едно младо момиче, имайки предпазливостта да не отиде подалеч от един безобиден флирт. Сега Фабрис де Мов се оттегляше. Черните дрехи и тъжното лице на Филис не го привличаха.

Каква примка за доверчивото сърце на Филис! Да, наистина, девойката обичаше Фабрис де Мов. Тя има нещастieto да бъде изоставена едновременно от кръстницата си и от този, когото обичаше...

Въпреки това Кержан благодареше на Провидението, че макар и с цената на скъпи жертви попречи на малката му приятелка да се ожени за Фабрис де Мов.

ГЛАВА VI

Умейт, 20 август

Вие ми поръчахте да ви пиша по-често, приятелю мой. Излишно беше! Едва пристигнах в Умейт и се настаних в малката си стая, и ето ме с перото в ръка!

Пътуването ни бе дълго и не много приятно. През цялото време гледахме през прозореца заедно с малката Лилиан. Ученичката ми е мила, не много хубава, но весела, здрава и свежа. Вие имахте право, струва ми се, че ще ме обикне. Тя ми каза: „Колко съм доволна! Приличате на едно голямо малко момиченце!“ Госпожа Валоа е забележително красива, с класически черти и идеално телосложение. Движенията ѝ са спокойни, походката величествена, говорът отмерен. Изражението на лицето ѝ не се променя никога.

Не мога да кажа, че е много любезна. Тя е по-скоро студена, но извънредно учтива.

Господин Валоа е по-приятен от жена си. Видът, маниерите и говорът му са малко тежки и просташки, но той е много по-любезен от госпожа Валоа. Добрият човек обожаваше дъщеря си и е много добре разположен към мен. По пътя ни купи и на двете шоколад и бонбони и беше много мил... Въпреки всичко тези хора ми са съвсем чужди и се чувствам много самотна.

Довиждане, добри ми закрилници, не забравяйте и обичайте вашата малка Филис.

Умейт, 27 август

Благодаря ви за милото писмо, скъпи Кержан. Слушам съветите ви и продължавам да се надявам. Живея и дните минават.

Малката Лилиан е прелестна. Думите ѝ, смехът и глезотиите ѝ са ми приятни. Почти цялата сутрин прекарваме на плажа, къпем се и събираме миди и раци. Следобедът посвещаваме на сериозни занимания. Разказвам на малката старите приказки за добрия великан, учим граматика и правим диктовки. Ученичката ми е страшно мързелива и тъй като ми липсва всякакъв авторитет, не зная какво ще правя!

Довиждане, драги приятелю, викат ме...

Ваша Филис

Умейт, 1 септември

Мили Кержан, много сте добър, че ми отговаряте така редовно, въпреки че писмата ми не са никак забавни. Съжалявам, че не мога да ви съобщя нищо интересно. Животът ни тече скучно и еднообразно и най-голямото ни удоволствие са баните. Аз плувам като риба и се чувствам във водата безкрайно сигурна и щастлива. Сега уча на моето изкуство и малката Лилиан и намирам, че е много надеждна ученичка. Често правим дълги разходки през полето и понякога, когато не е на лов или за риба, господин Валоа идва с нас. Той не е изискан, но затова пък е непринуден и сърдечен и аз го предпочитам пред жена му.

Семейство Валоа не са много общителни и не поддържат никакви връзки с останалите курортисти. Вечер, когато не отиваме в казиното, господин Валоа, Лилиан и аз играем на „гъска“ или на „дама“.

Ето животът ми, мили Кержан. Да знаете как бих искала да ви видя!

Сърдечни поздрави,

Ваша Филис

Умейт, 4 септември

Стари, подозрителни приятелю, как можяхте да помислите подобно нещо! Страхувате се добродушият

вид на господин Валоя да не крие нещо не много красиво! Препоръчвате ми благоразумие и даже предпазливост! Бедни ми великане, вие сте луд! Забравяте ли, че господин Валоя е женен, че е баща и е двадесет години по-стар от мене? За него аз съм едно дете, каквото е и дъщеря му Лилиан.

С малката се обичаме много, когато съм с нея забравям скърбите и мога да тичам, да се смея и да се забавлявам.

Вечер, когато остана сама, се срамувам, че забравям така лесно.

Здравият морски въздух ми повлия много добре и струва ми се, че съм понапълняла. Надявам се, че тази новина ще ви зарадва.

Драги приятелю, вие ми пишете, че сте срещнали Морисо в Париж... Говорихте ли за мен... и казаха ли ви нещо за... за... О! Вие знаете за кого.

Кержан, стари великане, някои спомени се забравят много мъчно... Един ден вие казахте, че хората на моята възраст не бива никога да губят надежда. Имате право. Не зная какво става с мен, но имам някакви добри предчувствия... Може би...

Целува ви сестрински,

Вашата Филипс

Умейт, 8 септември

Кержан, стари приятелю, как сте се сетили за рождения ми ден!... Тази сутрин ми беше толкова мъчно, че никой, никой няма да ми честити... И после дойде Вашето писмо, което ме утеши. Малката Лилиан, която случайно ме беше питала за датата на раждането ми, също излязла заедно с баща си и двамата се завърнаха към обед с букети в ръце. Бяха толкова мили! Но изглежда, че вниманието им не се хареса на госпожа Валоя. Струва ми се, че тя никак не ме обича. Какво ли ще стане с мен, след като изтекат двата пробни месеца?

Умейт 11 септември

Мили ми Кержан, та вие като че ли ревнувате от добрия господин Валоа! Знаете ли, че той е цялата ми надежда. Той обича дъщеря си и вижда, колко и аз я обичам... и може би, заради нея ще настоява да остана и след завръщането ни в Париж. Аз не мога да не съм му благодарна за вниманието и добрината, но не се страхувайте, Кержан, той няма да ви измести. Вие сте и ще бъдете моят единствен приятел.

Вашата малка Фил

Умейт, 12 септември

Драги ми Кержан, заминавам утре с първия влак. Напущам Умейт и семейство Валоа доброволно, но и без това никой не ме задържа. Ще ви разкажа една възмутителна и смешна история. Вие имахте право. Аз не познавам хората и светът понякога е много грозен.

Надявам се, че госпожица Арден ще ме приюти отново. Къде другаде да отида, Кержан? Нямам никого. Аз няма да й досаждам дълго... само няколко дни... докато си намеря нова работа.

Утре в пет часа ще дойда у вас. Не искам вие да ме търсите, защото вашите посещения не са приятни на госпожица Арден. Горя от нетърпение да ви видя час по-скоро.

До утре, драги приятелю!

Ваша Филис

ГЛАВА VII

Седнала в уютния салон на Кержан, Филис разказваше оживено произшествието, което бе причинило бягството ѝ.

— Бях съвсем сама в салона и прелиствах едно илюстрирано списание. Седях така... с наведена глава... Господин Валоа влезе и заста на зад мен. Помислих, че гледа картини и не смеех нищо да кажа, въпреки че близкото му присъствие ми беше неприятно. После изведнъж усетих топлия му дъх и преди да се обърна устните му се залепиха на врата ми... Тогава за миг скочих и му ударих една плесница... О! Да знаете каква звучна плесница беше, също като в театър! Това е всичко.

Естествено, с грация, която влагаше във всичките си движения, Филис описа случката и изпълни ролята, която бе играла въпреки желанието си. Подвижната ѝ физиономия и английският ѝ акцент правеха разказа ѝ безкрайно забавен, но Кержан нямаше никакво желание да се смее. Безгранично възмущение го изгаряше.

Пред хубавия наведен врат на девойката, който изглеждаше още по-бял и нежен до черната якичка, той имаше много жива представа за изкушението, на което мъжът се бе поддал. Тази ясна и груба представа за събитието възмущаваше още повече кавалерското му чувство.

Със свити юмруци, намръщен и пребледнял, той хапеше устните си.

— Моя бедна малка Фил! О, да мога да пипна този мръсен тип!
Филис се усмихна.

— Аз му дадох вече заслуженото — каза тя. — Той е много вулгарен човек. Само да го бяхте видели как се извиняваше. Какъв поразен вид имаше. А аз... аз бях яростна!... Не знаех какво по-напред да направя: да го набия или да се разплача. Чувствах се така изоставена и нищожна... Ако имах майка, баща или брат той никога... никога нямаше да се осмели... И аз му го казах... Той започна да се извинява и ми каза... каза ми „Моя бедна малка госпожице“! О, какъв

глупак! Отидох си и го оставих унижен, засрамен и зачервен от звучната ми плесница, а какъв подлец, какъв мръсник, Кержан!

— Но преди това, Филис, преди този ден, поведението му... винаги ли беше почтително.

— Винаги, или поне така ми се е струвало на мен.

— Как така ви „се е струвало“?

— Казвам, че така ми се е струвало, защото сега всичко ми се вижда подозрително... Любезностите му, вниманието му, начинът, по който ме гледаше, удоволствието, което намираше в игрите ни... Смеех се на предупрежденията ви, а ето, че са били основателни.

— Виждате ли, мое дете, че аз винаги съм прав — каза Кержан, намеквайки незабелязано за Фабрис де Мов.

— Да, добри великане, вие винаги имате право.

— Как си заминахте? Оплакахте ли се на госпожа Валoa?

— Първата ми мисъл беше да ѝ кажа всичко. После размислих и видях, че ще ѝ причиня голяма мъка, че може би ще стана причина за семейни раздори. Мъчно ми беше за малката Лилиан, уплаших се от злото, което неволно можех да ѝ причиня. Току-що бях получила писмо от вас. Излъгах, че е от някаква болна приятелка, която ме вика да отида незабавно при нея...

— Вие сте добра, малка Фил, много по-добра и по-деликатна от мен — прошепна трогнат Кержан. — Но може би госпожа Валoa не е повярвала и се е досетила...

— Аз се извиних, както можах и госпожа Валoa не настоя да остана, нито пожела да се върна след оздравяването на приятелката ми. Твърде е възможно и да подозира нещо, защото цялата вечер тя беше леденостудена към мъжа си и любезна, почти сърдечна към мене. Виждате, че добре съм постъпила. На другия ден рано сутринта взех влака и към обяд бях в къщата на кръстница.

— А! Значи се видяхте с госпожица Арден! Как ви прие тя?

— Много лошо! Понеже знаех, че е много целомъдрена, надявах се, че ще се възмути от господин Валoa и ще се съжали над мен. Нищо подобно! Никакъв упрек по адрес на господин Валoa. Според нея всяка жена получава обидите, които сама си навлича. Тя ме обвини, че съм била кокетка и предизвикателна.

Младото момиче замлъкна. Сълзи бликнаха от очите ѝ.

— Вие не, вярвате... не вярвате, че съм била предизвикателна, нали, Кержан? — умоляваше го тя.

Трогнат, Кержан я успокои:

— Не, моя малка Фил! Разбира се, че не вярвам! — Но въпреки това той мислеше за невинния бял врат, така нежен и така прелестен до черната дреха, за тайнственото и несъзнателно очарование на движенията, погледа и усмивката ѝ. — Истината е, моя мила Фил — завърши той, — че вие сте много млада и много хубава, за да бъдете учителка.

— О! Надявам се, че вече няма да попадам при невъзпитани хора.

— Не, разбира се, но те не са толкова малко, колкото мислите.

Тя го погледна отчаяно.

— Бедни ми Кержан, въпреки всичко трябва да си намеря някаква работа. Госпожица Арден ми говори за някаква нейна позната, вдовица на провинциален нотариус, току-що настанила се в Париж, която търси компаньонка за двете си дъщери... Но госпожица Арден смята, че не съм достатъчно сериозна за подобна служба...

— О — каза Кержан загрижено, — ако можех да намеря Жаклин Албен! Но къде, къдели се намира сега тази неуморима пътешественица? Познавате ли Жаклин, Фил?

— Госпожица Албен? О! Много бегло. Виждала съм я като бях малка, но още си спомням за нея. Тогава тя беше много красиво момиче и опора на слепия си баща. Бяха дошъл и в Париж при някакъв виден окултист и вие ги представихте на кръстница. Спомням си, че поставихте ръката ми в ръката на госпожица Албен и казахте: „Жаклин, моя голяма приятелка, ето малката ми приятелка Филис, аз я обичам много и желая и вие да я обикнете“.

— Точно тези думи бих искал и днес да повтора — каза Кержан, усмихвайки се. — Жаклин и аз сме другари от детинство. Бяхме съседни и далечни роднини и семействата ни се разбираха много добре. Всеки ден бяхме заедно. Ние сме почти връстници. Тя е с няколко месеца по-голяма от мен. Не познавам по-любезно и по-вярно сърце от нейното и по-открита, по-откровена душа. Без съмнение тя никога няма да се ожени. Много е независима и обича самотата... също като мен. Въпреки това, сигурен съм, че би се съгласила да ви вземе при себе си. Вие сте добра другарка и тя щеше да ви обикне като сестра.

Работата е, че след смъртта на баща си тя напусна Бретан и непрекъснато пътува. Тя е богата и може да си позволи този разкош. Почти винаги пътешествията ѝ са далечни и рядко оставя адреса си на своите приятели.

— Никога ли не ви пише? — Плахата надежда, осветила за миг лицето на Филис, угасна.

— Много рядко. Последният път ми се обади в края на юни от Япония... и ми даваше адреса си в Калкута...

Малката Фил въздъхна.

— Колко жалко! Вместо при вашата приятелка, ще трябва да отида при приятелката на госпожица Арден... Разликата не е голяма!...

Тя започна да се смее. Изведнъж ясният ѝ смях се сля с тихата музика на малкия златен часовник в салона и глухите удари на грубия бретонски часовник в кабинета на Кержан.

Беше шест часът.

— О! — каза тя — Какъв забавен разговор водят часовниците ви, Кержан. За първи път идвам у вас и всичко много ми харесва... всичко е хубаво, просто, солидно... но все пак, чувствава се липсата на женска ръка...

Тя стана, изтича до прозореца и вдигна щорите... Свеж въздух и миризма на трева и рози нахлу отвън.

— Чудесно мирише! — извика Филис очарована. — Има ли рози в градината ви, Кержан?

— Има, те пълзят и по самата къща и стигат чак до втория етаж. — Той се наведе през прозореца, протегна се и след миг се изправи с ръце, пълни с бели рози.

— О! Как се уплаших да не паднете — въздъхна Филис.

Усмехнат младият човек ѝ поднесе букета.

— Благодаря — каза тя и зарови нослето си в цветята, — същите рози имахме и у нас, в Льоплиер. О! Добри ми великане, у вас и камъните цъфтят.

Тя не можеше да се налюбува на кичестия кестен, чиито лъскави листа достигаха до прозореца на салона, на безредието, което царуваше в малката градина и на белите пълзящи рози.

— Обичам вашия дом — каза тя.

— Въпреки че не е много гостоприемен — забеляза Кержан. — Колко съм недосетлив! Още нищо не съм ви почерпил. Вие обичахте малинов сироп, нали? Анаик го прави чудесно!

Той изглеждаше възхитен от идеята си да предложи малинов сироп на своята малка Фил... Очите му, весели и мили, ѝ се усмихваха нежно.

Анаик им поднесе ледения сироп заедно с малки бретонски сладкиши — гордостта на старата домакиня.

Със светнали от удоволствие очи Филис хрускаше бисквитите.

— Хубави ли са? — попита Кержан шеговито.

— Чудесни! Много ми е приятно у вас. Жалко, но трябва вече да си вървя. Като дойда следващия път, ще слезем в градината, нали?

Кержан не отговори веднага. Посещенията на Филис му бяха безкрайно приятни, но как ще погледнат хората на тях? Присъствието на девойката в ергенското му жилище щеше да се види подозрително на всички, които не знаеха за необикновеното приятелство, което ги свързваше. В неин интерес беше да прекрати посещенията ѝ. Но как да ѝ каже това? Тя изглеждаше така спокойна и така доволна, когато беше при него! Той се страхуваше да не я наскърби.

— Моя малка, аз ще отсъствам от Париж за доста дълго време — каза Кержан. — След два дни заминавам по работа за Белгия и Англия. Много ми е мъчно да ви напусна при такива обстоятелства. Ще ме държите в течение, нали?

Пътуването на Кержан беше благовиден, и удобен предлог за прекратяване визитите на Филис.

— Колко досадно! О! Кержан, когато ви виждам, когато ви говоря, ставам по-смела... И после, само с вас мога да приказвам за... за... — Филис закри лицето си в розите. — Кержан, нищо ли не сте узнали за Фабрис де Мов?

Младият човек отговори сериозно:

— Не, мое дете.

Тя въздъхна, после повтори много бавно:

— Трябва да си вървя, не бива да закъснея за обяда!

— Знае ли госпожица Арден, че сте при мен?

— О! Пази Боже! Разбира се, че не! Никак не ви обича... Винаги, когато произнеса вашето име, ме поглежда подозрително... Един ден ми каза многозначително, че вие сте много опасен тип...

— Опасен тип!... Прелъстител?

— От най-опасните — вълк в агнешка кожа.

Филис се смееше закачливо.

— Бих искал да знам какво иска да каже тази умопобъркана стара мома — каза Кержан, малко засегнат от думите на госпожица Арден, а без сам да разбира защо, и от смеха на девойката. — Но в колко часа обядвате, Филис?

— В един и половина.

— Тогава, мое дете, не мислете, че вече искам да ви изпратя, но време е за тръгване, за да не закъснеете.

— О! Ще взема такси — каза тя спокойно, без да мисли за скромния си бюджет.

Кержан се усмихна снизходително и после се провикна:

— Чудесна идея! Аз също трябва да изляза, ще взема кола и ще ви заведа до вкъщи.

Филис, беше очарована от предложението.

— Вие няма ли да обядвате у дома си? Къде отивате по това време, Кержан?

— Отивам на гарата, ще замина за един близък провинциален град.

— При приятели?

Лека червенина обагри бронзовото лице на младия човек.

— Да... при приятели — отговори той бързо.

Няколко дни по-късно Кержан замина за Белгия. В Брюксел го очакваше писмо от Филис. Младото момиче беше постъпило на служба при приятелката на госпожица Арден, вдовицата Шардон-Плюш. Отначало тя беше заявила, че госпожица Боажоли е много млада и твърде несериозна, за да бъде компаньонка на дъщерите ѝ, но когато старата мома, много чувствителна откакто стана милионерка, се показа обидена, че не са приели препоръчаната от нея девойка, уважаемата вдовица я прие с отворени обятия. Като компаньонка на госпожиците Марсел й Едме Шардон-Плюш, Филис щеше да получава двеста франка.

„Не е много, заключавахме безгрижно Филис, при Валоа получавах петдесет франка повече, но затова пък, надявам се, че тук

ще бъда много по-доволна“. *Докога ли?* помисли си Кержан.

Той си спомняше Филис такава, каквато я бе видял последния път. Кой би държал като учителка или компаньонка това хубаво и елегантно момиче, в разцвета на красотата и младостта си.

Кержан беше загрижен. За стотен път той се питаше: *Какво да правя? Ако някой от приятелите ми беше в нужда, щях да му кажа: „Ела при мене... докато си в затруднение, разчитай на мен!“ Но какво мога да предложа на една жена, на едно младо момиче?*

Още същата вечер той написа едно дълго писмо на Жаклин Албен и го изпрати до нотариуса, който се грижеше за работите ѝ, с молба да го препрати на неуловимата пътешественица. Младият човек бе изпратил писмото си съвсем наслука и не знаеше дори дали някога то ще стигне до предназначението си.

ГЛАВА VIII

Париж, 3 октомври

Мили ми Кержан, получих двете ви картички от Анверс. О! Как ви завиждам, че пътувате!... Ето ме най-после у госпожа Шардон-Плюш, изпълнявайки от два дни длъжността си на компаньонка.

Семейството Шардон-Плюш се е пренесло току-що в Париж и е наело един голям апартамент в Паси, който е мебелиран много модерно и в един невъзможен стил. Както е нареден и украсен, домът им е ужасен. Струва ми се, че съм в хотел и често си мечтая за моя стар Пьоплиер и вашия хубав салон.

Госпожа Шардон-Плюш е в пълен контраст с ултрамодерната обстановка. Тя е едра, кокалеста и жълта, без определена възраст, не е елегантна, но е според собственото ѝ мнение спретната. Дрехите ѝ, винаги в убити тонове, не принадлежат на никоя епоха.

Тя управлява домакинството си с умение, което липсва у дъщерите и. Към мене е любезна, тържествена и снизходителна. Явно е, че в нейните очи съм една луксозна вещ купена и платена, както новите ѝ мебели. Вчера несъзнателно тя се показва жестока към мен. „Колко е хубаво, че и вие сте в траур, госпожице Боажоли — ми каза любезно тя. — Когато ще излизате с Марсел и Едме, които трябва да носят още няколко месеца черно, ще бъдете много издържана и изискана група!“

Когато видях Марсел и Едме, едва не се изсмях. Каква компаньонка ще им бъда, когато Марсел е двадесет и шест годишна, а Едме двадесет и четири. Как ще ги придружавам на разходки и концерти, когато съм толкова по-малка от тях? Те изглеждат много по-възрастни, отколкото са в действителност, и страхувам се, когато излизаме заедно да не ме мислят за някое много зле

възпитано момиче, което има нужда от две гувернантки... Едме е красавицата на семейството! Тя е мургава, с черни коси и големи сини очи. По-добре и по-просто съблечена щеше да е много приятна, но тя е глупава и превзета и в държанието си, и в говора.

Марсел, която физически е много по необлагодетелствана, ми изглежда доста добро момиче. Тя е много по-мила и по-сърдечна от Едме. Двете сестри се карат постоянно и би помислил човек, че не се обичат. Марсел ревнува Едме, която е явно предпочитана от госпожа Шардон-Плюш.

Днес ми казаха, че разчитат на мен да ги науча на „парижкия шик“. Марсел ми каза:

— Госпожице Боажоли, вие сте истинска парижанка и спечелихте точно с това. Ние искахме една чистокръвна парижанка!

— Но работата е, че аз не съм чистокръвна парижанка — отговорих аз, смеейки се. — Само баща ми е бил парижанин... Майка ми, на която приличам, е била англичанка...

— Няма значение! Вие сте толкова шик! Бих искала да съм като вас.

Едме не е така наивна и откровена като Марсел, въпреки че имитира прическата ми, шапките и дрехите ми.

Чудна работа! Идеалът им е да станат парижанки. Уверени са, че те притежават тайната на красотата елегантността и всички средства за разхубавяване. Да знаете само какви въпроси ми задават! Питаха ме как си боядисвам косите, с какво си мажа лицето и устните и още какво ли не!

Надявам се, Кержан, че вече сте добре осведомен и разбрахте какви са разговорите и заниманията ни. Двете сестри се интересуват само от тоалети, дребни домашни събития и клюки. Не знаят какво става навън по света. Четат само романите, които се намират в семейната им библиотека. Майка им е много подозрителна към книгите.

Аз трябва да им покажа музеите и забележителностите на Париж. Това задължение ми харесва много и ще го изпълнявам с удоволствие. Купих си един указател, който изучавам всяка вечер и сега съм много добре подготвен чичероне.

Лошото е, че понякога моите възторзи са доста шумни и двете сестри ми казват с презрение: „Колко лесно се ентузиазирате... Не можете ли да се възхищавате само в душата си?“

В Лувъра видяхме старите италиански майстори. Тъкмо се бях спряла пред „Йоан Кръстител“ на Леонардо да Винчи, Марсел ме дръпна незабелязано за ръкава...

— Елате, мама ни е казала да не се спираме дълго пред картини с голи хора, тя казва, че не е красиво за...

Не можах да се сдържа и избухнах в смях. Чували ли сте някога подобна глупост, Кержан? Защо им прави такава впечатление, че бедният светец бил гол? Това ли е най-важното, в картината! Не виждат ли очите му, богатата усмивка!

Драги приятелю, както виждате госпожици Шардон-Плюш са доста забавни! Струва ми се, че най-последно намерих сигурност и спокойствие в това семейство, ограничено и скучно, но почитено... прочее, доволна съм... Може би, невинаги ще бъда така самотна и изоставена, Кержан? Понякога щастиято идва съвсем ненадейно... Колко е хубаво човек да има своя къща, свое огнище и особено, особено да си намери едно вярно и любещо сърце!

Довиждане, Кержан, днес се разнежих много.

Филис

Париж, 10 октомври

Мили ми Кержан,

Благодаря ви за илюстрираните картички, но които следя пътешествията ви. Марсел и Едме ме питат

очаровани: „Кой ви изпраща постоянно тези картички?“ Аз отговарям: „Един стар приятел, когото обичам“.

Лека-полека почвам да свиквам с новата обстановка. Двете сестри могат да бъдат весели и понякога прекарваме приятни часове. Марсел е винаги по-любезна и по-разговорлива от Едме. Тя ми повери, че майка им ги е довела в Париж с надеждата да им намери съпрузи, достойни за богатството им.

Госпожа Шардон-Плюш ме дразни доста и аз полагам големи усилия да не бъда рязка и груба. Вчера ми каза, че косите ми били много руси и много буйни, а шапката много ексцентрична и съвсем не ми придавала почтен вид. С престорена учтивост и отвърнах, че не мога да си боядисам косите. Тогава тя, като си прехапа устните, ми предложи брилянтин, за да ги затъмня и пригладя. Аз отказах учтиво.

„Тогава, надявам се, че поне когато излизате с дъщерите ми, няма да слагате онази шапка — каза тя. — Ще ви дам една от моите шапки.“

Приех скромно шапката, но веднага щом се озовах в стаята си се постарях да я преправя, колкото ми беше възможно и макар, да не придоби много елегантен вид — стана нещо много по-важно — не приличаше никак на шапката на госпожа Шардон-Плюш. Като ме видя с нея, тя не можа да я познае и каза:

— Решили сте, че моята шапка не е достойна за вас.

Аз повдигнах невинно очи към нея.

— Но, госпожо, аз съм с нея!

Учудена, госпожата ми каза сухо:

— Не я познах... съвсем друга изглежда на вашата глава.

„За щастие!“ — си помислих аз. Лека нощ, Кержан... късно е вече... и писмото ми е странно глупаво... Лека нощ.

Вашата Фил

Париж, 18 октомври

Мили приятелю,

Дните текат еднообразно и философското ми настроение ми помага да ги прекарвам лесно. При все това в неделя имахме едно забележително развлечение. Марсел, Едме и аз бяхме поканени на интимен чай у госпожа Дерош, приятелка на госпожа Шардон-Плюш. Тя беше поканила и още няколко други млади момичета и господа.

Право да си кажа, много забавно беше. Не танцувахме, поради траура ни, но говорихме, свирихме, играхме на разни игри и флиртувахме по малко. Знаете, че обикновено не държа на флирта, но този път... Е, добре!

Този път ми правеше удоволствие да флиртувам. Аз се харесах много на господата и особено на един от тях, един млад адвокат, много мил. Бях доволна... и си казвах: „Значи аз съм момиче като всички други, а не само една компаньонка...“

Непринуденото ми държание не убегна от очите на госпожа Шардон-Плюш и тя ми заяви кисело: „Вие сте свикнала да се движите в обществото, госпожице Боажоли. Знаете как да говорите с мъжете... В провинцията не харесват такова държание и затова моите дъщери нямат вашата опитност... Те са създадени за семеен живот... и щом работата дойде до женитба, мъжете предпочитат такива като тях. Да, да, скромността се цени повече от прекалената свобода“.

Не е ли това студен душ, а Кержан? Но аз не се смуцавам лесно и злонамерените намеци на госпожа Шардон-Плюш не ме нараняват, а даже понякога ме забавляват.

Уважаемата вдовица ме упреква, че съм говорили пред дъщерите й неща, които не били предназначени за невинните им уши?

Да знаете каква история ми направиха вчера!

Връщайки се от някаква вечеря, Марсел и Едме — дойдоха в моята стая, за да ми разкажат как са прекарвали. Аз се бях приготвила за лягане и довършвах едно писмо за

вас... едно писмо, което не ви изпратих и в което пишех за човека, когото трябва, а не мога да забравя... Косата ми, както винаги, беше разпусната и превързана с бяла панделка.

Когато видяха нощния ми тоалет и двете сестри се провикнаха в един глас:

— О! Вие сте смешна с бялата панделка! Приличате на бебе. Защо си нравите така косата, а не си сложите книжки като нас. Аз се провикнах ужасена:

— Книжки! Но те са ужасни! И защо? Аз не си къдря косите.

— Какво от това, че книжките са грозни? — каза Едме. — Кой ще ви гледа през нощта?

— Няма значение — отговорих аз, — обичам винаги да съм спретната и хубава, като че ли очаквам някого.

Има ли нещо неприлично в думите ми, Кержан? Е, добре! На другия ден госпожа Шардон-Плюш ме повика настрана и ми каза:

— Госпожице Боажоли, Марсел и Едме ми казаха за вашата „нощна прическа“. Право да ви кажа, за първи път чувам младо момиче... или почтена жена да си прави подобен тоалет за през нощта, но това не е моя работа. Бих ви помолила само да не навеждате моите дъщери, които трябва да бъдат целомъдрени съпруги, на мисли, които даже не са им идвали на ума... Вие сте им казали: „Като че ли очаквам някого!“ (О! Кержан, само да чуехте тона, с който повтори думите ми...) Бъдете така добра друг път да избягвате подобни разговори, макар и моите бедни деца да не разбират напълно смисъла им!

— О, госпожо, кълна се, че и аз не го разбирам повече от тях!

Аз бях слисана и възмутена. Госпожа Шардон-Плюш ме погледна учудена.

— Това показва, мило дете, че не намеренията и мислите ви са лоши, а инстинктите ви... Вие трябва да се борите против тях. Като майка, чувствам се длъжна да ви дам този съвет.

Този път бях така поразена, че изгубих даже способността да говоря. Когато се съвзех, госпожа Шардон-Плюш беше излязла.

Тогава вдигнах рамене и реших да не се тревожа. Мнението на тази ограничена жена не ме огорчи... Нали ви казах, човек трябва да е малко философ.

Мой стари великане, само вие сте добър на този свят! Да ми пишете точно кога се връщате, за да мога още първата неделя да се измъкна и да дойда у вас... ако неделата е далече, ще дойдете вие да ме видите, нали?

Четохте ли, Кержан? Театър „Франсе“ ще дава една пиеса от Фабрис де Мов — „Царицата на Ис“.

Довиждане, приятелю мой!

Вашата малка Фил

ГЛАВА IX

През цялото си пътуване Кержан бе следван от милите послания на Фил. При завръщането си в Париж, той намери на писалището си последното ѝ писмо.

Гийом не можеше да приеме отново Филис в квартирата си, защото, ако узнаеше случайно госпожа Шардон-Плюш, щеше да бъде безкрайно скандализирана. Но и сам той не се решаваше да посети малката си приятелка, за да не събуди напразни подозрения. Най-после Кержан реши да ѝ пише и да ѝ обясни деликатното положение.

На другата сутрин, когато младият човек четеше вестника си, името на Фабрис де Мов прикова вниманието му. В хрониката той прочете следното съобщение:

„Преди известно време съобщихме за годеща на господин Фабрис де Мов, прочутия писател, и госпожица Алис Турнър, единствената дъщеря на г. Филип Турнър, виден хавърски индустриалец. Венчавката ще се извърши на 22 ноември в Хавър.“

Бедната малка Фил, която все още хранеше луди надежди! Ако тя не подозираше още за окончателната загуба на човека, когото обичаше. Кержан искаше да я подготви да посрещне по-спокойно новината... А, ако беше прочела съобщението във вестниците, което не беше изключено, той искаше да я успокои и утеши... Бедното дете обичаше да му съчувстват.

Кержан реши за по-благоразумно да я предупреди за посещението си.

„Моя скъпа Фил,
Най-после се завърнах в Париж и горя от желание да ви видя. Бихте ли помолили госпожа Шардон-Плюш да

разреши на един стар приятел на кръстницата ви да ви посети за няколко минути? Надявам се, че тя ще изпълни молбата ви. «Старият приятел» смята да дойде утре към шест часа... Ако случайно посещениято ми не бъде допуснато, моля ви да ми съобщите.

Ваш предан Кержан“

Филис не писа нищо и на другия ден към шест часа Гийом се запъти към дома на госпожа Шардон-Плюш. Въведоха го в салона, където всичко беше зелено — и килима, и мебелите, и стените... Денят беше към края си. Някой запали лампата в хола и след миг Фил се появи. Тя се усмихваше и беше много бледа. Усмивката ѝ бе мила, но печална и малко принудена.

— Не изглеждате добре — забеляза Кержан.

Тя го настани пред камината, където гореше тих огън и седна срещу него.

— Значи, госпожа Шардон-Плюш разреши да ви посетя?

— Да... доста сухо... но без мъчнотии. Попита ме дали не желая и тя да присъствува. Казах ѝ, че вие сте ми много стар приятел, почти чичо... и тя не настоя. Марсел изгаряше от желание да ви види, но аз се направих на две и половина. Искях да си поговорим спокойно, само двамата!

Филис започна да разпитва Кержан за пътуването му, но изведнъж, прекъсвайки фразата си, каза глухо:

— Кержан, знаете ли, че той ще се жени?

Кержан кимна мълчаливо. Очите му я гледаха с любов и съчувствие.

— От вестниците ли научихте?

— Да, вчера сутринта прочетох.

— Аз... аз знам от десет дни и от тогава нямах смелост да ви пиша. Познавам Алис Турнър, за която ще се жени... с нея се запознах у Морисо... Не е хубава, много е едра, масивна... не е и умна, няма никаква привлекателност, но пък има един милион франка зестра. И голямо наследство! Значи компенсира се...

Тя говореше с равен глас, без видимо вълнение.

— Мое бедно дете, признавам, аз не си правех никакви илюзии за характера на Фабрис де Мов... Но въпреки това бях изненадан, не очаквах, че...

Тя заговори отново със същия равен и безразличен глас:

— Вестниците известиха годеча им. Марсел четеше „Еко дьо Пари“ и изведнъж се провикна: „О! Фабрис де Мов се жени!“

Инстинктивно се вкопчих за стола. Струваше ми се, че падам в някаква пропаст. Вечерта казах, че съм болна и си легнах, без да ям... Никой не подозираше нищо.

— Моя бедна, бедна, малка Фил! И вие бяхте сама, съвсем сама!

— Вие отдавна бяхте изгубили вяра във Фабрис де Мов, Кержан... Аз виждах, но все още се надявах, надявах се с цялата си душа... О, Кержан, не можех да повярвам...

Тя затвори очи и се помъчи да се овладее.

— Филис, Фабрис де Мов не ви заслужаваше — каза меко Гийом. — Интелектуалците от неговия вид са честолюбиви, егоисти до жестокост и не са способни на чиста и безкористна любов... Не смеех да ви го кажа преди, и днес все още ме е страх да не ви нараня, но при все това, не бих искал още да го... Филис, моя малка, този човек е недостоен за вашата любов.

Тя повдигна глава.

— О, вие имате право. Аз ви казах, че щом престана да уважавам Фабрис де Мов, ще престана и да го обичам, но прибавих още, че нещо ще умре в мен... Аз не го обичам вече... Аз не искам да го обичам, Кержан!... Той разби сърцето ми...

— Скъпа Фил, на деветнадесет години, а даже и по-късно, времето и животът лекуват и най-тежките рани.

С умолително движение тя го прекъсна:

— Да не говорим повече за него, Кержан... Да не говорим за миналото. Така бих искала да не мисля вече за това, да се откъсна от него. По-добре, че се ожени така скоро, иначе щях да продължавам да се надявам, вечно да се надявам... А понякога надеждата измъчва... Виждате, вече се успокоявам... Изпитвам същото чувство, както човек, на когото са отрязали крака, след като е страдал адски... Бих искала да съм много храбра.

Сълзи бликнаха от очите ѝ.

— Да, вие сте много храбра — потвърди Кержан.

Филис сведе клепките си, сякаш за да скрие тайната на очите си, но след миг погледна Гийом и плувналите и в сълзи очи му се усмихнаха.

— Кержан, ако исках, можех да се ожения... от отчаяние... както в романите... Можех да се ожения блестящо... оставаше да кажа само „да“...

— О! Я ми разкажете!

— Приятелю мой, това беше една по-скоро неприятна история... Преди няколко дни, Едме, горда и триумфираща, ми повери, че ще ѝ направят предложение за женитба. Един господин, към четиридесет години, който бил на интимния чай на госпожа Дерош, заявил, че е влюбен в по-младата от госпожиците Шардон-Плюш и желае да я види отново. По тази причина госпожа Шардон-Плюш, въпреки траура си, взе една ложа в театър „Франсе“. Господинът — блестящата партия — щял да бъде в залата, но понеже вече бил „лапнал въдицата“, работата била вързана в кърпа. Повтарям ви точно думите на бъдещата годеница. Аз поздравих веднага Едме, въпреки че, доколкото си спомнях „блестящата партия“ изглеждаше доста застарял за едно младо момиче. Щастливата избраница ме помоли да ѝ направя прическата за знаменитото представление. Употребих всичките си способности, за да докарам Едме, но след завръщането им от театъра никога вече не стана дума за кандидата на Едме... Едва онзи ден Марсел ми каза каква била работата.

— О! Кержан, същинска оперетна интрига! „Господинът“ мислил, че има три госпожици Шардон-Плюш. А „най-младата“ съм била аз! Когато кандидатът научил, че е имал неблагоприятното да се влюби в някаква неизвестна компаньонка, той се провикнал: „Толкова по-зле, аз искам нея! Ако е съгласна, вземам я, въпреки всичко! Богат съм и за двама.“ Какво ще кажете, Кержан?

— Намирам, че господинът е доста безцеремонен и не много фин... Предполагам, че сте му дали достоен отговор.

— Отговори му, че не желая да се женя... Чудното е, че госпожа Шардон-Плюш и даже Едме, която не можеха да ми простят злополучната обида, са възмутени най-много от отказа ми.

— Това никак не е чудно, а е много човешко. Значи вие сте се осмелила да отхвърлите „блестящата партия“?

— Да.

— Жалко.

Филис подскочи.

— Как жалко! Нима вие ще ме посъветвате на подобна женитба?

— Не, не, мила приятелко... разбира се, че не. Съжалявам изобщо, че не сте се оженили! Толкова бих искал да сте щастлива, покровителствана от един честен мъж, който ще ви обича заради вас самата!

— О! Кержан, аз мога да се оженя само по любов, а никога, никога вече няма да... да обичам.

Кержан не можа да не се засмее, на дълбоката ѝ увереност.

— Как говорите за любовта, малка Фил — прошепна той, докато тя седеше замислена.

— Аз много мислих напоследък — започна отново девойката, вдигайки към Кержан очи сериозни и наивни, като на печално дете: — Кержан, когато човек изгуби внезапно спокойствието си, щастието си и майчините грижи и дойде до положението, в което аз изпаднах, тогава, какви ли не мисли му идват на ума! Как ме пазеше и гледаше някога кръстница. Нейната любов ме отделяше и бранеше от света! И ето, че сега съм съвсем сама, излизам сама, живея при чужди хора... а аз, аз не съм привикнала на самотата, не я обичам... И струва ми се, че хората отгатват моята безпомощност и злоупотребяват с нея. По улицата мъжете ме закачат, заговарят ме, следят ме, както никога преди не си позволявах... Ето вчера близо до Трокадеро — двете сестри не бяха с мен — един млад човек, който познаваше кръстница, ме видя и ме спря... помислих, че ме заговаря от учтивост и отговарях любезно на въпросите му и накрая... О! Кержан, да знаете как ме погледна, как хвана ръката ми, казвайки: „Компаньонка, такова нежно създание като вас! Това е престъпление! Вижте, защо не постъпите в театъра или в някое вариете? Елате да ме видите утре, ще си поприказваме. Аз ще ви помогна — едно хубаво момиче не трябва да бъде бедно“ Не си спомням какво му отговорих, нещо незначително, обикновено, но имах такова желание да му ударя и на него една плесница...

— Мизерник! — изгърмя Кержан. — Но бедно дете, това е ужасно! Как да ви помогна? Вие нямаше да бъдете изоставена, ако имахте защитата на един съпруг.

Но Филис го прекъсна развълнувано:

— Покровителството на мъжа, Кержан, е неговата любов. Приятелю мой, аз съм много млада, много неопитна. Жизненият ми опит беше горчив, аз съм страшно смутена. Не разбирате ли, като видях, че в очите на някои мъже съм само плячка, започнах да се отвърщвам и от всички останали. Не, не, аз не искам вълкът да ме изхруска.

После, виждайки усмивката на Кержан, тя се почувствува задължена да му обясни докрай схващанията си.

— Не мога да разбера, как едно момиче може да стане съпруга на един мъж, без да го обича дълбоко, безумно! — несъзнателно тя понижи гласа си. — Аз не обичам никого... и няма да обичам никога вече... Затова не мога да се оженя...

Кержан я слушаше внимателно, без да я прекъсва, особено щастлив, особено очарован от простите ѝ и смели думи.

И изведнъж Гийом разбра, че женитбата на Фил с някой непознат мъж би му се видяла като светотатство, разбра, че тя щеше да му причини жестоко страдание. Той беше слушал за ревниви майки и бащи и реши, че тази чудна и неспокойна страст бе на път да го завладее.

Още някога, като мило и прелестно дете, Филис бе заела голямо място в сърцето му. По-късно, когато тя порасна, той мислеше, че краят на тяхната близост ще е неизбежен, а ето, че сега случаят ги сближаваше още повече и „добрият великан“ беше готов на всякакви жертви, за да защити малката крехка принцеса...

— Филис — каза той, — досега говореше разумът ми... но всъщност, аз съм идеалист и сантиментален и одобрявам постъпката ви. Ако вие бяхте се омъжили за „блестящата партия“, щях да бъда безкрайно нещастен, но аз се надявам, че и на вас щастието ще се усмихне. Вие нямате още двадесет години. Бих искал, да вярвам, че въпреки разочарованието, което ви нарани, вашето сърце не е умряло, че някое сърце, което вие още не познавате, ще го съживи. То ще бъде сърцето, за което сте мечтали — добро, любещо и вярно. Пазете чувствата си за този мъж, който ще ви направи щастлива и комуто „добрият великан“ ще бъде безгранично признателен.

Добрите очи на Гийом се усмихваха на Филис, но тя оставаше тъжна и сериозна.

— Вие все още ме мислите за малко момиченце, стари Кержан. Вие мислите, че съм си счупила куклата и за утешение ми обещавате друга, по-хубава. Без съмнение, бъдещето ще ви покаже, че се мамите. По-добре пожелайте ми такт и търпение, защото госпожа Шардон-Плюш и Едме ми се сърдят и не знам как ще ги накарам да забравят пропуснатата женитба. Мъчно ще е...

Кержан помисли: *Никога няма да забравят*, но се въздържа да изкаже мнението си.

— Кога ще се видим отново? — попита девойката.

— Не зная, мило дете... Вие не можете да дойдете у дома, а и аз не мога да идвам много често...

Тя въздъхна.

— Тогава ще ви пиша и вие ще ми отговаряте.

— Добре, така може.

Тя замлъкна, после каза тихо:

— Кержан, вече на нищо не се надявам, всичко ми е безразлично, бих искала да умра...

Гийом я смъмри, опита се да я успокои и я напусна натъжен.

Няколко дни по-късно, когато пресичаше мрачния и оголял парк Монсо, Кержан забеляза Филис, заобиколена от две момичета, доста масивни, лишени от грация и хубост.

Той поздрави, минавайки покрай тях, но малката Фил му извика весело и го спря:

— Вие, Кержан! Колко забавно е, че се срещнахме!

Обръщайки се към придружаващите я момичета, тя го представи:

— Господин Кержан — госпожици Шардон-Плюш...

Марсел му подаде мило ръка:

— Госпожица Боажоли ни показваше хубавите картички, които ѝ изпращахте, господине. Много приятно пътешествие сте направили.

Гийом ѝ отговори както винаги просто и сърдечно.

Те се отдръпнаха настрана, за да не пречат на минувачите. Филис потрепери:

— Не искате ли да се разхождаме? Вятърът просто ме пронизва.

Но Едме, която при представянето не беше подала ръка на Кержан, а се беше задоволила само да кимне с глава, се обърна към нея:

— Моля ви се, госпожице Боажоли, нямаме време за губене. Шивачката ни чака...

Трите момичета се отдалечиха.

— Надута пуйка! — промърмори младият човек.

При все това, въпреки нелюбезната постъпка на Едме, той беше доволен, че срещна Филис. Тя му се видя много слаба в черната си дреха, но не беше така бледа и печална, както последния път.

Той си помисли: *Колко е млада! Бедната малка!... О! Дано Жаклин получи писмото ми!*

Но още същата вечер той получи писмо от нотариуса на госпожица Албен, който му съобщаваше, че неговата довереница от няколко месеца не е съобщавала адреса си.

ГЛАВА X

Беше девет часът — любимият момент на Жан и на Гийом. Лампата под зелен абажур пръскаше мека светлина в кабинета на Кержан. Тишината се нарушаваше само от ударите на стария бретонски часовник. В камината гореше буен огън и сенките на пламъците играеха по стените. Седнал близо до огъня, Гийом пиеше кафето си. Жан дремеше близо до него. Уморен от дневния труд, излегнал се в дълбокото кресло, младият човек пушеше и се наслаждаваше на спокойствието си.

Той беше доволен от работата, която бе свършил през деня. Опитите с новия му мотор бяха излезли напълно сполучливи и осигуряваха слава и нови материални облаги на заводите „Патен“. Това не огорчаваше ни най-малко Гийом. Славата не го блазнеше, а още по-малко — богатството. Какво би му донесло то повече от това, което имаше. Той не познаваше разкоша и не го желаше. Знаеше, че най-големите преимущества на хората не се доставят с пари. Купил ли си е някога някой очи, които знаят да виждат, уши, крито слушат, бистър ум или сърце, способно да разбира и обича? Кержан обичаше охолния си здрав и удобен живот, отговорностите на семейния живот го плашеха... без спътник, без спътница... опияняваща и абсолютна самота!

На вратата се позвъни. Кержан се усмихна. Той чакаше телеграма от приятелката си. Колет сменяше квартирата си и беше му обещала да се обади веднага, щом свърши с пренасянето.

Милата, сладка Колет! Хубаво тяло, добър нрав, малко, много малко сърце, поносим егоизъм и безгрижие на пеперуда... Тя предлагаше любов, която не измъчваше, не беше възискателна и досадна и не пречеше на работата му. Тя беше прекрасно моментно опиянение, без горчивините на ревността, без кавги и мизерии... Леки, бързи стъпки се чува по паркета в салона, една врата се отвори.

За момент Гийом помисли, че самата Колет идва... Той стана бързо, Жан се събуди и започна да лае уплашено.

— Боже мой, какво търсите тук, по това време? — извика той.

На вратата стоеше Филис Боажоли. Тя пристъпи плахо напред. Пред отчаяния ѝ и жалък вид недоволството на Кержан се изпари.

— Какво има, малка Фил — каза той. — Какво ви се е случило? Вие ме плашите!

— Кержан, тази жена е ужасна...

— Кря жена? Госпожа Шардон-Плюш?

— Да! Тя... тя ме обиди и... ме изпъди!

— Но как? Защо? Говорете!

Филис изглеждаше съсипана.

Гийом я покани да седне, но тя остана права, нервна и отчаяна.

— Вие знаете, тя ме намрази... Изглежда, че онзи ден, когато дойдохте да ме видите, тя се е скрила зад някоя врата в хола, за да ви види... Тя ми каза ужасно обидни и невероятни неща... че съм я излъгала умишлено, че вие сте били млад и посещението ви било неприлично... Но днес Едме ѝ разказа за срещата ни в парка Монсо... и като свършихме вечерята, тя ми направи страшен скандал... Упрекна ме, че... Досега ме търпяла заради госпожица Арден, но след като съм приела насаме един мъж в почтения ѝ дом и след като съм се осмелила да си правя срещите под покровителството на невинните ѝ дъщери и да им представям любовниците си...

Кержан подскочи.

— А! Това е вече друго!

— О! Кержан, не можах повече да понасям обидите ѝ... и ѝ казах всичко, което ми беше на сърцето... И когато това зло същество каза, че ми дава осем дни, за да си потърся друго място, отговорих, че няма да остана нито минута повече в нейния дом. Тя се уплаши малко, разбира се, заради госпожица Арден, понеже се страхуваше да не я обиди и се опита да ме успокои... но беше много късно!... Без да я слушам повече, изтичах в стаята си, събрах нещата си... Ах! Да избягам, да избягам от тук!... Но къде? Къде? Госпожица Арден ми даде да разбере, че не може вечно да ме приютява... При Морисо?... Не исках заради... заради хората, които можех да срещна у тях... Тогава оставахте само вие... И когато шофьорът ме попита къде да ме закара... казах му вашия адрес, приятелю мой...

— Добре сте направили... много добре сте направили — провикна се Кержан.

Филис се отпусна на дивана, зарови глава във възглавниците и зарида.

— Не можех да отида на хотел, Кержан... Страх ме беше... и после, кръстница ме повери на вас.

— Но, повтарям ви, че сте направили много хубаво — настояваше отчаяно Кержан. — Не плачете, моя малка Фил.

Филис се изправи и, продължавайки да хълца, избърса сълзите си. Кержан махна внимателно шапката ѝ и свали палтото ѝ.

— Вие сте много добър — каза тя. — О! Кержан, не мога да започна отново този живот... да търся друго място... пак при непознати хора... пък и кой ли би ме взел сега, след като госпожа Шардон-Плюш ме изгони?... Преди, когато още се надявах и имах вяра в бъдещето, бих посмяла. Но сега... не мога повече, не мога... Ще умра... О! Приятелю мой, вземете ме при вас! Ще ви стана секретарка... Моля ви се, моля ви се, вземете ме...

Кержан стоеше прав до нея. Силната му ръка погали нежно русите ѝ коси.

— Мое бедно дете — каза той, — щях да бъда много щастлив, ако можех да ви взема при себе си, но не виждате ли, че това е невъзможно? Вие сте много млада, аз съм тридесетгодишен... не сте ми нито сестра, нито жена... А хората невинаги разбират... Ако останете при мен, ще започнат да говорят за нас двамата... много лоши работи...

— Не ме интересува какво ще говорят, щом нищо няма да е вярно.

— Не сте права... още не разбирате, дете сте, но по-късно, когато...

Очите ѝ се изпълниха отново с отчаяние?

— Тогава какво ще стане с мене? О! Кержан, ако той ме обичаше... щях да бъда толкова щастлива... а сега, сега не мога повече... не мога...

— Успокойте се, Фил — каза Кержан, галейки косата ѝ, — ние ще намерим някакъв изход от това объркано положение. Утре ще си поприскаваме и може би ще ни дойде някоя добра идея, но тази вечер трябва да бъдете разумна, да се успокоите, да не се ядосвате и да престанете да плачете.

Тя се провикна:

— У вас ли ще остана тази вечер?

Той се усмихна:

— Разбира се, бих предпочел да ви намеря някое друго убежище, но вече е много късно. Ще кажа на Анаик да приготви стаята на майка ми, тя е най-хубавата в целия апартамент. Ще спите спокойно и не забравяйте, че утрото е по-мъдро от вечерта.

Гласът му, пълен с доброта и обич, я успокояваше.

— Колко ми е приятно да ви слушам! — прошепна тя. — Така добре се, чувствам тук... Анаик позна веднага, че съм плакала и ме нарече „мое бедно агънце“. Изглежда, че е много добра...

— О! Златна жена!... Вие я очаровахте още миналия път. Тя е много горда, че оценихте сладките й... Ще ида да й кажа, че ще останете тук тази вечер... Седнете по-близо до огъня!

Филис се подчини. Тя седна на големия фотьойл близо до огнището и Жан побърза да се настани на коленете й.

— О! — каза тя. — Това е Жан, вашето намерено куче.

Тя повдигна малката му глава с верни, ласкави очи и я целуна.

— Бедни ми Жан! И ти си бил съвсем сам, изоставен, също като мен... Вие сте го прибрали, както прибрахте и мен, Кержан, но него задържахте, а мен не ме искате!

В гласа й се четеше такова трогателно примирение, че Кержан усети очите си да овлажняват.

В хубавата бретонска стая Филис изпадна във възторг.

— О! Колко е хубаво това легло с колони, затворено като малка къщичка, чудесно е!

— Няма ли да ви е студено? — попита Кержан. — Огънят е току-що запален.

— Няма да ми е студено, защото вие стоплихте сърцето ми, приятелю мой! Ще спя чудесно и ще си представям, че майка ви бди над мен! Може би тя ще ми даде добър съвет... Кержан, ако беше жива, щях да остана при вас, нали?

— Да...

В този момент се позвъни отново. Беше телеграма от Колет. Кержан я пусна в джоба си.

— Лека нощ, малка Фил!

— Лека нощ, големи приятелю!

Филис задържа нежно ръката на младия човек и, усмихвайки му се от цялото си сърце, каза:

— Още веднъж „добрият великан“ спаси „принцесата“!

ГЛАВА XI

Гийом спа неспокойно и се събуди още по-загрижен за съдбата на малката си приятелка.

В седем и половина, тъкмо когато закусваше, Филис влезе в столовата, руса и свежа, подобна на слънчев лъч. Анаик я следваше, носейки поднос с чаша димящ шоколад и най-разнообразни сладки.

— Добро утро, Кержан! — каза девойката. — Анаик донесе шоколада ми в моята стая, но аз предпочетох да закуся заедно с вас...

Бяла домашна дреха от фина материя обгръщаше стройната ѝ фигура. Косите ѝ бяха разпуснати и привързани със същата бяла панделка, която толкова много беше скандализирала госпожа Шардон-Плюш.

— Добро утро, малка Фил! Тази ли панделка взмути старата вдовица и целомъдрените ѝ дъщери?

— Да, и вас ли ви ужасява?

— О! Аз не се скандализирам лесно, но трябва да призная, че така имате съвсем детински вид... Ужасно, мое бедно дете! Вие сте цяло бебе!... Добре ли спяхте?

— Чудесно!

— Сега ми се виждате по-смела, по-спокойна от вчера.

— Аз спях дълбоко, но струва ми се, че мозъкът ми не е престанал нито за миг да работи... Когато си отворих очите, главата ми беше пълна с нови идеи.

Намерихте ли някакъв изход от моето забъркано положение, Кержан?

Той се колебаеше.

— Право да си кажа, още не съм. Трябва да размисля, да се осведомя. Най-напред ще попитам госпожа Сожере, жената на един инженер, мой колега, дали знае някой добър семеен пансион, където бихте могли да прекарате известно време, защото вие не можете да останете нито ден повече тук. Само ако знаеха, че...

Филис го прекъсна с тържествуващо и същевременно тревожно изражение.

— Кержан, имам една идея, която според мен е блестяща, само че, трябва вие да я одобрите и да я приемете, а струва ми се, че нашите мнения по много въпроси се различават...

— Но, защо? Я кажете идеята си, Фил!

— Тя ще уреди всичко, добри великане, и аз ще бъда така доволна, така спокойна!

— Е, добре, кажете я тогава!

— Няма да скочите веднага, без да ме изслушате до края, нали, Кержан?

— Не разбира се.

— Всъщност работата е много проста... само че трябва да я разглеждате по особен начин... без предразсъдъци...

— Готов съм на всичко, макар че думите ви почнаха вече да ме плашат...

— А, виждате ли, още не сте ме изслушали и се отнасяте с такова недоверие към мен...

— Ни най-малко... напротив... Чакам да ми съобщите нещо необикновено и тогава няма да се учудвам на нищо... Хайде, аз слушам!

— Чакайте да си изпия шоколада!

— Нима ще пренебрегнете сладките на Анаик?

— Не съм гладна.

Като изпразни чашата си, тя стана и се настани до стария си приятел.

— Първо да си припомним малко от вчерашния ни разговор. Снощи, Кержан, вие ми казахте, че понеже не съм ви нито сестра, нито жена, не мога да остана при вас, без да почнат хората да говорят разни неща за нас...

— Бедно дете, казах го и мога да го повторя.

— Ако ви бях сестра, Кержан, ако имах щастието да притежавам един брат като вас, който да ме обича и закриля, щях да остана при вас, нали? Моето присъствие нямаше да ви досажда, нали?

— Но, разбира се... Щеше да ми е много приятно.

Филис беше развълнувана, Гийом, много учуден я гледаше внимателно.

— Вярно ли е това, което казвате, Кержан?

— Напълно вярно — потвърди той, — само че не разбирам, защо още не ми казвате идеята си...

— Търпение... Кержан, чувала съм ви няколко пъти да казвате, че няма да се жените... Не сте ли променили намерението си?

— Не, разбира се... но...

— Сигурен ли сте?

— Напълно. Аз не променям лесно решенията си.

Лицето на Филис светна.

— Е, добре, тогава, приятелю мой, всичко е много просто!... Понеже вие не искате да се жените... и понеже аз никога никого няма да обичам... Оженете се за мен.

Тя се усмихваше.

Лицето на Кержан изразяваше безкрайно учудване.

— Какво казахте? — се провикна той, мислейки, че не е разбрал добре.

Без да се смути, тя обясни:

— Казвам, че трябва да се ожените за мене... За вас ще бъде една малка, признателна и послушна сестра, която ще ви обича безгранично, а за хората ще бъде вашата съпруга и тогава никой не ще се учудва, че живея при вас. Разбрахте ли?

Този път Кержан избухна в луд смях.

— Моя малка Фил, струва ми се, че бълнувате. Надявам се, че това не е добрата ви идея, защото тогава...

— Но, точно това е.

— Мое бедно дете, та това е безподобна лудост. Най-напред мислех, че се шегувате и, право да си кажа, не ви намерих много духовита... Още се питам, дали съм ви разбрал добре. Как не чувствате колко детинско и неосъществимо е вашето предложение?

— Неосъществимо, защо?

— Има сто и една причини... Излишно е да спорим.

— Кои са? Аз пък предпочитам да спорим.

— Моя малка, не мога да ги разглеждам с дете като вас. Първата и най-важната е чудовищната аномалия на подобен брак — мъж и жена, женени привидно, живеещи като брат и сестра... Смешно, фалшиво и неподобаващо положение. Вие не можете даже да си представите мъчнотиите, които могат да произлязат!

— Знам, че някои руски студенти са се женили така...

— Чувал съм, но би трябвало да знаете при какви обстоятелства... Но не е това въпросът, има нещо друго, много по-важно... Вие ми казвате: „Никога никого няма да обичам!“... Мога ли да вярвам на подобни думи, казани от едно деветнадесетгодишно дете?

— Повтарям ви, че отдавна не съм дете, Кержан. Аз се наситих завинаги на любовта.

Младият човек не можа да не се засмее.

— Наситили сте се на любовта, моя бедна, малка светице. Знаете ли какво значи — за един мъж или една жена — съществуване без любов? Не, вас ще ви обичат, Филис! Ще ви обичат, въпреки всичко, въпреки упорството ви, защото вие сте създадена, за да бъдете обичана... Как можете да бъдете така уверена, че винаги ще я избягвате? Един ден вие ще видите огромната разлика между наивния ви и сантиментален флирт с Де Мов и любовта, истинската любов, на която не може да сте се наситили, защото още не я познавате.

Кержан говореше рязко. Филис беше учудена и обидена. Старият приятел ѝ се видя необичайно груб.

— Колко сте лош! — се провикна тя. — Как леко гледате на любовта, която разби живота ми! — Гласът ѝ беше задавен и развълнуван. — Аз страдам, много страдам, Кержан, не зная защо се съмнявате.

Гийом съжаляваше, че бе говорил малко прибързано. Той не отричаше мъката на малката Фил, но я смяташе за детинска и лесно излечима.

— Моя малка — каза той, — не се съмнявам в искреността на болката ви, но точно понеже зная колко искрено бедното ви сърце се беше отдало и колко дълбоко бе наранено, вярвам, че един ден то ще поиска от живота това, което той му дължи. Тогава вие ще оплаквате горчиво часа, в който сте свързали съдбата си с... един брат.

Но подобни възможности не плашеха ни най-малко Филис.

— В такъв случай — каза тя — ще се разведем. Много просто!

— Много просто?!

— Разбира се. Ако по-късно вие или аз, поради някаква причина съжаляваме за братския ни съюз, ще се разделим честно... и ще заживеем отделно... свободни...

— Чудесно! Да не мислите, че разводът е много лесна работа?

— О! — отговори девойката спокойно. — Кръстница казваше винаги, че разводът по взаимно съгласие е много проста работа.

— Много добре сте осведомена.

— О! Аз знам много работи, въпреки че вие гледате на мен още като на дете! Разбира се, ние трябва да се чувстваме свободни, особено вие, който не сте страдали като мене. Кой знае, всичко се случва... Може би някой ден ще се влюбите.

Кержан се ядоса.

— Моя малка, не измествайте въпроса! Аз съм се отказал от женитбата, не защото съм се наситил на любовта, а защото обичам независимостта и се нуждая от нея!

Филис извика. Гласът ѝ изразяваше пълно отчаяние и наивно учудване.

— Значи страхувате се да не ви досаждам, да не ви преча? Ами аз няма да ви безпокоя, Кержан, кълна ви се, за...

Сълзи блеснаха в очите ѝ.

Естествено, тя очакваше, че Гийом ще се противопостави на нейното чудновато предложение и предвиждаше възраженията, които верният ѝ приятел, загрижен за щастието ѝ, щеше да направи. Но на нея не ѝ минаваше през ума, че Кержан може да погледне на предложението и като на неприятно усложнение на самотното му съществуване, че братският съюз, който тя с радост предлагаше, можеше да бъде пречка и тежест за него...

Подобна мисъл ѝ се виждаше невъзможна... Думите на Гийом я засегнаха. Тя седеше учудена и няма. Младият човек протестира. Съвестта го гризеше, имаше чувството, че много грубо се бе докоснал до нежния цвят на крехкото растение.

— Не... ама не, вие няма да ми пречите... не исках да кажа това, моя малка Фил... Ето че и аз ви разплаках. Мое скъпо дете, аз ще съм много щастлив да бъдете винаги до мен, но най-последно, нали знаете, че съм изцяло отдаден на работата си и че тя е свързана с немалко задължения и опасности...

Кержан съжаляваше, че справедливият му отказ беше разочаровал толкова много Филис.

Но тя пак се усмихваше. Надежда бе светнала отново в очите ѝ.

— Мислите ли, че забравям вашата кариера, приятелю мой? Аз я обичам и ще уважавам задълженията и работата ви, свързани с нея. Ще

се постарая да ви бъда полезна, ще ви стана секретарка, ако искате. И после, Анаик е стара, аз ще ѝ помагам, ще се грижа за вас, ще ви избавям и от най-дребните всекидневни грижи. О! Ще стана съвсем, съвсем незабележима. Ще заема в живота ви такова място, каквото пожелаете да ми дадете. Понеже обичам хубавите дрехи и понеже, като ми се отдаде случай, обичам да се забавлявам, хората казват, че съм лекомислена и жадна за богатство. Лъжат се. Всъщност аз съм сериозна, приятелю мой, много сериозна. Колкото за моята веселост, тя не зависи нито от разкоша, нито от удоволствията, които ми се предлагат. Тя ми е вродена и аз я пръскам около себе си, защото тя извира в мен. Кръстница казваше: „Слънцето свети, където си ти, Фил!“ Може би и вие ще кажете същото, Кержан. И вие като мен сте сам в света. Ще се обичаме много. Приятелството е толкова приятно, колкото и любовта, даже то е по-вярно. Аз не съм егоистка, приятелю мой. Ако мислех, че добрата ми идея би донесла щастие само на мене, щях веднага да я отхвърля.

Тя говореше с наивността и доверчивостта на глезено дете, което не можеше да предположи, че присъствието му невинаги е приятно и което се учудваше, че не всички и не навсякъде го посрещат с усмивка.

— Моя малка Фил — започна отново младият човек, — аз не мога вече да го променя. Много е късно. Вие трябва да се убедите: в живота ми няма място за жена — била тя съпруга или сестра. Моите издирвания и опити поглъщат цялото ми време. Живея като дивак... Избягвам хората... Излизам и се прибирам вкъщи по невъзможни часове... Отсъствам много често... Виждате ли какво съществуване бих предложил на моята другарка? При това ще се чувствам виновен и отговорен, че не мога да я направя достатъчно щастлива и ще бъда намръщен и неприятен, като всеки виновен и нещастен човек.

Филис кимна тъжно.

— О! Разбирам — каза тя. — Без спътник! Опияняваща самота! Спомням си думите ви, Кержан. Мен не ме е страх и вярвам, че мога да ви поверя живота си, но вие не искате да го вземете.

Тя седеше неподвижна. Гласът ѝ беше ясен и звънък. Очите ѝ изразяваха пълно отчаяние. Нима можеше да мисли, че подобна женитба е възможна?

Кержан седна до нея. Взе неподвижните ѝ изстинали ръце и притисна устните си към тях. Очите му, пълни с любов, потърсиха

нейните.

— Не, моя малка Фил — каза той, — не смея да взема живота ви, това ще бъде голяма жертва... страшна, непоправима лудост.

— Какво е това? — попита девойката.

Кержан се послуша.

— Анаик говори с някого... трябва да е разносвача или...

— Слушайте, слушайте — прошепна Филис, — сякаш е гласът на...

Но преди да успее да се доизкаже, вратата се отвори рязко и, отблъсквайки разгневената Анаик, госпожица Арден влезе.

ГЛАВА XII

Тя беше бледа и суха жена със строг вид.

Студеното ѝ, безизразно и мъртво лице изглеждаше като издялано от камък, но нейните сиво-зелени очи бяха живи и подвижни. Веднага те се впиха във Филис, пребледняла и безпомощна.

— Нещастно дете! Казаха ми, че ще те намеря тук, но преди да повярвам, исках да видя със собствените си очи...

Кержан стана.

— Извинете, госпожице — каза той студено, — мога ли да ви помоля преди всичко да ми кажете на какво дължа честта на вашето посещение?

Спокойните му и откровени очи на честен човек я гледаха строго.

Малките блестящи и подвижни очички се отделиха от бялата дреха и русите коси на Фил и срещнаха предизвикателно погледа на младия човек.

— О! Сигурна съм, че това е чест, на която не сте се надявали — отговори тя.

— Ни най-малко, мога да ви уверя.

Филис стоеше неподвижна. Жан скочи на коленете ѝ, погледна я учудено и близна малките ѝ ръце.

— Още рано сутринта, господине — продължи неканената гостенка, — госпожа Шардон-Плюш дойде много развълнувана, че Филис Боажоли, разбирайки зле някои нейни забележки, е избягала снощи от дома ѝ...

— Ето първото лъжливо твърдение — забеляза Гийом.

Преструвайки се, че не слуша, госпожица Арден продължи:

— Аз осъдих госпожа Шардон-Плюш, че е оставила да си отиде в такъв час едно младо момиче, без семейство, което не знае къде да отиде, но приятелката ми отговори: „Госпожица Боажоли знаеше къде да отиде... Тя изпратила портиера да ѝ доведе едно такси и той ми повтори адреса, който тя без колебание дала на шофьора. Адресът

беше на нейния люб...“ Устните ми отказват да произнесат думата, която госпожа Шардон-Плюш сметна, че може да употреби в случая.

Филис трепна, но не проговори. Сигурна в покровителството на Кержан, тя оставяше с удоволствие той да я защитава... Уморена и измъчена от последните дни, пълни с неприятности, девойката нямаше сили да спори.

— Хубаво правите, че не се осмелявате да повторите подобна мръсна клевета — отсече Гийом.

Външно той изглеждаше спокоен и господар на себе си, но гласът му беше сдържан и сух и издаваше едва овладян гняв.

— Много уважавам девойката, която ни слуша, госпожице, за да опровергавам пред нея подобно обвинение. Калта, с която я замерват, цапа само този, който я хвърля. Госпожа Шардон-Плюш не може да прости на Филис заради нейната прелест, заради налагащото се сравнение между нея и дъщерите ѝ, твърде неблагоприятно за тях и, най-после, не може да ѝ прости, заради пропуснатата „блестяща партия“...

— Зная — каза госпожица Арден — и осъждам Филис Боажоли, че не е приела предложението.

— Филис не е искала да се продаде и смятам, че заслужава похвала, но не е това въпросът. Забелязвам, че за много работи вашата добра приятелка ви е излъгала или е поизменила истината, което е още по-хитро и по-подло. Филис е избягала от дома на госпожа Шардон-Плюш, защото тя я е изпъдила с обиди и намеци, които едно честно момиче не може да понесе. Първата ѝ мисъл е била да се приюти при вас, но много се е съмнявала в добрия ви прием... Тогава, много невинно, без да подозира, че хората могат да изтълкуват зле постъпката ѝ, тя дойде при стария си и верен приятел, който...

За момент Гийом се поколеба и после завърши:

— ... скоро ще бъде и неин съпруг.

— Неин съпруг! — повтори, вцепенена от учудване, госпожица Арден... — Вие ще се ожените за Филис Боажоли?

— Филис знае отдавна, че аз я обичам и тя е съгласна да ми повери живота си, госпожо.

Несъзнателно Гийом бе повторил думите на Филис. Девойката не мърдаше, тя беше прегърнала Жан и галеше машинално малката му глава.

Старата мома беше смутена.

— Слава Богу! — каза тя. — Поздравявам ви и одобрявам постъпката ви, господине, но все пак Филис се е изложила, като е дошла снощи у вас и това положение не може да продължава.

— Не, разбира се, Филис не може да остане повече при мен. Имате право, госпожице. Още днес ще се постарая да ѝ намеря едно сигурно убежище. Ние ще побързаем с женитбата си, за да сложим край на хорските клюки, макар че Филис е още много млада и е в траур. След един месец Филис Боажоли ще бъде моя жена.

Госпожица Арден се замисли за момент и после съобщи тържествено, че би се съгласила да вземе девойката при себе си до деня на сватбата ѝ.

Гийом благодари сухо и отказа.

Старата госпожица се обиди.

— Струва ми се, че вие ми приписвате най-лоши намерения, господине. Моите постъпки са винаги продиктувани от справедливостта и съвестта ми. Нямам никакви лични причини, за да мразя Филис.

— Вярно е, госпожице, че нямате никакви действителни причини, за да я мразите и че винаги сте били в правото си — отговори сериозно младият човек. — Но ако попитате искрено и безпристрастно съвестта си, ще научите нещо, което никой, даже и вие самата, не знаете. Вие мразите Филис Боажоли! Не зная какви са причините за жестоката ви омраза, но виждам, че всичките ви постъпки са продиктувани от нея. Повтарям ви, попитайте съвестта си, бъдете строга и безмилостна и ще видите, че не се лъжа.

Малките зеленикави очи се разтвориха широко, тънките сухи устни помръднаха, но госпожица Арден не отговори. Тя повдигна презрително слабите си рамене и пристъпи към Филис.

Девойката стана.

— Сбогом, Филис! — каза госпожица Арден. — Благодарете на Бога за особената му щедрост към вас. Надявам се, че ще бъдете добродетелна и предана съпруга на човека, който ви взима бедна и лишена от всичко.

Филис наведе глава.

— Надявам се — каза тя сериозно.

Госпожица Арден излезе с достойнство, последвана от Гийом, който я изпрати учтиво.

Когато влезе отново в стаята, той се усмихваше особено и принудено.

— Е, добре, мое дете — каза той, — изглежда, че съдбата искаше...

Но той не можа да се доизкаже. Радостни сълзи оросиха клепачите на Филис. Със страстна благодарност тя се спусна към него и ръцете ѝ обгърнаха врата му:

— О! Кержан, мой стари Кержан, верни ми приятелю — извика тя. — Вие сте добър! Вече не съм сама, не ме е страх, доволна съм! Благодаря, благодаря, благодаря.

— Мое бедно, малко момиче, голяма лудост направихме. Дали няма да съжалявате някога?

— Ние ще бъдем много щастливи! — заяви тя.

Без да отговори, Кержан целуна ръката ѝ.

Той си мислеше: *Едва преди дванадесет часа бях доволен от съдбата си. Животът ми беше свободен и посветен на труда; домът ми — тих и спокоен. Мечтаех за радостите на самотата... С една дума, бях доволен от съдбата си!... И ето сега, едно малко момиче, което, разбира се, не любя, но обичам като сестра, обичам силно и дълбоко, как и защо и аз сам не зная, поиска да преобрази целия ми живот — и аз отстъпих. Отстъпих, защото не можех да гледам отчаяните ѝ и разплакани очи, защото не можех да оставя хората да развалят хубавото ни и чисто приятелство, отстъпих, защото един безумен порив на моето сърце унищожил всичките ми предразсъдъци. Ах! Каква лудост! Впускам се в чудно, смешно и безизходно приключение, което започва с една невероятна женитба и което сигурно ще завърши с един още по-невероятен развод... Отказах се от мирното и тихо съществуване, което обичах... Натоварих се с отговорности, усложних живота си, попречих на изследванията си, лиших се от свобода и, може би, разбих живота си. О! Жорж Патен, моят шеф и приятел, имаше право да ме нарича Дон Кихот!*

В това време Филис каза нежно:

— Ние ще бъдем щастливи, добри великане... Приятелството е най-хубавото нещо... По дяволите любовта!

ВТОРА ЧАСТ
ДНЕВНИКЪТ НА ФИЛИС

БРЮЖ, 10 ДЕКЕМВРИ

Реших да записвам впечатления си от пътуването, за да мога един ден, когато започна да забравям, да си ги припомня и да ги преживея отново... Ще правя къси и сухи бележки, защото нямам никаква дарба да разказвам.

Да отида в Брюж, да видя Брюж беше най-горещото ми желание! Защо? Нямам намерение да се изповядвам. Бях решила, че той е страната на моето щастие. Ироничен и зъл, животът се надсмя над моята самонадеяност. Той реши Брюж да бъде за мен страната на скръбта и съжаленията... И ето вече два часа откакто пътувам към Брюж!

Струва ми се, че сънувам. Аз съм вече в Брюж. Чудно ми е как мога още да се радвам и понякога да съм малко... много малко щастлива, след като загубих така внезапно скъпата си кръстница и след като една друга загуба потопа сърцето ми във вечна скръб.

Кержан ме посещаваше често в пансиона, където се бях настанила по препоръката на госпожа Жорж Патен. При последното свиждане преди сватбата ни той ми каза: „Няма да ви се сърдя, ако в кметството кажете *не*...“ Гodeжният ми пръстен беше чудесен — една перла, заобиколена с брилянти...

Същият ден, в който ми даде пръстена, Гийом ми каза: „Бихте ли искали да напуснем за една седмица Париж? Патен ми дава отпуск по случай сватбата...“ Не посмях да откажа... Ще отидем, където поискате...

Аз бях възхитена и отговорих:

— Какво щастие! Добре, че не сте отказали! Ще отидем в Брюж!

Кержан се ядоса.

— В Брюж? Сезонът не е подходящ за там. Няма ли да е по-добре да отидем на някой слънчев плаж в Кан Мартин или Сан Ремо, отколкото да мръзнем в мъгливия и влажен Брюж?

— Не искам слънце... Обичам мъглата и заспалите води... Брюж е единственото място, където бих искала да отида!

Той отговори отсечено:

— Е! Добре.

Не ме попита защо. Сигурно пак бе взел желанието ми за някоя нова прищявка на малката принцеса... и се подчини.

Моят стар Кержан! Колко е добър и предан! Много го обичам!

Онзи ден, когато ни венчавах в малката манастирска черквица, бях тъжна, много тъжна... Мислех за милата си кръстница, мислех за човека, когото толкова често съм виждала в мечтите си, коленичил до мене пред олтара... и който преди петнадесет дни се бе оженил за друга. Мислех за всичко, което можеше да бъде и което бе загубено завинаги!

Въпреки това, чувствах се спокойна, не се измъчвах, а си казвах: „Понеже се отказах от любовта, понеже всичко вече е свършено... на кой по-сигурен, по-верен и благороден човек можех да поверя живота си?“ Нашето приятелство е много красиво.

Когато станахме, повдигнах очи към Кержан — той изглеждаше още по-висок в черните си дрехи. Беше бледен, страшно бледен, какъвто никога не съм го виждала, и очите, и косите му изглеждаха още по-тъмни. Изражението му беше безстрастно и не издаваше мислите му, но аз знаех какво мислеше той, знаех, че той си казваше: „Ще бъда верен приятел на моята малка Фил, ще я пазя от зло, откъдето и от който и да идва. Моята десница ще я подкрепя винаги... От днес нататък аз отговарям за живота ѝ“.

Поради траура ми венчалната церемония беше проста и много интимна. Свидетелите на Кержан бяха Жорж Патен и колегата му Сожере, а моите — нотариусът Боден и госпожица Арден — по собственото ѝ желание. Имаше много малко познати, между които беше и добрият Лекултъо. Той се показва особено сърдечен. „Знаете ли — ми каза Роро малко тъжно, — винаги съм предполагал, че ще стане така!“ ... Бедният Лекултъо, ако знаеше само...

След венчавката последва „интимна“ закуска у госпожа Жорж Патен. Тя е прелестна и елегантна светска дама, към тридесет години, но мъжът ѝ, нашият шеф, ми харесва повече от нея.

Малкото сватбено тържество не беше никак забавно. Аз се ръкувах, говорех любезности, усмихвах се уморено... и всички ми се усмихваха. Приятелите на Кержан го поздравяваха и му правеха много комплименти за мен, но трябва да призная, че той ги приемаше доста отегчено. Защо? Той трябваше да е доволен, че ме намират хубава.

Действително, мисля, че не изглеждах зле с роклята си от бял сатен със сребърни отблясъци, в облак от копринен тюл.

Няколко дни преди официалния ми годеж нотариусът Боден ми донесе три хиляди франка, които „някой, комуто кръстница направила незабравима услуга“, го помолил да ми предаде. Аз не исках да ги приема.

— Трябва — забелязах аз — да поговоря с господин Кержан. Искам да видя първо какво ще каже той.

Чудно! Кержан ме посъветва да ги приема и когато забелязах, че ми е малко неприятно, задето не зная името на този тайнствен длъжник, той прибави: „Какво значение има? Нали сте доволна, че получихте тези пари... Сигурно това е било и целта на непознатия, който по този начин е искал да почетете паметта на вашата кръстница“.

Аз бях много доволна, разбира се, пък и Кержан намираше всичко много естествено. Какво чудно щастие, нали?

Тогава можах да си поръчам булчинската рокля при по-добра шивачка, направих си и една вечерна рокля от черен воал, един костюм и две шапки... и сега съм доста елегантна.

Обядвахме във вагон-ресторанта, където кръстница не стъпваше никога и беше много забавно!

Хотелът, в който отседнахме в Брюксел, беше във високата част на града. Аз казах на Кержан:

— Искам стаи, които са свързани, както с кръстница... защото... защото ме е страх по хотелите...

Въпреки че говорех тихо, съдържателят на хотела ме чу, погледна ме и каза любезно:

— Както обичате, госпожице.

Изглежда, че помисли Кержан за мой брат или чичо...

И аз не знам защо, но тази нищожна случка раздразни моя стар приятел. Той беше доста нелюбезен към бедния хотелиер и аз много се страхувах да не ми се скара и на мен. Щом влязохме в салона, който разделяше стаите ни, Кержан ми пожела „лека нощ“ и се прибра в своята. Понеже бях много уморена, не му казах, че го намирам нелюбезен и неприятен. Мъчно ми беше, че нашето първо „лека нощ“ бе толкова намусено.

Аз спях чудесно през нощта и почти през цялата сутрин и когато в десет часа се събудих, слънцето грееше ясно и бляскаво напук на

зимата. Реших, че това е добро предзнаменование.

Приготвих се веднага и почуках на вратата на Кержан. Той бе излязъл и се върна чак към обяд. Беше ходил да разглежда летището и някакви юзини... Усмехнат любезно, той ме попита как се чувствам.

— Много съм добре, даже почти съм щастлива — му казах аз. — Колко е забавно. Тази сутрин като се събудих, изведнъж си спомних, че сме женени... и започнах да се смея самичка като луда. А вие, Кержан?

— Аз не се смея така лесно като вас и никога не ми се е случвало да се смея самичък. — Той замълча за момент и после продължи: — Ще направите по-добре да не ме наричате вече с фамилното ми име, ще ни мислят за еснафи или нещо подобно.

Тази мисъл ме развесели.

— Я, вярно, Кержан е фамилното ви име! Как искате да ви наричам?

— Как? Както е кръщелното ми име — Гийом.

— Вярно — казах аз. — Гийом Мълчаливият! Много смешно ми се вижда да ви наричам Гийом. Някога всички ви наричаха Кержан, няма да ми се сърдите, ако бъркам понякога, нали?

— Не! Само ще ви поправам. Някога можеше да ме наричате Кержан, сега ще бъде смешно.

Той доби отново вчерашния си отегчен и намусен вид. Аз облегнах глава на рамото му.

— Сега? Защо казвате сега с такъв неприятен тон? Нима сега не сте моят добър, стар приятел? — се провикнах аз. — Изглежда, че вие ми се сърдите, Кержан, не, Гийом... Гийом, защо не сте добър вече с мен?... Какво ще правя аз? Не ме ли обичате вече? Нима нещо се е променило между нас?

— Да, нещо се промени между нас. Аз бях за вас само верен приятел, а вие поискахте да направите от мен и ваш брат — каза той, усмихвайки се горчиво.

— Да, вярно е, но тази промяна трябва да направи приятелството ни още по-силно и нежно, а не да го развали — заявих аз тихо.

Той се престори, че не чува думите ми и ми подаде едно писмо:

— Вземете, Филис. Виждате ли, името ви се е променило! Вчерашие бяхме независими един от друг, а днес...

Взех писмото и го разпечатах. Съдържаше поздравления от Морисо, които отсъстваха от Париж по време на сватбата ни. На плика

прочетох: за госпожа Гийом Кержан.

Не зная защо, но бях малко смутена. Това беше първото писмо, което получавах след женитбата си. Скоро обаче се съвзех и повдигнах очи към Гийом.

— Е, добре, аз не само съм доволна, но нещо повече... аз съм горда, че се наричам „госпожа Кержан...“

Кержан се усмихна отново, но този път радост грееше в очите му.

— Чародейка! — каза той, целувайки протегнатите ми към него ръце.

— Няма вече да сте в лошо настроение, нали?

— Не, малка Фил.

— И ще ме обичате, както преди?

— Но, разбира се.

Изведнъж желанието ми да се смея изчезна. Тъжни мисли ме завладяха и аз казах:

— Кержан, трябва да ме обичате много... да ме обичате такава, каквата съм.

С променен глас той отговори:

— Вие знаете, малка Фил, че вашият стар Кержан ви обича такава, каквата сте и може би точно заради това ви обича толкова много. Нима, ако не ви обичах много, извънредно много, щях да се реша на тази невъзможна женитба?

— Женитбата ни не е невъзможна!

— Не, невъзможна е и то до каква степен! Но никога вече няма да го казвам, понеже виждам, че ви става мъчно. Хайде, ще сторим всичко, което е по силите ни, за да направим положението си попоносимо, избършете хубавите си очи, принцесо!

Усмихнах се и избърсах сълзите си. Каквото и да става, близо до Кержан бъдещето не ме плаши. Бях решила да не оставаме дълго в Брюксел. Брюж бе моята едничка цел и аз исках по-бързо да се озова там.

Вечеряхме в един прелестен малък ресторант и след като се разходихме с автомобил из Брюксел, заминахме за Брюж.

Най-после пристигнахме! Още нищо не съм видяла. Зимно време се стъмва толкова рано!

Отседнахме в хотел „Фландрия“. Седя сама в стаята си и пиша.
Не се надявах, че дневникът ми ще ме занимава толкова много.

Кержан, не, Гийом... отиде да види дали са дошли писма за нас.
Ще се срещнем за вечеря долу, в хола.

Утре ще разгледаме Брюж.

БРЮЖ, 11 ДЕКЕМВРИ

О! Много съм отчаяна, много съм нещастна! Просто не ми се пише...

Вали!... И какъв дъжд! Непрекъснат, ситен и бавен дъжд тропа по прозорците и покривите. Небето се е затворило, улиците са наводнени и всичко е грозно, ужасно грозно!

Когато Кержан дойде да ме види, намери ме потънала в скръб и се опита да ме утеши.

— Не се безпокойте, бедна малка. Днес ще вземем едно такси и ще започнем с черквите и музеите. Ще отложим за утре скитането из града, дъждът е много досаден, но няма защо да се отчайвате толкова.

Не, аз съм отчаяна. Първото ми впечатление от Брюж бе развалено. Много тъжно и неприятно беше да гледам през мокрите стъкла на автомобила... Аз мръзних, въпреки че бях цяла увита в кожи, струваше ми се, че и мокрият град с манастирите, кулите и камбанариите трепери като мен, като моето сърце.

Къде са прелестните и мистични кътчета, които ми описваше един поет?

— Не искам — се провикнах аз, — не искам да ходим днес на Езерото на любовта!

— Ще отидем, когато пожелаете — отговори невъзмутимо Кержан.

Неговото спокойствие ме дразнеше. Исках и той заедно с мен да се ядосва за лошото време и да роптае против съдбата... Не зная защо, но струва ми се, че Кержан е доволен от това неприятно време, сигурно, защото е малко сърдит, че дойдохме в Брюж. Като го слушам да ме успокоява, бих казала, че дъждът му е почти приятен.

— Чуйте как тихо и звучно се ронят капките. Не мисля, че дъждът е толкова ужасен, колкото го намирате вие. Гледайте в какъв хубав воал е обвил целия Брюж! Не намирате ли, че придава особена прелест на града?

Ох, че твърдоглав инженер! Повдигнах пердето и погледнах злобно към небето.

Целият ден разглеждахме черкви, паметници и музеи. Кержан ме сваляше бързо от колата, скриваше ме под чадъра си и тичешком се отправяше към каменния свод на някоя черква или музей.

Не си спомням къде ходихме и какво гледахме през този ден. Всичко е объркано в главата ми и не мога, и не искам нищо да си припомням. Зная само, че в мрачния и мистичен параклис „Сен Базил“ имаше страшни статуи, които много ме изплашиха. Хванах ръката на Кержан и прошепнах: „Да си вървим, страх ме е“.

Той се засмя, хвана нежно ръцете ми и не искаше да излезем веднага. Каза ми, че не трябва да се страхувам от нищо, когато съм с него.

Трябва да призная, че моят стар Кержан е чудесен чичероне и търпелив приятел. Без преувеличение днес бях нетърпима.

Вечерта останахме в хотела, защото не ми се излизаше. Слязохме долу в хола, разглеждахме една колекция от „Илюстрацион“ и скучахме.

От време на време се развличах като наблюдавах под око една млада двойка, дошла в Брюж едновременно с нас... Французи и почти сигурна съм — младоженци. Говорят си тихо, гледат се с глупаво възхищение... Струва ми се, че всеки момент ще се целунат... Мисля, че умират от желание да го направят, но наоколо има толкова много досадни хора!

Младата жена е прелестна и добре сложена. Тя е кестенява, свежа и има чудесен профил.

Мъжът ѝ, доста хубаво и елегантно момче, рус и бледен, дребен и с мекушав вид.

Не бих се омъжила за такъв мършав и незначителен човек, даже и за да ми бъде брат.

Кержан не е „хубаво момче“. Някои хора може да го намират грозен, но в строгото му, слабо и загоряло лице, като че ли изгаряно едновременно от слънцето и от някакъв вътрешен пламък, има мисъл, воля и жизнена сила. Той е едър, гъвкав и движенията му са приятни.

Питам се, дали Кержан ме намира така хубава, както кестенявата млада жена?

БРЮЖ, 12 ДЕКЕМВРИ

Още вали, но с чести прекъсвания, затова излязохме да се разходим из града. Тъкмо се бяхме спрели на кея Ровер и Кержан ми показваше островърхите покриви и кули, които се издигаха от двете страни на главния канал, когато двамата младоженци от хотел „Фландрия“ се озоваха до нас, още по-влюбени и захласнати от вчера, полупрегърнати под единствения си чадър.

Аз казах на Кержан: „Не намирате ли, че имат много глупав вид?“

Той отговори: „Не, напротив, много щастлив!“

Продължихме разходката си, водени от случая. Кержан ми обясняваше всичко. Той познава Брюж, а това, което Гийом знае, знае го много добре и съвсем точно.

Право да си кажа малко ме гризеше съвестта за вчерашното ми лошо настроение и се стараех да бъда мила и даже да се усмихвам понякога, въпреки че още валеше и ми беше много тъжно.

След уморителното ни скитане, когато се връщахме в хотела аз взех ръката на Кержан.

— Чувствам нужда да не бъда сама, искам да сте до мен, добри великане. Какъв мрачен ден. Животът започва да ми се вижда глупав!

Той повдигна рамене и измърмори:

— И на мен!

Но той задържа ръката ми и ние продължавахме да вървим под един чадър, както двойката от хотела.

— Гийом — прошепнах аз (още не мога да свикна с новото му име и все ми се струва, че говоря на някой непознат) — Гийом, Брюж е много скучен, искате ли да се върнем в Париж?

Той въздъхна с облекчение.

— О! С удоволствие!

— Значи скучаехте с мене? — казах аз с упрек.

Той се усмихна и стисна по-силно ръката ми.

— Прекланям се пред женската ви логика, малка Фил — каза той.

Когато се прибрахме, хрумна ми да си сложа новата рокля за вечеря. Тя е дълга до земята, от черен воал, без никаква гарнитура, освен един наниз от перли около врата. Трябва да призная, че дрехата ми стои добре и ми е много приятно, че съм почти толкова хубава, колкото кестенявата младоженка от хотела.

Като ме видя, Кержан се усмихна:

— Толкова сте руса и розова — забеляза той, — че черният цвят не е тъжен, когато го носите вие.

Много ми се искаше да го попитам, дали ме намира за хубава, но не посмях. След вечерята Кержан седна настрана и зачете вестниците на цялото земно кълбо, аз започнах да прелиствам няколко броя от „Илюстрасион“. Младоженците — също. Наведените им над списанието глави се допираха и струва ми се, че хубавата млада жена държеше ръката на нежния си съпруг. Сигурно мислеха, че Кержан и аз сме женени много отдавна, и че моят мъж не ме обича. Колко обидно! Без съмнение те ме съжالياха. Защо Кержан четете вестниците си на един километър от мен?

Станах безшумно, приближи се зад него и се наведох много близо, както прави хубавата младоженка, когато казва нещо на мъжа си и сложих нежно ръцете си на очите му.

Той трепна и се отдръпна:

— Какъв парфюм употребявате? — попита той.

— Жасмин... Лош ли е?

— Много силен... Изненадахте ме... Какво има, малка Фил?

— Бих искала да изляза малко, да се поразходя... Времето се разведри.

— Студено е.

— Ще се завия... Моля ви, се, бъдете така мил да ми донесете дрехата, Кержан... Гийом!

Той изпълни веднага моята молба и ме зави много грижливо в палтото ми. И понеже продължаваше да се безпокои, че ще настина, нарочно започнах да го успокоявам тихо и като отметнах глава, усмихнах се с благодарност и го погледнах мило... Надявам се, че сега, като са видели нежните грижи на Кержан и моята усмивка, младоженците са разбрали, че въпреки, че сме женени отдавна, все още се обичаме много.

Хванати под ръка, ние направихме чудесна разходка. Отидохме чак до кея Ровер, който при светлината на отразяващите се във водата фенери имаше съвсем нов и тайнствен вид...

Студено ми беше, макар че бях цялата увита в кожи и че се намирах съвсем близо до същество, което не знае какво е студ.

Изглежда, че Кержан не беше много доволен от разходката. Той бе много мълчалив и намусен през цялото време. Когато му предложих да излезем, прочетох по лицето му досада, когато поисках да се връщаме, беше много ядосан и когато най-после му казах, че ми се спи и много мило му пожелах „лека нощ“, той ме погледна иронично. Защо?

Решително, престоят ни в Брюж влияе много зле на приятелството ни. Аз казах това на Гийом и той ми отговори: „Предупредих ви, че понякога мога да бъда много неприятен“.

Замлъкна за момент и после прибави горчиво: „Човекът е лошо животно, моя бедна, малка Фил!“

Във влака

Още няколко реда, за да кажа сбогом на разочарования ме Брюж и ще приключа дневника си.

Днес — истинско чудо! Когато отворих очите си, слънцето блестеше в прозореца ми... Облякох се набързо. Когато слязох в хола, Кержан ме чакаше, за да предприемем прощалната ни разходка. Градът изглеждаше подновен и весел. Обиколихме за последен път малките и живописни улички и съвсем случайно се озовахме пред един прочут магазин за дантели. Очите ми останаха приковани във витрината.

— О! Какви красиви неща... Какво непостижимо изкуство! Бих...

Ненадейно той ме прекъсна:

— Фабрис де Мов е правил покупки в този магазин, нали?

— Откъде знаете?

— От вас самата. Във Виши вие ми казахте, че Фабрис де Мов ви е говорил много за Брюж... и че вашата най-голяма мечта е да посетите този град.

— Много силна памет имате — прошепнах аз.

Бях съвсем червена и готова да заплача. Гледах да прикрия смущението си, като продължавах да съзерцавам дантелите.

Жестоко беше да ми заговори за Фабрис де Мов!

Кержан го разбра, но късно. Той се приближи мълчаливо до мен и хвана ръката ми:

— Бихте ли искали да си купите нещо от магазина, малка Фил?

— Не — отговорих аз сухо.

Но аз лъжех. Една чудесна кърпичка от фландърска дантела странно ме изкушаваше... Дали съм я гледала много захласнато? Може би, защото Кержан пусна ръката ми и влезе в магазина. Когато след няколко минути излезе оттам, държеше в ръката си един малък пакет... Аз не го попитах нищо, но видях, че хубавата кърпичка не беше вече на витрината...

Прибрахме се в хотела почти без да си проговорим.

Времето беше ясно и хубаво. Аз казах:

— Понеже вече не вали, не може ли да останем още малко, Гийом? Четири дни са толкова малко за едно сватбено пътешествие...

Но Кержан отговори троснато:

— За сватбено пътешествие като нашето четири дни са недостатъчни, и после... утре може да завали отново, а не забравяйте, че работата ме чака в Париж.

Не настоях. Кержан имаше право. Да, четири дни са недостатъчни за пътешествие като нашето. Не обичам вече Брюж. О! Фабрис, защо ме накарахте да го обикна?

Влакът лети в нощта сред черните и чудни полета.

Откакто пътуваме към Париж, сами в приятно затоплено купе, Кержан е станал отново моят стар и добър приятел.

— Вижте, малка Фил — ми каза той, — тази кърпичка ми се видя хубава. Мисля, че е от фландърска дантела. Искате ли я?

Той се усмихва, както преди, когато още не беше Гийом.

— Сбогом, Брюж, без съжаление! Сбогом, Брюж! Питам се... дали щастливите и глупави младоженци ще останат още дълго в Брюж?

Четири дни не са достатъчни за пътешествие като тяхното...

Сбогом, Брюж!

ПАРИЖ, 31 ДЕКЕМВРИ

В хубавата бретонска стая, предназначена за майката на Кержан, на старото писалище съзрях случайно забравения си дневник. Отворих го... Колко неизписани страници!

Помислих си: „Забавно е да пишеш неща, които никой няма да прочете!“ И понеже не ми се спи и романът, който започнах, е много скучен, седнах пред писалището и се залових да пиша...

Има вече петнадесет дни, откакто сме се върнали от Брюж! Старата година си отива...

Една вековна легенда разказва, че всяка Нова година, точно в полунощ, двата каменни лъва на главния мост в Брюж си обръщат главите назад, за да установят промените, които са станали в града...

Аз няма да се обърна назад, като лъвовете от Брюж... защото очите ми ще видят много развалини. Не искам погледът ми да отива по-далеч от последните петнадесет дни — първите от моя нов живот.

Да, от две седмици аз съм в Париж, в старото скъпо жилище на Кержан, което сега е и мой дом. Тук съм под нежното и силно покровителство на Гийом Кержан, моят съпруг, моят брат. Чувствам се спокойна, самоуверена, почти щастлива... толкова щастлива, колкото може да бъде една жена, отрекла се от щастието.

Много е забавно да бъдеш домакиня. Зная, че още ми липсва опитност, но в Пьоплиер аз обичах да се меса в някои приятни домакински работи и сега, под вещото и скъпоценно ръководство на Анаик, лесно ще привикна и към останалите.

Анаик е много доволна от моето идване. Тя ме гали, глези ме, възхищава се от домакинските ми способности и продължава да ме нарича „моя сладка“, „агънце“ и „Скъпо съкровище“, макар че официално аз съм госпожа Кержан.

Добрата жена се хвали, че тя първа казала на господаря си, че „трябва да ме задържи“, че ще е престъпление да се остави без подкрепа „херувимче“ като мен... Тя е готова да ми предаде всичките права, които си е извоювала в продължение на толкова години.

Жан също ме прие много любезно, само че ми забранява да се доближавам до господаря му. Той лае гневно и е готов да ме ухапе, когато, за да го ядосам, хващам ръката на Гийом или сядам на облегалото на фотьойла му. Но оставя ли господаря му на спокойствие, Жан ме обожава и върви по петите ми.

Един ден след пристигането ни Гийом (започвам вече да привиквам да го наричам така) ми заяви, че трябва да поговорим малко за работите ни. Аз опулих очи от учудване.

— Малка Фил — започна той, — ето ви домакиня — министър на вътрешните работи и на финансите. Тежка длъжност! В началото на всеки месец ще ви давам по хиляда и петстотин франка за домакинските и личните ви разноски. Животът ви ще бъде много скромен в сравнение с този, който водехте при кръстницата ви...

Той говореше тихо и мило, премятайки несъзнателно из ръцете си няколко банкноти. Откровените му очи ми се усмихваха. Тогава...

Действително, не съм в състояние да изразя какво почувствувах. Никога не бях разглеждала материалната страна на моята „хубава идея“. Бях забравила, че облеклото и храната струват пари! Как не помислих нито за момент, че ще бъда в тежест на стария си приятел, въпреки че знаех, че той не е богат и че изкарва хляба си с упорит труд. Сега аз усложнявах разходите му и може би, за да успее да свърже двата края, той взимаше извънредна работа... Аз харчех безгрижно парите, които Кержан печелеше с пот на челото!

Това неочаквано за мен откритие ме порази... О! Кержан, приятелю мой, какво ли сте си помислили за мен, когато ви молех да ме приберете? Почувствувах се толкова виновна, че изведнъж, без да продумам, избухнах в плач.

Моят стар Кержан беше поразен и потресен. Аз хълцах отчаяно, без да мога да проговоря. Той дойде, при мен, прегърна ме, погали челото и косите ми и разтревожено ме питаше какво ми е. Обгърнатата от силните му ръце, почувствувах се така спокойна и сигурна, че ми се видя невъзможно да съществува и най-малкото недоразумение между нас.

Когато му обясних, както можех, причината на моето дълбоко отчаяние, Гийом започна да се смее:

— И затова ли плакахте така! Моя бедна малка, какви детинщини! Но не разбирате ли, че за скромните ми нужди и вкусове

парите, които печеля, са предостатъчни? Досега голямото щастие да работя за едно любимо същество ми беше непознато... А да знаете колко страдах преди, че не можех да ви помогна. Как ми се искаше да ви кажа: „Не се тревожете, доставете на вашия голям брат голямата радост да ви даде всичко, от което се нуждаете. Това ще бъде най-хубавата му награда за труда и усърдието му!“ Уви! Тогава не можех да ви говоря така... Но сега... Моя малка Фил, ако съжалявам за нещо, то е, че не мога да ви върна някогашното охолство и разкош, които ще ви липсват при мен!

— Нищо няма да ми липсва — прошепнах аз, — вие сте толкова добър. Знаете ли, започвам да подозирам, че тези три хиляди франка, които ми паднаха от небето толкова навреме и които така лесно ми разрешихте да приема... са от вас... Сигурна съм, сега съм сигурна!

Той отказа много живо, но се изчерви. Скъпият стар Кержан се изчерви! Неговата необикновена чувствителност ме забавлява и трогва...

— О! Кержан — се провикнах аз, без да продължавам напразния спор, — вие сте златен човек! Не вярвам да има на земята втори като вас!

Той се смееше.

— Не знаех, че съм толкова щастливо изключение! Няма вече да плачете, нали?

— Няма вече, мой скъпи приятелю, няма вече!

— Ще бъдете мирна, весела и послушна за радост на вашия приятел, и няма да се тревожите за няколко пукнати гроша!

— Обещавам ви! Ще стана много разумна, и невероятно пестелива. Ще бъда забележителен Министър на финансите, какъвто напразно днес всички търсят, с една дума, ще ви учудя!

— Вие вече ме учудихте, малка Фил.

— Кога? Как?!

— О! Няколко пъти... До скоро аз обичах у вас пленителното дете, малката прелестна кукла, някогашната принцеса. И ето, че сега ви виждам в нова светлина... За няколко часа вие изгубихте всичко, малка Фил, майчини грижи, богатство, любов! И бяхте храбра, въпреки скръбта и безпомощността си. Видях ви да страдате и с примирение и смелост да се залавяте за работа... Отказахте се от блестяща женитба, за да останете вярна на идеала си... не се озлобихте, не се

разбунтувахте, а останахте до края вярна на себе си. Аз често ви се възхищавах.

— Не в Брюж, разбира се — забелязах аз неволно.

— Но, да, и в Брюж.

— О, добри великане, та тогава вие не изглеждахте никак възхитен от мен!

— Защо?

— Но защото, понякога...

— Защото, понякога бях много нелюбезен?

— О! Не искам да кажа това.

— Не, не, така е. Аз съм особен човек, моя малка. Не мога да напускам работилниците си и вечните си проучвания... Отразява ми се на характера... После, в Брюж бях малко ядосан, смутен от една лоша мъжка гордост, която вие няма да разберете, а и вие самата бяхте доста неспокойна, малка Фил. Отгатвах у вас мисли... съжаления... които ме дразнеха малко... вътрешно ви упреквах... признавам — много несправедливо. При все това, вие ме очаровахте с вашето тънко разбиране на нещата. Видях ви възхитена, забравила дъжда и лошото си настроение на глезено дете, захласната пред шедьоврите, които ви показвах... Спомняте ли си един ден във Виши вие ми казахте... „Може би има една Филис, която вие не познавате, Кержан!“ Имали сте право... Тази Филис, която не познавах, аз се научих да я разбирам. Може би има и някоя друга, която сама не се познава, и която може би никой не ще опознае.

Аз му протегнах ръцете си с възторг.

— Да, има и една друга Филис. Надявам се, че вие ще я опознаете. Тя е най-милата, най-добрата и е създадена, за да ви направи щастлив.

Той се усмихна и, целувайки ръцете ми, прошепна:

— Мое скъпо дете...

Не мисля, че ако имаше сестра, щеше да я обича по-силно и по-нежно от мен.

Така завърши първият ни разговор по паричните въпроси.

Оттогава се старая да стана пестелива и сполучвам. За домакинството е лесно. Анаик е опитна и умна и ме ръководи чудесно. Тя е цяло съкровище!

Малко мъчно се справям с личните си разноси, но съм безмилостна към себе си!

Сега зная, че такситата са голям лукс и използвам само метрото и автобусите. Купих си един указател и изучих чудесно цялата мрежа. Зная на пръсти и най-малките спирки.

Вчера времето беше ужасно и трябваше да правя покупки из четирите краища на Париж. Тъкмо проверявах в скъпоценния ми указател къде трябва да взема метрото, когато Гийом се приближи до мен и го взе от ръцете ми.

— Малка Фил — каза той, — времето е много лошо, ще вземете такси. Вашият съпруг и господар ви заповядва! Долу скъперничеството!

Похвалата ме поласка дълбоко, а заповедта ме очарова. Тя е първата през последните петнадесет дни! Милият Кержан! Когато забележи пестеливостта ми, аз се смея от удоволствие, а той... той изглежда така разнежен, така добър, че ми се иска да го разцелувам... При все това, Кержан не е забелязал всичко. Аз се отказах от неща, които някога ми бяха необходими. Нямам камериерка, сама ще се грижа за дрехите си и сама ще си правя тоалета... Всъщност това е доста забавно!

Вече не купувам цветя от цветарниците, защото са по-скъпи, а от старите жени по улиците. Цветята им не са много хубави, но аз умея да ги подреждам и салонът ми има много свеж вид.

Моят салон е чудесен! Една от първите ми работи след завръщането ни беше да го прередея.

Нещастните хубави и стари мебели изглеждаха като заковани по местата си. Имаха много скучен вид и просто ми беше мъчно да ги гледам.

На Гийом не казах нито дума за намеренията си и се залових усърдно за работа. Нищо не магнах и нищо не прибавих, въпреки това цялата стая беше преобразена. Старите мебели не скучаят вече, те живеят. Всичко е така хубаво, така приятно.

Предвиждах изненадата и радостта на Гийом, но той беше повече изненадан, отколкото очарован.

— О! Вие сте прередели салона!

— Нали така е много по-хубаво?

— Не знам... да... може би... но аз бях така свикнал с предишния му вид.

За момент той замлъкна, после каза умолително:

— За Бога, малка Фил, само не се опитвайте да разхубавите кабинета ми!

— Ама Защо?

— Защото ми харесва такъв, какъвто си е. Аз съм привикнал към тази обстановка и, ако разбъркате мебелите и книгите, вие ще разбъркате и мислите ми... старите ми мечти... Няма да знам къде да ги намеря отново.

Бях разочарована, защото бях намислила всичко да променя в кабинета на Гийом... Отказах се от реформаторските си намерения и се задоволих да наредя собствената си стая и да изменя малко, много малко, вида на столовата и хола.

Моето ново жилище ми харесва безкрайно. Навикнах да се настанявам в салона до прозореца, за да работя и да хвърлям от време на време възхитени погледи към игривия огън в камината и свежите цветя, които съм наредила във вазите.

Предприех едно голямо дело — бродирам пердета за столовата. Вдъхнових се от една бродерия, която видях в Брюж... Ще станат чудесни!

Макар че се занимавам много усърдно с домакинството, остава ми време и за четене. Гийом ми дава книги и почти винаги избира много добре. Аз съм винаги заета и времето тече бързо и незабелязано.

Обикновено Гийом не си идва за обед, но когато наближи време за вечеря, аз го очаквам. Толкова е приятно да чакаш някого, когото обичаш, и мисля си, че сигурно е много приятно и да бъдеш очакван... даже и за един закоравял ерген.

Аз не искам Гийом да споделя уединението, което траурът ми налага. „Трябва — казваше често кръстница — един мъж да се чувства свободен, да ходи в клуба си, да излиза с приятелите си“. Гийом ще се чувства свободен.

Удари полунощ. Аз няма да се обърна назад като старите лъвове от Брюж. Бъдещето не ме плаши, аз посрещам с доверие новата година.

Топла и приятелска атмосфера ме обгръща. Сама съм, но ако ме е страх, ако страдам, трябва, само да извикам й едно вярно сърце ще ми

се притече на помощ.

Товарът на живота беше много тежък за мен... и ето, че някой ме взе за ръка и отне тежестта, която ме смазваше.

Някой... приятелят ми от детинство, най-добрият, най-благородният човек в света. Не, новата година не ме плаши!

ПАРИЖ, 2 ЯНУАРИ

Бързах да поднеса новогодишния си подарък, един отличен флорентински медальон, наследство от баща ми, който бях пригодила за карфица. Станах рано, приготвих се набързо и изтичах в столовата.

— Добро утро, Гийом! Честита Нова година!

Най-напред благодарих за малката масичка стил Амбир, която с възторг бях открила у един антиквар, но не посмях да я купя, поради високата ѝ цена. Рано сутринта Анаик я беше поставила пред леглото ми. Отвореното ѝ чекмедже беше пълно с рози... Ах! Колко бях изненадана и доволна!

— Сега, Гийом, ваш ред е да бъдете изненадан и доволен...

Моят скъп Гийом! Не мисля, че е по-изненадан и по-доволен от мен... но колко по-признателен и по-трогнат е от дребното ми внимание!

— Малка Фил, нима е възможно да сте мислили за мен... Но този медальон е много ценен... и вие държахте много на него.

— Но точно, защото медальонът беше хубав и защото държах много на него, реших, че е достоен за вас. Избрах ви и тази тъмнозелена връзка, тя ще ви отива... зеленото е един от любимите ми цветове.

Подканям Гийом към търпение. Искам аз да му вържа връзката, той не е прекалено изискан, но е много похватен. Не съм виждала връзки, вързани по-хубаво от неговите.

Казах му го. Гийом се засмя доволен.

— О, малка Фил, никога не съм очаквал подобен комплимент от вас!

Той е явно поласкан от неочакваната, но заслужена похвала.

— Защо от мен? Не мърдайте така, Гийом, не си навеждайте главата.

— Да, именно от вас. Вие сигурно сте виждали някои елегантни светски хора, които сигурно са или артисти във връзването на връзките си...

— Някои... да, може би... Да кажем, че съм виждала също така добре вързани като вашата, но по-хубаво — никога! Хайде, готово! Погледнете се в огледалото!

Той се подчини и после се обърна към мен:

— Идеално! Какви малки и похватни ръчички имате!

— А сега — се провикнах аз, слагайки ръцете си на раменете му, — сега не забравяйте да ми пожелаете щастлива Нова година...

Тъга осени очите, които ме гледаха.

— Малка Фил, избягвам думи и мисли, които призовават бъдещето, нашето бъдеще.

— Защо?

— Защото човек не може да призовава бъдещето, без да си го представя по някакъв начин, а нашето бъдеще аз изобщо не си го представям, моя малка... нито нашата щастлива Нова година.

— Но защо, защо?

— Много дълго ще е да ви обяснявам... и много трудно.

— Мислите, че няма да ви разбера?

— Може би.

Той държеше ръцете ми.

— Сигурна съм, че няма да разбера. Затова... Гийом, въпреки всичко, пожелайте ми добра Нова година.

— Пожелавам ви щастлива, много щастлива Нова година, малка Фил.

— Благодаря ви, и аз ви пожелавам щастие, Гийом.

— Много сте мила.

Той замлъкна.

Изведнъж почти неволно казах:

— Гийом, защо никога не ме целувате? Един брат целува сестра си...

Той се усмихна и струва ми се, че беше малко смутен.

— Невинаги... Човек може да обича... много да обича и да не целува...

— Не, не може! Човек чувствава нужда и желае да целува тези, които обича. Откакто кръстница си отиде... никой никога не ме е целунал вече... И днес е Нова година... — сълзи бликнаха в очите ми.

— О! Мое скъпо дете!

Той обхвана главата ми с ръцете си и нежно целуна очите ми, после, за един миг само, ме погледна, без да произнесе нито една дума. Аз чувствах нужда да говоря... и първите думи, които произнесох, бяха:

— Вие съвсем не целувате като кръстница...

Тогава той започна да се смее откровенно, от цялото си сърце и аз се смях заедно с него. След това закусихме. Шоколадът беше изстинал, но аз бях много радостна и Гийом изглеждаше в добро настроение.

— Ако искате, ще идвам всяка сутрин да закузваме заедно, Гийом.

— Мое бедно дете, аз закузвам най-късно в седем и половина.

— Какво от това? Естествено няма да мога да бъда съвсем готова, но ще идвам както днес... както онази сутрин, когато госпожица Арден... Ще се радвате ли, ако закузвам с вас?

— Много, само че не ми е приятно да променям навиците ви.

Аз се засмях.

— Струва ми се, че по-скоро аз се опитвам да променя вашите...

Следобед отидохме у госпожа Жорж Патен — задължителна новогодишна визита. Когато влязохме господин Патен ни посочи:

— Ето влюбените!

Лицето на Кержан имаше особено, смешно изражение, което винаги добива, когато казват за нас неща от този род. Всъщност струва ми се, че даже и да бяхме действително влюбени, Гийом нямаше да е доволен да се съобщава това на всеослушание.

Семейство Патен беше много мило. Задържаха ни за вечеря, изглежда, че Жорж Патен обича и цени много Гийом. Той ми говори толкова за него, за дарованията му, за добрия му характер, че се почувствах много горда и развълнувана.

Накрая, смеейки се, той заключи:

— Вие ми го откраднахте, малка госпожо! Аз го пазех за дъщеря ми. (Дъщеря му е на девет години!) Но понеже Кержан е много щастлив... и вие сте много очарователна — прощавам ви!

Бих искала Кержан да е много щастлив...

ПАРИЖ, 17 ЯНУАРИ

Сутринта, преди да отиде на работа, Гийом ми каза:

— Ще се върна към пет часа, за да работя... Вие сигурно ще излезете, но бъдете така мила да кажете на Анаик да запали огъня в моя кабинет.

Той знае много добре, че Анаик ще запали огъня без аз да ѝ кажа, но знае също, че поръчки от този род ми правят голямо удоволствие.

Аз останах вкъщи и сложих новата си домашна рокля. Към пет часа чух пътната врата да се отваря и познати стъпки отекнаха в апартамента... Гийом отиде направо в кабинета си, после дойде в салона, където настанена близо до камината аз плетях. Една ниска лампа пръскаше мека светлина из стаята. Буен огън пращеше в огнището. Цветята във вазите, горски теменужки, изпускаха силен аромат. Жан, легнал в краката ми, се грееше на огъня. Уютната обстановка се допълваше от тихата песен на самовара.

Едва долитащия до слуха вой на студения северен вятър, който духаше навън, подчертаваше още повече спокойствието, което цареше в стаята.

Влизайки, Гийом се провикна:

— О, колко е приятно тук!

После той се огледа наоколо:

— Та тук е земният рай... тук всичко е хубаво!

Искаше ми се да му кажа: „Признайте, че сега салонът е по-хубав“. Но аз съм скромна в тържеството си и замълчах. Гийом продължи:

— Особено вие, малка Фил... Новата ви рокля е чудесна... Мислех, че сте излезли... Доволен съм, че ви намерих у дома!

Той се настани близо до огъня. Аз стоях права срещу него. Гийом взе ръцете ми, допря ги до челото си и каза тихо, почти несъзнателно:

— Прибирах се обезсърчен...

— Обезсърчен вие, Гийом?

— Но, да, аз!

Той се усмихна на учудването ми.

— Мислите ли, че и аз като другите хора нямам часове на отчаяние? Сигурно сте слушали и може би прекалено много за нашата химера — Патен говори наляво и надясно за нея — Моторът Патен!... Ние търсим... Лично аз търся отдавна... И почти съм намерил, малка Фил... Ах, това „почти“ ме подлудява и може би косите ми ще побелеят, докато го разгадая. Понякога в мрака проблясва една малка светлина, която ме води... аз я следвам, тя ме увлича и тъкмо, когато мисля, че съм постигнал целта си, ненадейно виждам, че съм така далеч от нея, както и преди. Тогава започвам отново... Понякога се отчайвам, както днес, и загубвам вяра в крайния резултат на търсенията си.

— Да, но аз имам вяра във вас.

Едва произнесох тези самонадеяни думи и видях колко са смешни. Та какво разбирах аз от мотори и самолетни конструкции? Побързах да прибавя:

— Жорж Патен също вярва във вас!

Той се засмя тихо и допря горещото си чело до хладната ми ръка.

— Жорж Патен има прекалено голямо доверие в мен! Той мисли, че аз ще създам мотора Патен, както Господ създал света за шест дни. Той се увлича в луди мечти, а когато види, че моторът Патен ще се създаде много по-мъчно от нашия грешен свят, отчайва се, пада духом и е готов да се откаже от всичко. В такива моменти аз бягам... бягам вкъщи... Както днес...

Не си спомням какво отговорих. Гийом продължи да ми говори за пречките, които среща при своите издирвания. Аз го слушах, коленичила до фотьойла му. Изглежда той ме забеляза и се провикна:

— О! Малка принцесо! Вие на колене! Та ние сме си разменили ролите!

Засмяна, скочих пъргаво на краката си.

— Разменили сме си ролите ли, добри великане? Нищо подобно! Представете ли си един голям човек като вас да коленичи пред едно нищожно същество като мене!

Той поклати глава, усмихвайки се:

— Защо? Какво невероятно има в това? Колко по-големи и, надявам се, по-велики от мен мъже са коленичили пред малки и смирени създания? Нима, когато това малко същество е нежно и състрадателно, когато слуша мило и търпеливо безкрайните

оплаквания на един беден мърморко, не заслужава да коленичиш в краката му? Сега отивам да работя.

Аз го задържах и настоях да изпие една чаша чай.

— Вън е много студено и трябва да се затоплите. Чаят ми е чудесен, когато пийнете от него мислите ви ще се прояснят, ще добият по-действителен образ. Ще ви навестят нови, по-добри идеи, точно, което ви е необходимо. Седнете, за пет минути всичко ще е готово. Аз правя чудесен чай, а това е цяло изкуство!

— Значи, вие ще ми прислужвате?

— Разбира се... Неприятно ли ви е?

— Напротив, страхувам се да не ми е толкова приятно, че да стана досаден.

Наслаждавайки се на чая ми и на прославлените сладки на Анаик, Гийом започна да ми говори за мотора Патен и да ми обяснява всичко, доколкото му беше възможно, защото моето невежество в тази област преминава всички граници.

Сега, след толкова време очарованието на разговора ни е изчезнало. Спомените ми се забъркват. Не мога да си припомня точно какво говорехме, но зная, че разбирах всичко, което моят приятел ми обясняваше, че се възхищавах от способностите му и от чудното му изобретение.

Говорейки, малко по малко Гийом ставаше по-сигурен в себе си, опияняваше се от собствените, си думи. Лицето му сияеше и излъчваше ум и вяра. Той беше красив...

— О! — провикнах се аз. — Как можете да се съмнявате още, Гийом! Когато човек търси като вас, той е намерил вече!

Той въздъхна.

— Почти, моя малка, почти! Не забравяйте тази малка и жестока дума, която убива изведнъж цялото ми въодушевление.

— Ще превъзмогнете всички мъчнотии — заявих аз. — Как? Не знам. Може би изведнъж, тъкмо когато най не се надявате...

— Може би...

Той се усмихваше с вяра в очите.

— Отивам да работя. Трябва!

— Искате ли да дойда с вас?

— О, не, благодаря!

— Но аз няма да се занимавам с работата ви.

— Да, но аз ще се занимавам с вас, и ще се разсейвам.

— Не мислите ли, че мога да ви стана секретарка, да ви помагам.

— Уверявам ви, моя малка, няма да знам с каква работа да ви натоваря.

— Нямате доверие в способностите ми, нали? Едно време ми държахте цели проповеди за ползата от науката, възмущавате се от мързела ми и в края на краищата винаги ми решавахте задачите, докато аз се греех до огъня, излетната на бялата мечешка кожа...

— Да, спомням си — каза Кержан. — Вие седяхте, усмихвахте се и приличахте на някакъв малък сфинкс. За какво мислехте тогава?

— Не си спомням вече... Сигурно съм мислила, че е много приятно да имаш един голям и много учен роб... Кой знае? Може би и днес мисля същото... Хайде, приятелю мой, вървете да работите, няма да ви безпокоя.

Гийом се затвори в кабинета си и излезе едва към девет часа. Когато влезе в салона, той се провикна:

— Още ли сте тук?

— Но да, през цялото време плетях.

— Та вие сте цяла мишка! Не вдигахте никакъв шум.

— Добре ли работихте?

— Не е... по-право, не знам. Струва ми се, струва ми се, че малката светлина ще проблесне отново в мрака.

— О, колко съм доволна!

Викът ми беше изблик на толкова искрена радост, че Гийом ме погали нежно по косата.

— Вие бяхте добра и милосърдна, малка Фил... Никога не съм подозирал, че ще ми е толкова приятно да бъда съжаляван и глезен. Направихте ми голямо добро, скъпа Фил... Искрахте да ми помогнете... и ми помогнахте...

Почувствувах се много горда.

ПАРИЖ, 18 ЯНУАРИ

Роже Лекултьо беше дошъл към седем часа, за да иска някакви сведения от Гийом и остана да вечеря с нас.

За първи път имаме гост.

Играех с голямо удоволствие ролята си на домакиня и явно забавлявах безкрайно добрия Роро... Струва ми се, че вече се е утешил. Сигурно майка му е открила някое друго момиче.

Не е ли чудно? Трима мъже ме обичаха, така изглеждаше поне, и се стремяха към ръката ми, а ето че нося името на един четвърти, който никога не е мислил да се ожени за мен, и който не ме обича.

Хвърляйки закачливи погледи към невъзмутимия Гийом, Роро ми каза, че никак не се учудил, когато се научил за сватбата ми и чул името на „щастливия избраник“.

— Аз се бях досетил отдавна, прелестна госпожо. Още си спомням думите на Кержан: „Малката Фил? Та тя е още дете, драги приятелю. Тя израсна пред очите ми!“ А, какъв потаен човек! Но така е — получава този, който пръв поиска!

Аз се усмихнах малко смутено. *О! Ако знаеше Роро... ако знаеше, кой поиска!*

Бях ядосана... без да го показвам, Гийом — също... и го показваше. Но Роро не забелязваше нищо. Той достигна върха на нетактичността си, като заговори за младото семейство Де Мов! „Знаменито, знаменито!... Просто не можеш да повярваш, колко много Фабрис е влюбен в жена си... Неразделни са, вечно и навсякъде са заедно!“

Почервениях, пребледнях и постепенно се овладях... Този път Гийом беше непроницаем, но невинната веселост на Роро ни обезоръжи. Очарован от приятно прекараната вечер, доброто момче ни напусна, обещавайки скоро да ни посети отново. Защо Гийом постоянно казва, че още съм дете? Не е вярно!

На колко години е той? Тридесет и една... Е, добре, аз ще навърша двадесет тази година. Какво значение има разлика от десетина години между един мъж и една жена!

ПАРИЖ, 20 ЯНУАРИ

Гийом ми каза:

— Когато човек ви познава повърхностно, мисли, че сте много светско момиче. Може би това е, защото не сте срамежлива и разговаряте свободно, обноските ви са изискани и непринудени, защото сте елегантна и може би малко кокетка и защото умеете да носите, хубавите си дрехи. Но когато ви опознае по-добре, ще разбере, че се е излъгал, ще види, че сте съвсем естествена, че любовта към хубавото ви е вродена. Никакво чуждо влияние не ви е докоснало.

— Имате право, аз отраснах доста отстранена от обществото, въпреки светския живот на кръстница... Ако някой някога е имал влияние над душата и сърцето ми, това сте вие, приятелю мой. Още като малка аз ви посвещавах в скърбите и радостите си и даже понякога думите ми се струваха излишни. Вие четяхте в мен, като в отворена книга.

— Преди... да!

— Преди... Но и сега! Защо казвате „преди“?

— Защото книгата, която така лесно четях преди, днес е станала мъчно разбираема за мен.

Докато Гийом намира, че вече не ме разбира така добре, както някога, аз, напротив, чувствам, че сега го разбирам много по-добре и по-дълбоко от преди. Някога аз бях безгрижна, разсеяна и егоистка и не си правех труда да го разбира...

Направих едно забавно откритие: Гийом е срамежлив! Неговата срамежливост е твърде особена и никой от приятелите му не я подозира. Той се стеснява да показва чувствата си.

Ако аз съм една жена, която трябва да опознаеш, Гийом е мъж, когото трябва да разгадаеш. Той не говори никога за себе си. Нищо не разказва, но аз, която постепенно опознах Гийом, се научих да отгатвам чувствата му. Сега ценя и обичам още повече моя стар приятел.

— Гийом — казах аз един ден, — ако някога направите нещо лошо или даже нещо, което не е съвсем добро, няма да вярвам вече в

нищо на земята...

Гийом поклати глава, усмихвайки се.

— Плашите ме, малка Фил. Не забравяйте, че не съм ангел!

— Зная, не сте ангел, а нещо много по-красиво... вие сте човек... и благодаря на Бога, че е така! Иначе щяхте да бъдете много скучен и нямаше даже да посмея да ви поискам една цигара. Гийом, дайте ми една, моля ви!

Обичам цигарите на Гийом, те ме навеждат на скъпи спомени от невъзвратимото минало.

ПАРИЖ, 22 ЯНУАРИ

Следващата година, когато сваля траура си, ще излизам много често, защото е полезно да имаш връзки, всеки го казва и защото една жена трябва, да заеме известно положение в обществото, заради кариерата на своя съпруг. Тази зима съм голяма дивачка. Излизам само на разходка и за да направя покупките за домакинството. Въпреки това ходих у Морисо... Избегнах приемния ден на госпожата, защото не исках да срещна обичайните посетители на нейния салон, не исках да мисля за Фабрис де Мов...

Изпълних дълга си и към госпожица Арден и много се зарадвах, че не я намерих вкъщи. Посетих госпожа Жорж Патен и не можах да разменя две думи с нея, понеже салонът ѝ беше препълнен. Вчера отидох у госпожа Сожере и приключих визитите си. Госпожа Сожере беше сама и ме посрещна с видимо удоволствие.

Тя е жена на един от инженерите от заводите „Патен“ и е на възраст почти колкото мен. Намирам я доста симпатична и мила, въпреки че е малко глупавичка. Добрата женица приказва само за децата и мъжа си особено за мъжа си. Нямаше какво да правя, трябваше и аз да не остана по-назад. Говорих за „мъжа ми“ и за двете ѝ прекрасни бебета, понеже мои нямам.

Много смешно ми се вижда да казвам „мъжа ми“. Никога не наричам така Гийом, нито когато се обръщам към него, нито когато мисля за него.

Но понеже госпожа Сожере казваше за господин Сожере „мъжа ми“ и за Гийом — „мъжа ви“, трябваше и аз на свой ред да си послужа с този израз.

Това ме забавляваше. Спомних си за влюбената двойка от Брюж и се постарях да играя умело ролята си на влюбена младоженка. Повиках въображението си на помощ и започнах да описвам живота си на госпожа Сожере.

Разказах ѝ, че мъжа ми и аз излизаме много рядко, че старата ни къща, нова за мен и подмладена за него, ни се вижда най-хубавият кът в света, че сме много весели, че аз съм малко луда, но мъжът ми иска

да ме гледа вечно засмяна, че вечер, когато той се връща от работа, обича да изпие чаша чай, която аз лично приготвям и му поднасям. Говорих ѝ още за една изложба на стари костюми и скъпоценности и най-последно, по неин пример, но с по-голямо право, започнах да хваля мъжа си: „Моят мъж е толкова добър... моят мъж е толкова интелигентен... Моят мъж мисли само за мен...“

Изведнъж почувствах, че всичко, което разправях, не е плод на въображението ми, а самата истина, и че нашето приятелство е много красиво, щом като езикът, му приличаше толкова много на езика на любовта.

ПАРИЖ, 25 ЯНУАРИ

Гийом искаше да ме заведе в заводите „Патен“, за да присъствам на някакви пробни изпитания. Аз отказах.

— За нищо на света няма да отида вече на митинг, подобен на този във Виши... О! Господи, ще умра от страх!

Гийом имаше много учуден вид.

— Но защо? Когато ви разказвам за пробните ми полети, вие...

— Когато ми разказвате, е съвсем друго. Нямам ясна представа за опасността, която ви заплашва, но да гледам с очите си как вие... не мога, не мога...

— Моя малка Фил, няма да има нищо страшно, ще присъстват и много от жените на другите авиатори, и между тях сигурно ще има някои, които...

Той се спря.

— Които... какво? — попитах аз.

— Е, добре... които обичат мъжете си много повече от вас.

— Но, Гийом, обичам ви повече от всичко на света — се провикнах аз отчаяно и разплакана се хвърлих в прегръдките му. Той ме погледна за момент, усмихнат и смутен.

— Вярно — прошепна той, — вие нямате никакъв близък, освен мен на света!

— Само ако знаехте — започнах аз — как се безпокоя, когато закъснеете за вечеря... Никога не съм ви казвала, защото знам, че жената на авиатора трябва да бъде смела.

— Малка Фил, знайте, че почти винаги всички катастрофи се дължат на грешки и неблагоприятия, които са могли да бъдат избегнати...

— Сигурен ли сте, че ще избягвате винаги всички неблагоприятия и грешки?

— Толкова сигурен, колкото може да бъде един човек... и после, аз имам вяра в звездата си.

— Гийом, заклех се да уважавам задълженията, които вашата кариера ви налага, но кариерата ви е по-скоро да бъдете теоретик,

инженер, изобретател, а не пилот. О! Приятелю мой, обещаите ми, че винаги, когато напускате земята, ще си спомняте, че оставяте една бедна малка жена, на която сте необходим... и, най-после, сега вашият живот принадлежи малко, много малко и на мен... Гийом, обещавайте ли ми?

— Да.

ПАРИЖ, 28 ЯНУАРИ

Не съм се излъгала. Малката госпожа Сожере е доста глупава... Каква хубава идея имах днес да отида да я посетя!

Едва се бях настанила в салона ѝ, когато, закачливо усмихната, тя ми каза:

— Драга госпожо Кержан, кажете не съм ли добре осведомена... Вчера към два часа на улица „Паси“ бяхте с един господин в едно такси!

Гледах госпожа Сожере и нищо не разбирах. Тя продължи:

— Колата спря до една трамвайна спирка, господинът слезе, каза нещо на шофьора и му плати... Докато той бързаше към спирката, вие го извикахте... Той се върна, отвори вратата на автомобила, наведе се... и струва ми се, че ви целуна, госпожо? После таксито ви отнесе... и господин Кержан пропусна трамвая.

Нямото ми учудване я размиваше.

— Чудите се как съм така добре осведомена ли? Не се мъчете да отгатнете... Бях на обед у една приятелка и тъкмо в този момент гледах от прозореца. Вас не можах да видя добре, защото черната шапка с голяма периферия закриваше лицето ви, но познах много добре мъжа ви... Това е цялата история!

Бях толкова поразена, че можах само да се усмихна и да кажа:

— Ще ни послужи за урок, друг път да не се целуваме на улицата!

— О, не беше на улицата, а в колата...

Червенина изгаряше лицето ми.

— Надявам се, че не ви разсърдих, нали? — каза госпожа Сожере. — Та какво от това, че...

Отговорих, че не съм сърдита, а само малко учудена... След това приказвахме за децата и мъжа на госпожа Сожере, но не и за „мъжа ми“.

Не, не бях сърдита... не съм сърдита. Нямам никакво право да се сърдя, въпреки че... въпреки че улицата не е добре избрано място за целувки! Аз не се сърдя, но ми е мъчно. О, познавам живота! Зная

какво става, когато един мъж не се ожени. Когато не иска да се ожени. Той обича, без да дава много от сърцето си, обича тези жени, за които не се женят. Ако Гийом е обичал онази жена, преди да се ожени от милост за мен, не мога да искам да се откаже изведнъж от нея и без никакви причини... Един мъж, който се е оженил без любов, вълн от семейството си. Даже аз бях мислила за това, но много смътно и отдалече, никога не съм си представяла Гийом влюбен.

Тази история ме преследва. Намирам я невъзможна. Виждам ясно сцената, която госпожа Сожере ми описа така любезно, без да допуска, че моят мъж може да целува чужда жена, освен собствената си. О, така бих искала да кажа всичко на Гийом и да му се подиграя.

Всъщност, онази жена е била много невъзпитана.

Защо го е повикала назад? Искаше ми се да кажа на госпожа Сожере: „Аз, госпожо, нямаше да повикам назад мъжа си, нямаше да го накарам да изпусне трамвая!“ Колко глупаво! Такъв сериозен мъж като Гийом да пропусне трамвая, за да целуне някаква незначителна жена!

Предполагам, че много я обича и че тя, тя също го обича много, понеже го е повикала, за да го целуне.

Питам се, как я нарича? Какво ѝ казва? Какъв е с нея? Бих искала да знам какви са очите му, когато е влюбен? Те са така добри, така нежни, когато не обича, а...

Всъщност всичко това ми е съвсем безразлично, но предпочитам да не го знаех, да не мислех за това. Подозирах, че когато Гийом не е в къщи, не може винаги да бъде в заводите... но аз не съм любопитна.

Сега ще има моменти, в които ще си казвам: „Дали той е при онази жена?“ И ще бъда смутена, ядосана...

Обикновено, когато Гийом си идва за вечеря, аз тичам да му отворя, поздравявам го, усмихвам му се и той целува ръката или челото ми. Тази вечер не се помръднах от мястото си. Гийом дойде при мен, но аз не повдигнах очите си към него.

Той се приближи и прошепна на ухото ми:

— Много сте погълната от работата си!

И когато се наведе да целуне косите ми, аз се отдръпнах, за да не ме докосне с устните си... Гийом се изправи и не каза нищо. Явно, беше му съвсем безразлично дали ще ме целуне или не... Той запита с принудено спокойствие:

— Какво ви е тази вечер, малка Фил?

— Нищо... Какво искате да ми е? Имам много причини, за да не бъда винаги весела. Тъжни мисли ме навестиха днес, това е всичко.

— И не можете ли да ми доверите тъжните си мисли?

— Не.

Той каза сухо:

— Е! — и се отдалечи.

Вечеряхме безмълвно. След това Гийом се оттегли и цялата вечер черта в кабинета си, а аз четох в салона.

Всеки час часовниците от кабинета и салона, по-приказливи от нас, се обаждаха един на друг. Звукът на масивния бретонски часовник е сериозен и ободряващ, като гласа на стар и разумен приятел, а този на малкия златен часовник в салона е много музикален, нежен и прелестен. Струва ми се, че е създаден да отмерва много хубавия много щастливи часове.

ПАРИЖ, 15 ФЕВРУАРИ

Животът ми е спокоен и малко еднообразен. Струва ми се, че често съм сама, и не само, когато Гийом не е у дома. Има дни, в които Гийом изглежда щастлив, че ме вижда, че е при мен, че говори с мен и е добър, и нежен. А има дни, в които той е пак добър, но особен и не е ни най-малко нежен. Тогава ми се струва, че му досаждам.

Когато му го кажа, той има много нещастен вид и ме уверява, че греша, но го разбирам.

В неделя излизаме заедно. Изглежда, че Гийом се чувства задължен да ме разходи.

Последната неделя, понеже времето беше хубаво, отидохме до Боа де Булон и след това закусихме в една сладкарница, която сега е много на мода. Там срещнахме един познат художник на Гийом, който ни заведе в Малката галерия, за да видим някаква много интересна изложба. Той беше много приятен, весел и духовит младеж. Поиска разрешение от Гийом да ме нарисува, но той му отговори, че е много мъчно да схване същественото в моята физиономия... и да започне портрета ми, значи да пропилее ценното си време.

Отговорът не беше много ласкателен нито за художника, нито за мен.

Питам се дали онази жена е много красива. Не мисля никак за нея. Ние не зависим ни най-малко една от друга. Нищо не ни свързва.

Само че сега има още едно неприятно нещо, за което трябва да се старая да не мисля.

Бих искала в замяна на това да ми се случеше нещо много приятно, за което щях да мисля с удоволствие.

ПАРИЖ, 20 ФЕВРУАРИ

Голяма изненада! Госпожица Жаклин Албен пристигна в Париж и смята да прекара тук няколко месеца, преди да реши дали да остане във Франция или да започне отново безкрайните си пътешествия. Гийом отиде на гарата, за да я посрещне.

Ако госпожица Албен се беше върнала три месеца по-рано, сега аз нямаше да бъда жена на Гийом.

Дали Гийом съжалява, че се е оженил за мен?

Преди тази мисъл не ми минаваше и през ума, а сега просто ме преследва...

ПАРИЖ, 23 ФЕВРУАРИ

Бях много учудена. Госпожица Албен е тридесет и три годишна. Мислех, че ще има вид на стара мома. Нищо подобно! Тя изглежда много млада, има най-хубавите кестеняви коси и сини очи, които някога съм виждала и е още много хубава, въпреки че вече е понапълняла. Английският ѝ костюм ѝ стоеше чудесно.

Тя ме целуна веднага щом Гийом ме представи, после ме изгледа внимателно, целуна ме още веднъж и се провикна:

— Господи, та вие сте цяло дете!

Нотариусът ѝ беше предал двете писма на Гийом. В първото той ѝ съобщаваше за моето безизходно положение, а във второто за нашата женитба.

Попитах я не се ли е учудила много, когато е научила, че сме се оженили, а тя ми отговори:

„Не, първото писмо на Гийом ме подготви за тази изненада“.

Един ден след пристигането ѝ поканихме госпожица Жаклин на обед. Гийом има право, тя е много умна и културна жена. Докато бяхме на масата, разказваше за пътешествията си. Госпожица Албен е видяла всичко, а Гийом знае всичко. Той ѝ задаваше въпроси, които не са ми минавали и през ума и тя му отговаряше веднага. После Жаклин на свой ред започна да разпитва, и аз видях, че разбираше много по-добре от мен това, което Гийом ѝ разправяше за своите изследвания.

Правеше ми удоволствие да следя разговора им, но, слушайки ги, видях колко глупава и лекомислена трябва да се виждам на мъж като Гийом и ми стана много мъчно.

Обядът беше хубав и добре сервиран. Няколко стръка карамфил в ниска кристална виза развеселяваха масата. Госпожица Албен, много възхитена от домакинските ми способности, не можеше да ме нахвали. Новата наредба на салона ѝ хареса много.

Като разгледа целия ни апартамент, без да забрави да хвърли през прозореца един поглед и на свежата ни, малко дива градина, тя се обърна към Гийом:

— Обиколих целия свят и никъде не видях друго кътче, за което с по-голямо право да мога да кажа, че е създадено само за щастие.

— Нали? Това малко момиче разбърка всичко — и мебелите, и навиците ми, и донесе в моя дом прелест и веселие.

Защо Гийом не каза „и щастие“? Когато за момент останах съвсем сама с Жаклин, тя ме погледна развълнувано ѝ ми каза:

— Обичайте го много, малка Филис. Любовта на сърца като неговото е съкровище, чиято цена още не познавате, защото сте много млада, защото на вашата възраст девойките обичат да ги обожават. Може би имат право... А и вие сте така хубава! Вие имате много рядко очарование, малка Филис, очарование, което обвързва много силно!

Аз казах:

— Ще съм много доволна, ако съм толкова хубава, колкото казвате, но и много недоволна, ако съм само хубава.

Тя се засмя:

— Разбира се, че не сте само хубава, Филис, но не пренебрегвайте този ценен дар на вашите феи...

После тя взе ръцете ми и каза много тихо:

— Надявам се, че ще можете да ме обикнете.

Аз отговорих:

— Гийом ме научи вече.

По-късно, когато казах на Гийом, че неговото възхищение към Жаклин не ме учудва вече, той ми отговори:

— Уверен съм, че моята обич към Жаклин ще ви се види още по-справедлива от възхищението ми.

Аз размислих за момент:

— Госпожица Албен е по-млада, отколкото предполагах... и много хубава... и много умна! Питам се, как... не сте се оженили за нея, Гийом?

Много учуден, Гийом започна да се смее:

— Но тя е по-възрастна от мен... и после, отраснахме заедно... и после... не знам. Подобна мисъл никога не ми е минавала през ума — нито на нея, нито на мене... За мен Жаклин е един добър приятел... за мен тя не е жена.

— А аз, Гийом, какво съм аз за вас? Приятел като Жаклин ли?

Едва изрекох тези думи и вече съжалявах, че не ги бях премълчала, но Гийом ми отговори:

— Вие, вие сте моята малка принцеса...

ПАРИЖ, 27 ФЕВРУАРИ

Тази сутрин получих едно писмо от госпожа Морисо, с което ни кани на вечеря следващия четвъртък заедно с младото семейство Де Мов и още няколко приятели. Тя искала да събере около трапезата си „всички млади девойки на сезона“.

Каква щастлива мисъл! Почувствувах, че почервенявам и подадох писмото на Гийом, казвайки:

— Не, не, не, това не може! Ще пиша, че не излизам, че съм в траур... но няма да ида... за нищо на света!

Гийом прочете спокойно писмото и ми го върна.

— Траурът ви не е оправдателна причина за отказа. Отнася се за една съвсем интимна вечеря. Приехте поканата на Патен, сега трябва да приемете и тази.

— Не мога. И после... намерих благовиден предлог... Тъй като заминавате тази вечер за Дуе и оттам за Англия, не може ли да пиша, че понеже вие отсъствате...

— Но аз мисля да се върна точно в четвъртък следобед и нищо не ще ми пречи да отида вечерта у Морисо. Не забравяйте, че твърде възможно е, ако посочите моето заминаване като причина за отказа ви, Морисо да отложат вечерята за някой друг ден, когато на нас ще ни бъде удобно да приемем.

— Е, добре, все едно ми е... Ще намеря пак някакъв повод... Не искам да отида на тази вечеря... не искам... Не мога да понеса това...

— Има нещо, което и аз няма да мога да понеса, Филис. Не ще понеса не хората да кажат, а даже и да помислят, че моята жена се страхува... да... страхува се от Фабрис де Мов.

Гийом беше бледен, очите му имаха жестоко изражение.

Аз прошепнах:

— Вие сте жесток. Не разбирате ли, че срещата ми с Фабрис де Мов ще бъде страшно мъчителна за мен.

— Разбирам, моя малка, не мислете, че и на мен ще ми е много приятно и лесно да бъда учтив с този комедиант, когото ненавиждам. Но заради вашето и собственото ми достойнство трябва да отидем на

тази вечеря, и вие трябва да приемете, Филис, колкото и „непоносима“ да ви се вижда срещата.

— Добре, ще отидем! — отвърнах сухо. — Виждам, съвсем ви е безразлично, че ще страдам!

— О, имате право! Кога ли съм се грижил за вас!

Гийом влезе в кабинета си и затвори вратата. Разбрах, че съм голяма неблагодарница и имах желание да изтичам след него и да му поискам прошка, но все още му бях сърдита и пропъдих от главата си всяка мисъл за помирение. След няколко минути чух, че излезе.

Действително, госпожа Морисо е много нетактична. Каква нужда имаше да ни събира с двойката де Мов? Как не се е досетила, че тази среща може да бъде неприятна за мен, за Гийом, и даже за Фабрис де Мов? Всички знаят, че той ме ухажваше, и че не се ожени за мен, защото не наследих кръстница.

Защо да събуждаме тази стара и грозна история?

Искам да я забравя... Отиването ми в Брюж беше последното ми желано възвръщане към това минало.

Аз отидох там — трябва да го призная — на поетично и сантиментално поклонение... и се върнах разочарована, малко смутена и засрамена от тайните мисли, които ме заведоха в Брюж.

О! Аз мога да пропъдя спомена за Фабрис де Мов, но какво ще стане с мен, когато се озова пред него?

Обичах го, защото мислех, че отговаря на идеала на моите мечти. Още първия път, когато го видях, помислих, че го познавам и разбирам, какво ще почувствувам, когато видя отново мъжа, който ме нарани, разочарова и обиди?

Ще страдам. Дали ще съжалявам? Ще се чувствам ли слаба и нещастна, ще плача ли над невъзвратимото? Дали ще ревнувам от жената, която Фабрис предпочете пред мен?

Гийом има право. Аз се страхувам. Колко е недоволен Гийом! Той заминава за една седмица. Ако се разделим сърдити, няма да имам смелост да остана сама. Ах! Поздравявам госпожа Морисо за блестящата ѝ идея! А при това нямам и никаква подходяща рокля за тази вечеря... Черната ми рокля от воал не е достатъчно официална. И сигурна съм, че госпожа Де Мов ще има прекрасна рокля, избрана от мъжа ѝ, който има толкова вкус.

Имам вече пари, за да си купя рокля, а не искам да докосвам сумата, определена за следващия месец.

Ще трябва да отида с черната си рокля от воал, и ще приличам на Пепеляшка.

Същия ден, вечерта.

Поради заминаването си Гийом работи само сутринта и за обяд се прибра вкъщи.

Нямах никакво желание да бъда пак неприятна. Питам се с безпокойство какво ще е настроението на добрия ми стар приятел. Но на масата той ми говори любезно за най-разнообразни неща, като че ли сутринта се бяхме разделили като най-големи приятели. Когато Анаик ни поднесе кафето, аз му казах толкова спокойно, колкото ми беше възможно, че отговорих на госпожа Морисо, че приемаме поканата ѝ. Гийом ми благодари. И ето, че точно в момента, когато мислех с горчивина за роклята си, когато се чувствах отново лоша и неблагодарна, чух добрия му и любим глас да казва:

— Имате ли подходяща рокля за четвъртък, малка Фил?

— О! Имам една, която много добре може да ми послужи.

Сълзите ми бяха готови да бликнат, но вече не заради роклята ми. Не беше ли възхитително и трогателно, че един мъж, един мъж като него, който никога не се занимаваше с такива суетни неща, се беше сетил за това съвсем сам, без да кажа нито една дума?

— Една, която може да ми послужи много добре!

— Това не е достатъчно. Трябва да си поръчате нова!

— Не е необходимо — казах аз не много убедително. — Бюджетът ми за февруари не ми позволява такива луди разности.

— О! Парламентът ще гласува изключителни кредити! Имам една хубава идея! Сега трябва да изляза по работа, но още е рано, затова вие ще дойдете с мен и заедно ще отидем при шивачката...

Аз се смеех от сърце... Очите ми блестяха.

— Искате да ми изберете роклята ли?

— О, не мисля, че мога да ви бъда полезен при избора, но се страхувам да не бъдете много пестелива!

— Страхувате се да не бъда пестелива! О! Гийом, колко сте мил!

Почервениях от удоволствие. За първи път аз — общопризната разсипница — получавах подобна похвала.

Колко хубаво ще е да си поръчам една рокля, без да съм обременявана от отговорностите на министър на финансите, без да си казвам с безпокойство: „Не е ли много скъпа за госпожа Кержан?“

— Значи, искате жена ви да е много красива?

Гийом се засмя.

— Разбира се.

— Но сигурно госпожа Де Мов ще има по-хубава рокля от моята...

— Може би, но никой няма да го забележи...

— Да, и после важното е... че не мъжът ѝ я е купил, а тя самата, със собствените си пари...

Очите на Гийом станаха особено ясни и нежни. Струва ми се, че той беше така горд и щастлив от тези мои думи, както бях и аз, когато ми каза, че съм „извънредно пестелива“.

Ах, но самият Гийом никак не е пестелив. Между моделите, които ни показаха, имаше един, който даже не смеех да погледна. Беше прекрасен, от черно копринено кадифе, със съвършена линия. Кадифето беше черно и ми напомняше, не зная защо, тайнствения Ориент... И ето, че Гийом без колебание каза:

— Филис, не мислите ли, че тази рокля ще ви стои най-добре?

Аз казах скромно.

— Трябва да е ужасно скъпа!

Шивачката протестира:

— Но, не, госпожо... напротив...

Гийом беше непреклонен и не обърна внимание на цената. Утре отивам на проба... в сряда роклята ми ще бъде готова!

Може би трябваше да устоя на изкушението? Но роклята беше чудесна и сигурно Гийом щеше да се обиди.

Когато се озовахме отново в колата, той ми каза:

— Вкъщи ли ще се върнете, Филис?

— Да.

— Тогава аз ще сляза на улица „Монсо“, имам работа там, а вие ще продължите с колата до дома... Анаик трябва да приготви куфарите ми, понеже ще се прибера късно и няма да имам време.

— Бъдете спокоен, всичко ще бъде готово. Колко жалко, че заминавате, Гийом! Дните ще ми се виждат дълги, а вечерите безкрайни!

— Жаклин ми обеща да ви посещава. Бих желал много да се сприятелите.

— О, сигурно ще се сприятелим. Аз ще спечеля много общуването си с нея... Не, не протестирайте, няма да бъдете искрен! Но все пак Жаклин не може да ви замести вас, моя голям приятел!

— Значи, ще ви е мъчно малко за мен? Наистина ли?

— Но, разбира се... Нима това е толкова чудно!

И изведнъж почувствувах лудо желание да кажа: *Вземете ме с вас, Гийом, вземете ме с вас!*

Но не посмях. Ами ако ми откажеше? Може би той искаше да е свободен, може би щях да му преча? Автомобилът спря.

— До довечера, малка Фил...

Гийом стисна ръката ми, отвори бързо вратата и слезе.

И в този момент неволно една картина изпъкна живо пред очите ми. Не зная какво ми стана, но не се владеех вече. Сякаш някакъв зъл демон си играеше с мен.

Гийом затваряше вратата и усмихнат ми кимаше за сбогом. С едно необмислено движение аз го задържах и казах:

— Гийом, не ви благодарих достатъчно, вие бяхте така добър!

Аз се усмихвах много мило и от дъното на колата му протегнах лицето си.

Тогава много бързо той влезе вътре и без да мисли, че ще смачка шапката ми, обхвана главата ми с ръцете си, както на Нова година, но целувката му беше съвсем друга.

Не бяхме ли и двамата едновременно завладени от един и същ спомен?

Устните му са нежни и страстни...

Видях отново Гийом само за един миг преди да замине. Струва ми се, че вече не сме никак сърдити.

ПАРИЖ, 5 МАРТ

Жаклин — госпожица Албен иска да я наричам Жаклин — е много любезна към мен. Всеки ден, откакто Гийом е заминал, тя идва да ме вземе и ние излизаме заедно.

Наела е на улица „Лисабон“, близо до парка Монсо, един хубав малък апартамент и сега е заета с подреждането му.

Тази учена пътешественичка намира известно удоволствие в моето общество. Тя не ме притеснява вече и моето весело бърборене я занимава. Прекарваме приятни часове.

Въпреки това понякога се засрамвам от невежеството си. Често Жаклин ме пита за работите на Гийом, неща, за които никога не съм се интересувала и много се учудва, когато не мога нищо да ѝ отговоря.

— Как, вие, жената на Гийом Кержан, малката Филис, вие не се интересувате сериозно от изследванията му?

— Но аз се интересувам много живо от тях, само че нямам вашата интелигентност, Жаклин. Учудвам се колко добре сте осведомена по всички въпроси!

— О, аз следя всички нови открития. Чета, проверявам...

Тя ме придружи с удоволствие у шивачката, когато отидох да пробвам роклята си. Казах ѝ, че я избрахме заедно с Гийом, и това много я учуди.

— Заедно с Гийом!

— Но да, с Гийом — потвърдих аз, смеейки се. — Съмнявате ли се във вкуса му?

— Не. Само че Гийом никога не се е занимавал с женски тоалети. Много чудно ми се вижда!

Сигурна съм, че си мислеше: „Малката Фил не се интересува от авиацията, но Гийом започвала проявява интерес към женската мода.“

Изглежда, че ще започна да обичам Жаклин. Отгатвам, че е добра и откровена.

Всеки ден пиша на Гийом и му разказвам живота си. Неговите писма са кратки, но редовни. Струва ми се, че е заминал от една година най-малко! Днешното му писмо беше чудесно!

„Моя малка Фил, значи вие мислите много за мен... Аз Ви уверявам, че освен моментите, в които съм зает с работата си, мисля само за Вас. Вчера Ви писах едно дълго писмо, но го скъсах, защото Ви казвах неща, които, за да бъдат добре разбрани, трябва да се подбере моментът, защото отдалеч думите са студени и мъртви. В момента, в който ви пиша, моя малка и скъпа любима, бих дал десет години от живота си, за да Ви видя до мен. А когато заминавах, какво лудо желание имах да Ви отведа, да Ви взема със себе си! Но си спомних пътуването до Брюж... и не казах нищо!“

Бедният Гийом, само ако знаеше, колко исках да ме вземе със себе си. В Брюж беше съвсем друго. Сигурна съм, че в това писмо, което не ми е изпратил, е пишел за Фабрис де Мов.

Фабрис де Мов! О, боже мой, като си помисля, че скоро трябва да го видя... заедно с жена му!

Снощи го сънувах. Какъв глупав сън! Бяхме в някаква непозната градина и той ме целуваше, целуваше ме лудо... и аз, безкрайно щастлива, се приютих доверчиво в прегръдките му, но и когато той се наведе да ме целуне отново, видях... видях, че не беше Фабрис де Мов... а Гийом!

ПАРИЖ, 8 МАРТ, ПРЕЗ НОЩТА

Не мога да спя. Струва ми се, че имам температура. Ах, тази вечеря у Морисо!

Часът е два. Сънят бяга от очите ми. Пиша с надеждата да се уморя и най-после да заспя.

Какъв ужасен ден!

Целият следобед чаках роклята си, която шивачката ми беше обещала за сутринта. Най-после, когато получих роклята, започнах да се безпокоя за Гийом, който беше закъснъл. Какви ли не луди мисли ми минаха през главата. Към седем и половина, за да се откъсна от притеснението, което все повече ме завладяваше, започнах да се обличам. Бедната Анаик не можеше да се справи с копчетата на новата ми рокля и аз още повече се ядосвах. Не исках да покажа нетърпението си и се стараех да се владея. В този момент чух ключът да се обръща в ключалката на пътната врата и изведнъж се почувствувах чудно спокойна и доволна. Когато Гийом почука на вратата ми, не помислих, че стаята ми е в безпорядък и че роклята ми не е закопчана, извиках „влез“, луда от радост, и се хвърлих на врата му!

Буря беше забавила пресичането на Ламанша и поради това Гийом бе закъснъл.

Той говореше весело, но забелязах, че беше бледен. Като притисна челото си с ръка, Гийом каза:

— Боли ме главата. Времето беше ужасно и пътуването с парахода — много тежко.

— Искате ли да се откажем от вечерята? Ще телефонирам... и свършено!

— Не, понеже аз поисках, да приемем, а и роклята ви е готова.

Той беше много възхитен от роклята ми, а може би малко и от мен и когато Анаик започна отново да ме закопчава, каза:

— Бедна Анаик, виждам, че не върви, оставете на мен.

И много бързо, много леко, едва докосвайки ме с пръстите си, ме закопча.

— Няма да сте готов навреме Гийом, вървете да се обличате — казах аз.

Той ме погледна.

— Вие също сте бледа, Филис, много бледа, ако знаех, че тази вечеря ще ви вълнува толкова много аз...

Той не довърши, гласът му се измени.

— Не скрих от вас, че тази вечеря ме вълнува — казах аз спокойно, — но не за това съм бледа.

Гийом повдигна леко рамене и отиде да се облича.

Бях неспокойна и нервна, но погледът, който хвърлих в огледалото, влизайки в салона на Морисо, ме успокои донякъде. Стройната млада жена, облечена в черно, която видях в огледалото, не беше така розова както обикновено, но от лицето ѝ лъхаше спокойствие и увереност. И трябва да призная — с учудване забелязах, че вълнението, което изпитвах, не беше толкова голямо, колкото си въобразявах, че ще бъде.

Бяхме последните от гостите. Пътуването на Гийом ни извиняваше. Аз бях пълна господарка на изражението, гласа и жестовете си, когато ме представиха на младата госпожа Де Мов и когато доста нетактично, домакинята каза: „Смятам, че е излишно да ви представям господин Де Мов, нали?“ — отговорих любезно усмихната:

— О, господин Де Мов и аз сме стари приятели!

Госпожа Де Мов не е хубава. Преди беше грозна, сега е интересна. Явно виждам влиянието на вкуса на мъжа ѝ.

На масата седях между един скучен младеж и един много духовит старец. И двамата бяха много любезни към мен... всеки според природата, възрастта и времето си...

Общият разговор у Морисо е един вид сказка и сказчикът е винаги идолът им — Фабрис де Мов.

Така беше и тази вечер и струва ми се, че той бе още по-блестящ и оживен от обикновено. От време на време някой му възразяваше... и често този някой беше Гийом мълчаливият.

Въпреки че Гийом говореше без подигравка и без явна неприязън, трябва да призная, че отначало се питах дали постоянството му винаги да противоречи на Фабрис де Мов не се

дължеше на омразата, която питаеше към него. Но скоро разбрах, че не съм права.

Гийом не споделяше някои от идеите на Де Мов — нито по отношение на политика и морал, нито по отношение на изкуството. Тези двама мъже се различаваха напълно един от друг.

Вечерята ми се видя дълга. След като станахме от масата, повечето от гостите се настаниха пред масите за бридж. За момент останах сама в малкия салон и Фабрис де Мов се озова при мен. Не го чух кога беше влязъл. Бях пред огледалото и оправях косата си, когато изведнъж в блестящата повърхност се отрази лицето му, съвсем близо до моето. Тогава не можах да се овладеея и се отдръпнах с несъзнателно отвращение от него.

— О! — се провикна Де Мов, — уплаших ви...

— Не, изненадайте ме — го поправих аз. — Не ви чух кога сте влезли.

— Възхищавах се! Приличате на божество, избягало от храма си! Божество от някоя легендарна страна! — Роклята ви е прекрасна.

— Комплиментът ви ми прави удоволствие. Обичам тази рокля. Мъжът ми я избра. Но госпожа Мов няма защо да ми завижда, разбира се, що се отнася за...

— Що се отнася за роклята... или за съпруга?

— За роклята, разбира се.

— Вашето „разбира се“ е много предизвикателно.

— Не подозирах, исках само да кажа, че тоалетът на госпожа Мов е много хубав.

Настана мълчание. Направих няколко крачки, за да се отдалеча, но Фабрис с умоляващо движение ме задържа... Неприятно ми беше. Той мислеше, че се смущавам и страхувам...

— Останете — каза той, — страстно желяех да ви видя! Ето ви най-после! Вие сте по-бледа, по-нежна, по-тайнствена от преди. О! Малка Филис!...

Студеният ми поглед го спря. Действително, не му липсваше самоувереност!

— Госпожо, нали? — поправи се той. — Искате да ви наричам госпожо?

— Струва ми се — отговорих спокойно, — че никога не съм ви разрешила да ме наричате Филис и понеже вече не съм госпожица

Боажоли, а госпожа Кержан...

— Госпожа Кержан, да... О! Колко сте лоша! Ако знаех, ако знаех само, но аз мислих... Оставете ме да ви кажа... Нямах никакво състояние и мислех, че един посредствен живот ще е недостоеен за вас.

— Не сте се лъгали. Мразя всичко посредствено — отговорих аз безгрижно. — Но мислите ли, че парите правят живота посредствен?

Той се престори, че не чу въпроса ми.

— Да — започна той тихо. — Откакто се оженихте, желанието да ви видя не ми дава спокойствие, постоянно ме преследва. Чудно, нали?

— Драги господине — отговорих аз, разширявайки учудено очите си — нима вие също не сте женен?

Той повдигна рамена.

— Не се подигравайте. Знаете, че се ожених по разум.

— Не, не знаех.

— А... вие?

— Аз?

По разум ли се оженихте? Въпросът ми се видя предизвикателен, но започнах съвсем искрено да се смея:

— Аз?... Ние?... Боже мой, не вярвам някога да е имало по-неразумна женитба от нашата! Женитба по разум ми е толкова противна, колкото и един посредствен живот.

— Значи обичате мъжа си, госпожо?... О, извинете, че ви разпитвам така, но много ме заинтересувахте... нали знаете, аз съм писател, следователно — психолог.

— Обичам мъжа си, обичам го от цялото си сърце.

— Бих могъл да ви кажа, че не е достатъчно, но тонът на отговора ме кара да мисля, че е прекалено много. Прекалено много щастие за един простосмъртен... за един авиатор! Но авиаторите имат щастие!

— Нима е толкова голямо щастие да се ожениш за едно момиче без пукната пара?

— Щастие е да бъдеш обичан от момиче като вас. При все това чудно, много чудно!

— Кое е толкова чудно?

— Това, че никога не заподозрях, че храните такава любов към Кержан.

— Не е чудно. Никога не сте ме виждали заедно с него, а аз флиртувах с вас.

— Да, ние флиртувахме. Невъзвратимо и хубаво минало!

— Намирам, че настоящето е по-хубаво.

— Откога го обичате? Кажете!

— От... винаги.

— О, това е вече много... Прекалено много!

После, много сериозно, аз казах:

— Не е прекалено много, господин Де Мов. Гийом Кержан е човек, от когото се възхищавам, когото уважавам... и обичам най-много на света! Обичах го като дете, когато бях дете. Сега съм жена и без съмнение съм се изменила, но сърцето ми е вярно и моята любов е неизменна! Щастлива съм с него, а сега оставете ме да се върна в салона, моля ви. Мъжът ми току-що пристигна от Лондон и не може да закъсняваме много.

Кимнах леко с глава и се отдалечих. Той се усмихваше по навик подигравателно, но струва ми се, че беше малко измъчен! А аз... О, аз не зная как да се изразя. Бях учудена, учудена... опиянена от учудване!

Едва прекрачих прага на салона и срещнах погледа на Гийом, поглед твърд, почти отчаян, неопишуем. Погледът му говореше, но аз не го разбирах.

Беше дванадесет часа. Сбогувахме се с домакините и дадохме знак за общо разотиване. Всички едновременно се отправиха към гардероба. Гийом взе от ръцете на камериерката дрехата, която тя ми носеше.

И докато Фабрис де Мов завиваше жена си в кожената ѝ дреха на две крачки от нас, Гийом ме загърна в наметалото ми, с грижливостта и нежността на притежател.

Струваше ми се, че искаше да каже на хората: „Позволявам ви да погледнете моята скъпоценна перла, разбирам, че я намирате хубава, но тя е моя. Бъдете уверени, че не ще я дам никому“.

Двете двойки се качихме в колите си едновременно и Фабрис издебна удобен момент да ми пошепне: „Мислите ли, че ми е приятно да гледам как Кержан ви отвлича!“

О, ако знаеше!

Престорих се, че не го чух и Гийом за щастие нищо не забеляза. В колата той не ми проговори и не се занимаваше вече с мен.

Но аз, аз се почувствувах изведнъж така сломена. О, сломена, съсипана и нервирана до сълзи.

Искаше ми се да кажа: *Дайте ми ръката си, Гийом, вземете ме в прегръдките си. Не ме оставяйте да се чувствам така сама и изоставена. Гийом, дайте ми ръката си!*

Но Гийом, отдръпнал се колкото е възможно по-далеч от мен, продължаваше да мълчи.

Когато се озовахме в хола у дома, попитах Гийом още ли го боли главата. С рязко движение той хвана ръцете ми и ги допря до слепоочията си.

— Още... и ужасно! — каза той. — Лека нощ! Аз ще изляза малко да се поразходя. Главата ми гори!

— Гийом — прошепнах аз, — сърдите ли се?

— Не.

— Не сте ли... тъжен?

— Но не, главата ме боли. Лека нощ!

Той се запъти към вратата. Този път не размишлявах, почувствувах само, че трябва да му го кажа веднага!

— Гийом — се провикнах аз, — заклевам ви се, не го обичам вече! Сега зная, сигурна съм. Лека нощ, приятелю мой!

Очите му се просветлиха. В този момент се чуха стъпките на Анаик и аз избягах в стаята си. Чух, че Гийом излезе.

Легнах си и изгасих лампата. Мракът и тишината ме обгърнаха. Не можех да спя и седях с широко отворени очи. Не зная колко време беше изминало, когато Гийом се прибра. С тихи стъпки той дойде до моята стая и се спря пред вратата. Беше съвсем близо, може би щеше да почука. Струваше ми се, че чувствам дъха му и чувам ударите на сърцето му. Поиска ми се да го видя, да му говоря, да погаля и целуна бедното му горящо чело, да го чуя да ми казва нежни думи, да ме успокои... Имах голямо желание да извикам: *Гийом, аз не спя!*

Но не посмях. Какво ли щеше да си помисли? С тихи стъпки той се отдалечи.

Още не съм мигнала. Наближава пет часът. Ще си легна отново и ще се опитам да заспя. Не съм в състояние да изразя какво чувствам, но едно е много ясно за мен... Гийом, мой скъпи приятелю, искам да го повторя, да го напиша хиляди пъти, като някаква радостна клетва:

„Заклевам се, че не обичам Фабрис де Мов! Кажете, как, как съм могла да го обичам?“

ПАРИЖ, 8 МАРТ, 6 Ч. ВЕЧЕРТА

Сутринта след тази безсънна нощ спях до късно. Десет часът биеше, когато отворих отново очите си. Първата ми мисъл беше, че Гийом сигурно е излязъл вече и че ще го видя чак вечерта. Но Анаик ме успокои. Гийом е вкъщи — някакъв господин го беше търсил по важна работа и сега той ме чакаше.

Това нарушение на всекидневното правило ми достави голямо удоволствие. Когато влязох в кабинета на Гийом, преди още той да проговори почувствувах, отгатнах, че нещо се беше случило.

— Какво има, Гийом? — запитах аз. — Трябваше Анаик да ме събуди по-рано.

Поднесох му челото си. Той ме целуна, разсеян и загрижен.

— Бяхте много уморена снощи, малка Фил, и не исках да ви будя. Нотариусът Боден току-що си отиде. Госпожица Арден умряла.

Аз се провикнах със съжаление:

— Бедната госпожица Лора! Тя умря съвсем сама, както и живя! О, ако знаех само... Защо не са ни предупредили по-рано?

— Умряла е без страдания за няколко минути от удар, както вашата бедна кръстница.

Гийом замлъкна за момент. Забелязах, че беше много бледен.

— Госпожица Арден е предвиждала възможността за един ненадеен край и е била направила завещанието си — каза най-последен с особена студенина. — Вие сте единствената ѝ наследница.

— Аз?

— Нотариусът Боден, у когото е било депозирано завещанието, е бил натоварен да ви предаде и това писмо.

Не разбирах нищо. Поех писмото от ръцете на Гийом, разтворих го безмълвно и се приближих до него, за да може и той да чете.

— Не — каза той тихо. — Писмото се отнася до работа, която засяга лично вас. Може да ми го дадете само след като вие първа го прочетете.

Извадих писмото от плика. Листът беше изписан със ситен и сбит почерк. Никакво обръщение.

„Един ден Гийом Кержан ми каза: «Запитайте искрено и безмилостно съвестта си и тя ще ви отговори, че мразите Филис Боажоли». Бях обхваната от някакъв тайнствен ужас. Тези съдбоносни думи на Гийом Кержан събудиха съвестта ми.

Аз бях вярваща, търсех Божията любов и вечния живот, мислех се за праведница. И ето че строгият и, спокоен глас на Гийом Кержан ми разкри истината — омраза разяждаше сърцето ми. Това откритие ме порази.

Филис, мразех ви, макар че бяхте невинна, заради всичките неправди и разочарования, които бях претърпяла и когато станах богата радвах се, че оставахте в нищета. Завладяна напълно от омразата си към вас, оставих ви неопитна и слаба да се борите с живота. А себе си и другите залъгвах, че постъпвам справедливо към вас, стараех се да си внуша, че новият ви живот ще е от голяма полза за вас.

Благодаря на Бога, че отвори очите ми!

Оттогава, просейки милосърдие, намерих успокоение в разкаянието и любовта. Сега, Филис, вие сте щастлива съпруга. Когато научих, че сте ми направили посещение, почувствувах, че мир настава между нас. Аз не дойдох у вас, защото знаех, че моята визита щеше да бъде досадна и безразлична. С последната си постъпка, надявам се, че ще изкупя греха си.

Днес, в присъствието на нотариуса Боден и други четирима свидетели, в името на Бога, поправих неправдата, която извърших спрямо вас и ви направих моя наследница.

Уморена съм от живота и чувствам близкия си край. Оставям ви цялото си богатство, което наследих от леля си, госпожа Даврансей, вашата приемна майка.

Използвайте го добре и не забравяйте нашите братя — бедните! Бъдете щастлива, чека Божията благословия ви закриля.

Дора Арден“

Подадох писмото на Гийом, за да го прочете.

— Бедната жена! — прошепна той. — Писмото е трогателно, колкото и да е сухо.

Бавно той ми върна писмото. Очите ми бяха пълни със сълзи и едва доловимо треперех. Не мога точно да изразя какво изпитвах. Чувствах се тъжна, объркана... сякаш малко засрамена... Това наследство не ме радваше. О, как могат да се радват хората на това, което смъртта им донася!

Новопридобитото богатство ми се струваше тежко и черно, като траурна дреха.

— О, Гийом — казах аз, — искам да отидем да занесем цветя.

И изведнъж избухнах в плач. Не знам какво си е помислил Гийом, но той изглеждаше раздразнен.

— Не се тревожете — каза той. — Ще отидем. Трябва да говорите и с нотариуса Боден.

Овладях нервите си и избърсах очите си, хълцайки слабо.

— Ще дойдете ли с мен, Гийом?

— Ако искате... — отговори той по-нежно. — Ще телефонирам в заводите „Патен“ да не ме чакат.

На прага на стаята, в която почиваше госпожица Арден, образът на кръстница на смъртно легло се появи пред очите ми и за момент се поколебах да вляза, но Гийом хвана ръката ми и тихо пошепна:

— Не се тревожете, мое дете!

Страховете ми бяха напразни. Смъртта бе разхубавила старата мома, тя беше спокойна и почти красива, приличаше на статуя, изваяна от слонова кост. За първи път си я представих такава, каквато е изглеждала, когато младата ѝ кръв е кипяла в жилите ѝ. Сърцето ми се сви. Коленичих и се помолих за нея, докато Гийом седеше прав и замислен до мен.

След обяда бях много уморена и помолих Гийом да отиде сам у нотариуса Боден.

Жаклин дойде да ми прави компания. Много я обичам.

ПАРИЖ, 13 МАРТ

Отдадох на госпожица Арден почитта, която би ѝ отдала и една любеща племенница.

Двете нощи, прекарани в бдение над умрялата, ме съсипаха и едва издържах погребението. Умирах за сън.

Гийом беше безкрайно бодър и внимателен към мен, но защо понякога изглеждаше така мрачен и потиснат? Дали нещо в писмото или в завещанието на госпожица Лора, или в моето държание го беше обидило? Той е добър и внимателен и въпреки това има някаква промяна в него, не е същият, станал е нервен и неспокоен. Последните дни почти не го виждам, понеже се затваря в кабинета си ѝ работи трескаво.

ПАРИЖ, 16 МАРТ

Гийом ми донесе цяла купчина пари. Аз му казах:

— Какво искате да ги направим?

— Каквото искате вие, малка Фил!

— Говорихте ли с нотариуса Боден да отпусне годишна рента на госпожица Риб?

— Да, всичко е уредено.

— Доволна съм. Господин Боден е много любезен... и вие също, Гийом. Паричните въпроси ми се виждат много сложни и не бих могла да се справя с тях. Какво щастие, че имам мъж като вас и мога да подписвам, без да чета! Не зная какво да правя с тези пари — продължих аз — все пак трябва да помислим как да уредим нашия нов живот.

— Нашият живот? — каза Гийом. — Но аз не съм наследил...

— Все едно е аз или вие. О, Гийом, ако съм доволна, че получих това богатство, то е само защото... защото...

— Защото какво?

— Защото вече няма да ви струвам нищо. Вие бяхте така добър и щедър към мен!

Говорейки, бързо, аз не можах да изразя напълно чувствата си и видях, че Гийом ме разбираше зле.

Той повдигна рамене, погледна ме студено и без да продума седна пред писалището си.

Изтичах веднага при него.

— Гийом, наскърбих ли ви?

— Да, много.

— О, колко съжалявам! Не исках!

Той мълчеше и прелистваше някакви книги, без да ме погледне.

— Гийом — казах аз решително, — не зная и не разбирам защо, но струва ми се, че сте сърдит, ядосан от това, което се случи. Ако желаете, ще се откажа от наследството, за което никога не съм мечтала. Не държа да съм богата и ако вие също не искате, тогава...

Гийом се обърна рязко към мен. Лицето му беше развълнувано, устните му трепереха.

— Не, мое скъпо дете, аз няма да позволя да се откажете от това наследство. Днес вие сте още смутена, разтревожена и новата ви власт не ви радва, но след някой и друг ден ще бъде съвсем друго. Бързо ще свикнете да бъдете богата. Вие отраснахте сред разкош и с удоволствие ще се върнете към него. Не забравяйте, че и вашата кръстница искаше да я наследите. Трябва да се подчините на желанието на двете покойници. Занапред няма да имате никакви грижи.

— Аз и сега нямам грижи.

— Е, да, донякъде... Колко много неща ви липсваха. Аз нямах никакви спестени нари, но се застраховах и в случай на злополука, вие щяхте...

— О, колко весело! — се провикнах аз и сълзи се зарониха от очите ми.

— Много сте нервна, Филис! — каза Гийом, без да се опита да ме утеши.

ПАРИЖ, 20 МАРТ

Изглежда, че Гийом съжالياва за лошото си настроение.

— Малка Фил — ми каза той, — каква полза, че сте богата. Бих искал да ви чуя да изразите някакво желание.

— Добре — заявих аз. — Има нещо, което желая най-много. Може ли да си купя една кола... бързо... веднага?

— Разбира се.

— Искам една кола „Патен“, естествено. Ще ми изберете нещо много хубаво, Гийом. Искам мощна и удобна кола, през лятото ще пътуваме с нея.

— О, моя малка, нямам време за пътешествия, аз работя... но кола ще ви избира още утре.

Той се осведоми за вкус ми по отношение на цвета и линиите... Така бих искала да пътуваме заедно с нашата кола!

ПАРИЖ, 29 МАРТ

Гийом работи много, прекалено много. Той има изморен, почти болен вид.

Снощи ми телефонираха, че няма да се върне за вечеря и цялата нощ ще работи в заводите. Два часа не можах да заспя, защото си представях най-ужасни и невероятни неща, които даже не смея да напиша.

Тази сутрин към десет часа, тъкмо когато закусвах в столовата, той влезе бледен, уморен и с блестящи очи.

Спуснах се развълнувано към него:

— О! Гийом, не е ли достатъчно, че работите през целия ден! Може ли и вечер да не се прибирате вкъщи!

Лицето му доби мрачно и грубо изражение.

— Какво ви засяга вас, че не съм вкъщи, когато спите? — попита той подигравателно. — Ако не бяхте предупредена за моето отсъствие, може би нямаше и да го забележите.

— Когато сте вкъщи и спя — казах аз тихо, — не Ви виждам, но чувствам, че сте близо до мене и съм спокойна.

Той повдигна леко рамене и после със светнали очи и променен глас каза:

— Невъзможно ми беше да прекъсна работата си. О! Филис този път... този път малката колеблива светлинка беше един ослепяващ блясък, този път струва ми се, че открих... най-последно!

Аз извиках радостно.

— Много съм доволна! И вие също сте щастлив, нали?

— Да, доволен съм. Но ще бъда спокоен чак когато имам на лице крайния резултат.

Тази вечер Гийом се постара да бъде по-весел, по-разговорлив и любезен, а аз за първи път, откакто наследих богатството на госпожица Арден, започнах да правя проекти за бъдещето.

Най-голямата ми мечта беше да видя отново моя стар и любим Пьоплиер.

— Гийом, нали и вие обичате Пьоплиер.

— Да, много.

— Щастлив ли ще бъдете в този момент да се озовете в тихия Пьоплиер... съвсем сам, само с мене?

— Много щастлив.

— Гийом, там ще бъдем не само щастливи, но и добри. Ще направим много добрини на местните жители. Ще разхубавим Пьоплиер, но няма да го променим.

Говорех, говорех безспир.

— Ще направим така... Ще купим това...

Опиянявах се от собствените си думи. Бях оживена и весела. Животът ми се виждаше прелестен и лек като празничен ден.

Гийом ме слушаше, усмихвайки се. С трогателна нежност и снизхождение той ми каза:

— Вие сте създадена за радостите на богатството, малка принцесо! Вашата скъпа кръстница беше на същото мнение.

— Не, работата е много по-проста, Гийом. Аз мисля, че съм създадена, за да бъда доволна от съдбата си, защото и преди да стана богата се чувствах много щастлива.

Гийом не ми отговори, а започна да ми описва колата, която бяхме избрали.

— Отгатнете, кой ще е шофьорът ви, малка Фил?

— Кажете, не мога да отгатна.

— Лоран.

— Лоран?

— Старият слуга на вашата кръстница. Сега той е много опитен шофьор. Беше дошъл да ме пита дали бих могъл да го препоръчам някъде. Реших, че е тъкмо шофьор за вас, защото умението и благоразумието са идеално съчетани у него.

— О! Гийом, толкова съм доволна! Бих искала да събера отново всичките стари слуги на кръстница. Ще уредите това, нали? Бих искала къщата да придобие стария си вид, когато ще я обитавам, когато вие ще дойдете в нея.

— Да, моя малка.

Замлъкнах за момент и после запитах срамежливо, защото досега сама не знаех защо избягвах да зачекна този въпрос:

— Мислите ли... Мислите ли, че бихме могли да се настаним в къщата на кръстница?

Той каза:

— О, аз... не!

Но веднага прибави:

— Ще поговорим тези дни по този въпрос, Филис. Трябва да поговорим, но, не сега, моля ви! Много съм уморен. Последното усилие беше ужасно. Снощи имаше моменти, в които ми се струваше, че нещо в мозъка ми ще се скъса, че ще полудея. Главата ме боли страшно.

— Бедната глава, вие искате прекалено много от нея.

Приближих се до моя приятел и сложих ръката си на жаркото му чело, но когато поисках да го целуна, Гийом ме отблъсна леко:

— Оставете ме, моя малка — прошепна той, — много ми е лошо. Защо каза, че никога няма да живее в къщата на кръстница?

ПАРИЖ, 30 МАРТ

Много страдам, но не искам Гийом да знае мъката ми. Ще бъда смела и спокойна пред него, а даже и пред самата себе си, защото едно измъчено лице, червени очи и изменен глас не трябва да издадат тайната мъка, която думите ми скриха и която никога, никога няма да издам!

Тъй малко очаквах това! Нито за момент и в най-лошите часове не ми минаваше през ума, че... Но, може би съм нямала право. Може би трябваше да предвидя тази развързка като логичен край на нашето приключение?

Но такива неща не се предвиждат. Живееш, говориш, усмихваш се както обикновено и в един миг една изречена дума променя всичко в света.

Огънят осветяваше огнището и пръскаше топлина из стаята. Виолетките миришеха хубаво. Атмосферата изглеждаше пропита със спокойствие и щастие... и ето че Гийом каза:

— Трябва да поговорим сериозно, малка Фил.

Нима сериозно значеше жестоко?

— Мое скъпо дете, вие разбирате, че едно завещание, което ви осигурява около шест милиона франка капитал, къща в Париж и замък в Нормандия, ще измени коренно условията на живота ни. Сега аз виждам настоящето и бъдещето ви в съвсем друга светлина. Дошъл е моментът да се обмисли това положение, ново за вас... и за мен. Много мислих за това...

Защо Гийом не искаше да се пресели в къщата на кръстница? От смъртта на госпожица Арден беше загрижен, притеснен, може би завладян от някаква неизвестна за мен мисъл. Дали не се страхуваше от старите ми навици? Може би се плашеше, че тираничните прищевки на лекомислена и жадна за удоволствия жена, които всички ми приписваха, ще бъдат несъвместими с неговия живот — отдаден на труда и науката?

— Мой владетелю и господарю — казах аз, — давам ви всичките си права. На вас оставям разрешението на всички въпроси...

предварително се подчинявам... и то с голямо удоволствие. Всичко, каквото правите вие, е добро. Имам доверие във вас и зная, че сте много по-разумен от мен.

Той изглеждаше развълнуван.

— Моя малка Фил, много съм трогнат. Бих искал... О! Особено в този момент бих искал да бъдете уверена в цялата ми обич към вас, във вечната ми преданост към вас! Каквото и да се случи...

— Уви, мой големи приятелю — казах аз, усмихвайки се учудено, но спокойно, — доказах ви, даже прекалено много, че не се съмнявам нито в обичта, нито в предаността ви. Нима забравихте бедното и изоставено момиче, което се осмели да ви каже с безцеремонност, от която сега госпожа Кержан често се срамува: „Оженете се за мен!“

— Не съм забравил това малко момиче. Точно в този момент мисля за прищевките на съдбата. Ако вашата кръстница беше умряла един месец по-късно, щяхте да бъдете нейна наследница. Аз щях да ви стана настойник и може би по-късно — свидетел при женитбата ви, която нямаше да закъснее. И вие нямаше да ми кажете: „Оженете се за мен!“

— Не... щях да се омъжа за Фабрис де Мов.

Гийом трепна:

— Нямаше да се омъжите за Фабрис де Мов! Винаги ми се струва, че нещо щеше да попречи да стане тази ужасна женитба!

— Не, тогава нищо не можеше да ми попречи да се подчиня на сърцето... и въображението си, Гийом, сигурна съм.

— Тогава... всичко е добре и трябва да благодарим на Провидението.

— Сигурно и Фабрис де Мов ще каже като вас, че всичко е добре, понеже той се ожени за много по-богато момиче от мене — заявих аз.

— А вие?

— Аз ви казах, че Де Мов ми стана безразличен и вече не съжалявам, че не съм негова жена.

— Някога вие ми казахте, че заедно с любовта ви умира и сърцето ви.

— Може би съм се излъгала — прошепнах аз. — Може би то е само заспало.

— Да, може би... Едно време много обичахте приказката за Спящата красавица!

— О, вие я разказвахте чудесно... Добрият великан винаги играеше главна и блестяща роля.

— Само една главна роля има в тази приказка, мое дете, ролята на принца, който събужда принцесата. Всички други са второстепенни. Но да се върнем към онова малко момиче, което един ден каза доверчиво на най-добрия си и единствен приятел: „Понеже вие не искате да се ожените, Кержан, и понеже аз вече никога никого не ще обичам... много просто, оженете се за мен!“

Не можах да не се изсмея, толкова глупави ми се видяха собствените ми думи.

— И вие решихте: „Ще бъдем много щастливи!“ Мое бедно момиче, постъпката ни беше детинска и ексцентрична. Казах ви го още преди. Приех неблагоприятната и смешна роля на „съпруг-брат“, която мило и невинно ми възложихте. Бяхте нещастна, товарът на живота беше много тежък за вас и не можех да ви предложа подкрепата си, без да ви навредя. Хората мъчно разбират. Сега е съвсем друго. Положението ви е съвсем променено и нашата привидна женитба, която ми позволяваше да ви покровителствам, става напълно безсмислена.

Слушах го с нарастващо безпокойство. Какво значеше това припомняне на миналото? Последните думи на Гийом ме накараха да се провикна възбудено:

— Защо мислите така, Гийом? Не зная, не разбирам... Какво искате да кажете?

— Искам да кажа, че сега имате възможност да устроите наново живота си. Връзката, която ни е събрала, без да ни е обвързала, не е вечна. Когато сключихме нашия странен договор, вие самата предвидихте възможността заедно скъсване по взаимно съгласие. Аз желая да ви върна свободата.

— И да придобиете отново вашата.

— Да... естествено.

Не ми беше още напълно ясно какво искаше да каже Гийом, но струваше ми се, че постепенно кръвта изстиваше във вените ми, че този странен мраз, който сковаваше ръцете ми, пълзеше и към сърцето ми.

За момент настъпи мълчание между нас, после Гийом заговори с нисък, изменен и почти умоляващ глас:

— Филис, казах ви, че завещанието на госпожица Арден променя живота ви. Как, мое скъпо дете, познавате ме добре, как не предвидихте никак това, което току-що ви казах! Как си представяте вие мястото, което бих заел във вашия нов живот... аз, човекът на упорития труд, на скромните и тихи удоволствия, с прости вкусове, без особени средства.

— Заявих ви, че новия ни живот ще бъде такъв, какъвто вие го желаете, Гийом.

— Бедна малка! Хубава илюзия, но все пак само илюзия! Човек е винаги до известна степен роб на богатството си и на съществуването, което то изисква. Това робство ще ви се види приятно, Филис... да, да... Любовта към охолния и блестящ живот е в кръвта ви, мъчно бихте се лишили от него, а и аз бих страдал да ви видя да се въздържате от любимите си удоволствия. Но този живот не е за мен. Какво ще бъда аз за вас — тук, в парижката къща, или в Пьоплиер? Един вид довереник или управител на имотите ви?

— О, Гийом!

— Уверявам ви, горе-долу ще бъде така. И аз ще се ползвам от предимствата на едно хубаво богатство. Помислете, моята заплата е по-малка от една десета от доходите, с които ще разполагате. Аз нямам нищо свое. О, никога, никога няма да приема, как не го разбрахте веднага.

— Гийом, Гийом, но това е лудост! Преиначавате нещата давате им съвсем неверен образ. Истината е, че вие сте прекалено горделив!

— Да, горделив съм и моята мълчалива гордост е дива и дълбока, зная, малка Фил, но според мен има положения, които унижават един мъж. Положението на бедния съпруг на богатата жена е фалшиво и обидно, а още повече при нашия случай. Филис, оставете ме да ви го припомня още веднъж. Ако преди осем месеца вместо госпожица Арден вие бяхте наследили кръстницата си, никога нямаше да помислите да се ожените за мен. Никога не бих допуснал, че подобна женитба би била възможна. Аз, каленият в борбата с живота, бях щастлив да ви покровителствам и да работя за вас, слабото и безпомощно дете. Така всичко беше добре и много естествено. Вие можехте да споделяте моя скромен живот, но аз не мога да споделям

вашето богатство. Аз съм от тези хора, Филис, които, следвайки подтика на сърцето си, са способни да направят големи лудости. Но, не съм способен на добри сделки...

— Какво искате да кажете, Гийом. Няма ли да е добра сделка за мен, ако ви дам капиталите си да ги вложите в предприятията „Патен“, като същевременно станете съдружник?

— Не зная... може би капиталите ви няма да се увеличат и от тази сделка ще спечеля само аз, като заема едно ново и блестящо положение!

— О, Гийом, защо продължавате да виждате всичко в такава лоша светлина! Когато се ожених за вас, аз бях бедната, а вие — богатият! Сега, когато сме женени, не аз наследих госпожица Арден, а двамата заедно. И най-после какво лошо има в това, че един мъж ще си послужи с богатството на жена си, за да разшири работата си?

— Вие не сте моя жена. Нашият брак беше привиден! Ние го сключихме, за да мога да ви извадя от безизходното положение, в което бяхте изпаднала, без хората да се скандализират. Сега, какви причини има да поддържахме неестествената връзка, която привидно ни свързваше?

Въпреки студенината, с която Гийом каза: „Вие не сте моя жена“, в тона му се четеше някаква болезнена мъка. Сърцето ми се сви. Така ми се искаше да се сгуша в прегръдките му, да му кажа, че го обичам, да го утеша, но някаква несъзнателна гордост и срам ме спряха. О! Как може да казва, че нямам вече нужда от него!

Но изведнъж си спомних за онази жена, която може би беше неговата истинска съпруга. Спомних си за годежа ни и се засрамах.

Веднъж аз се бях натрапила на Гийом Кержан. Нима имах право сега да му преча да се върне към свободния и самотен живот, който той толкова обичаше?

Наведох глава. Тежко и мрачно мълчание ни обгърна. Когато се съвзех, казах с глас, който ме уплаши:

— Значи разводът е много лесна работа!

Гийом трепна, но се овладя и почти спокойно ми отговори:

— Развод се дава много лесно, когато заинтересованите страни не правят никакви пречки... По взаимно съгласие! Вие сама го казахте в деня на годежа ни.

— Въпреки това трябва да посочим някаква причина.

— Причина? Бедна малка, женитба като нашата се анулира от самата черква. Но да оставим това. Нищо, което се отнася до нашия частен живот... до вашия частен живот, не трябва да бъде посочено като причина. Вашата личност не трябва изобщо да се засяга. Ще направя всичко необходимо за това. И най-важното, вие ще поискате развод. Аз ще бъда обвиняемият и бракът ни ще се разтрогне по моя вина.

— Вина, която ще измислите?

— Не, напълно действителна.

Гийом замлъкна за момент и после заговори с болка:

— О, Филис, ако знаете колко ми е неприятно да ви разказвам неща, които трябваше да останат неизвестни за вас, така млада и чиста... и на които може би няма да погледнете със снизхождение. Въпреки това, трябва да ви разкажа...

Бях решила да не се вълнувам и трогвам от нищо и на свой ред да бъда твърда и горда.

— Какви неща? — попитах аз с надменно спокойствие. — Че е имало някаква жена в живота ви? Зная го отдавна. Не питайте от кого и как, няма да ви отговоря. Ще ви кажа само, че въпреки младостта си бях достатъчно зряла и разумна да погледна философски на положението. Вие сте обичали тази жена, преди да ви предложи да ми станете съпруг. Дадохте ми името си и ме прибрахте от съжаление... и много естествено беше вашата любов да й остане вярна.

Гийом бе доста смутен и аз злобно се зарадвах.

— Виждате — продължих аз, — че можете свободно да ми разкажете всичко, без да се страхувате, че ще ме изненадате, обидите или наскърбите.

Чудно, но точно в този момент той изглеждаше учуден, засегнат и почти наскърбен.

Гийом направи едно нерешително движение.

— Така да бъде — отговори той студено. — Ще ви говоря съвсем открито. Има, както вие казвате, една жена в живота ми. Действително, връзките ми с нея съществуваха преди нашата женитба. Ще ви дам писма, за които ще кажете, че сте ги намерили между книгата ми и които ще покажат, че съм ви изневерявал още през първите дни на женитбата ни... Вашата жалба ще почива главно на това обвинение. Аз

няма и не мога да се защитавам... и разводът ще се разреши във ваша полза. Всичко е много просто.

— А онази жена... ще позволи ли да дадете писмата ѝ?

— Аз имам нейното съгласие... в противен случай, бъдете уверена, не бих си позволил да действам по този начин.

— Да, вярно... изглежда, че тя не се страхува от скандал и разгласа...

— Тя е актриса и е свикнала много с публиката... но бъдете уверена, че ревниво ще ви пазя от всякакъв скандал. Разводите по взаимно съгласие не са забавни за обществото.

— Възможно е, но няма да попречите на хората да гледат на мен като на едно много жалко същество. Една жена, която напуска мъжа си веднага щом щастието ѝ се усмихва!

— Вие забравяте, че имате оправдателна причина. И ако става дума за жалко същество, то ще бъде аз, а не вие. Какво ще мислят хората за човек, който, женен за млада и прелестна жена, ѝ изневерява с някаква...

Той замлъкна. Гласът му беше изпълнен с мъка.

— Гийом, няма ли да ви е тежко, че хората ще ви осъдят несправедливо?

— Да, но за мен ще е много по-тежко и непоносимо, ако сам аз се осъждам или още повече, ако вие бихте ме осъдили. Това не бих могъл да понеса.

— Защо бих ви осъдила?

Той не отговори на въпроса ми.

— За повече правдоподобност на печалната комедия, която ще играем — каза той, — необходимо е да не напускате внезапно моя дом. Жорж Патен иска да следва обиколката на Франция и желае да го придружава. Няма да има нищо чудно, че по време на отсъствието ми Жаклин ще ви покани на гости. Тя се съгласи да ни помогне.

— Много добре — съгласих се аз, завладяна от гордото си отчаяние, — но щом ще отида при Жаклин, искам тя да знае всичко.

— Тя ще знае всичко... тя е от тези приятелки, на които може всичко да се каже.

— Вие самият ли ще ѝ разкажете?

— Ако държите на това.

С уморен, но ясен глас Гийом ме посвети във всички подробности по развода ни. Беше явно, че той дълго го бе обмислял... и че се беше съветвал с някой адвокат, преди да ми повери тайната, която го занимаваше толкова много последните дни.

Човекът, до който трябваше да се отнеса, беше приятел на Гийом. Много бракове били сполучливо разтрогнати благодарение на неговото умение и тънко разбиране и той си бил спечелил завидната слава на специалист по бракоразводните дела. Гийом щеше да го предупреди за моето посещение и да му изложи намеренията си. Мъчех се да слушам стария си приятели, струваше ми се, че повтаря добре заучен урок.

Той завърши тихо:

— Малка Фил, никога няма да узнаете каква мъка ми причинява този разговор. Въпреки че общият ни живот ми се виждаше понякога фалшив и тежък, все пак той беше приятен. Писано било сам да свърша живота си. Без съмнение, по-късно ще ми благодарите, че имах смелостта да взема това мъчително, но разумно решение.

Аз бях съвсем вдървена.

— Имате право. Отначало бях малко учудена... смутена... Никога не бях мислила за това, но сега виждам, че нашият брак е вече безсмислен... и че имате пълно право да придобиете отново свободата си.

Гийом беше много бледен. Лицето му имаше печално и болнаво изражение.

Спуснах се към него и развълнувано се провикнах:

— Гийом, Гийом, ще си останете мой приятел, нали, моят голям, нежен и верен приятел? Въпреки всичко ще се обичаме както някога, нали?

Той ме привлече в прегръдките си и аз не можех да виждам печалното му лице.

— Гийом — продължих аз, — другите хора, които се развеждат, имат сериозни причини да се избягват и да не се обичат вече, но ние, Гийом, ние ще се обичаме винаги. Приятелството ни ще си остане неизменно. Никога не сме се обиждали, нали?

Той повтори тихо:

— Не, никога не сме се обиждали.

— Когато вече няма да живеем заедно, ще се виждаме често... много често... и тогава пак ще бъдем щастливи...

— Да, пак ще бъдем щастливи, малка Фил!

После Гийом целуна продължително челото ми, но изведнъж ме отблъсна:

— Вървете да спите, мое дете — каза той, — аз трябва да работя.

Едва се бях прибрала в стаята си и той излезе. Сигурно е отишъл да работи в заводите, както онази вечер.

О, защо това не е един кошмарен и страшен сън?

Гийом, вие ще бъдете свободен, защото го желаете, въпреки че понякога ми се струва, че вашето сърце страда, както и моето.

Аз... аз ще стана отново малкото, самотно и изоставено момиче.

О! Гийом, не чувствате ли, че като ме изхвърляте вън от живота си след щастливите дни, които прекарахме заедно, ме оставяте много по-бедна, отколкото бях, когато ме прибрахте? Нима трябваше да позволим парите да ни разделят!

Връщам ви свободата, но вие не сте в състояние да ми върнете моята. Когато птичките обикнат клетката си, не умеят да бъдат свободни. Те се връщат и чукат на затворения прозорец и ако той не се отвори... умират от студ...

Не искам да плача, не искам да плача...

ПАРИЖ, 31 МАРТ, ПРЕЗ ДЕНЯ

Не зная защо, но не можах да превъзмогна желанието си. Може би се страхувах, че ще откаже да ми ги даде, но настоях на Гийом да ми предаде отсега писмата, които трябваше да ни разделят.

Отначало той отказа.

— По-късно, Фил. Защо ви са сега? Какво ще ги правите?

Тогава се разсърдих и бях лоша.

Не си спомням какво му казах, но зная, че Гийом се подчини.

Беше бледен и пръстите му трепереха. Той каза:

— Прочетете ги само, ако е необходимо, Филис. Обещайте ми! Не чувствате ли колко страдам, че ще трябва да ги прочетете? Защо ги искате отсега?

ПАРИЖ, 31 МАРТ, ПРЕЗ НОЩТА

Не исках да ги чета. Исках Гийом да ми даде писмата на тази жена, писмата, които е пазил толкова дълго, исках да бъдат при мен.

Не исках да ги чета... и ги прочетох, само две: едното получено във Виши, това лято, а другото в Лондон, по време на последното му пътуване.

О! Невъзможно ми е да ги възпроизведа тук! Не са вулгарни или непристойни... не... Те приличат по-скоро на любовни писма от роман.

Мразя тази жена и въпреки това, възхищавам ѝ се, завиждам ѝ, че е написала такива писма. О, как говори за любовта им, за целувките им... Думите ѝ са израз на страст, на опиянение... и тя му говори на ти!

Страдах, когато четох тези писма, бях неспокойна и смутена.

Ето какво значи да обичаш и да го казваш! Какво разбирах аз, какво знаех за любовта, която иска двама души да си принадлежат! Тази жена обича един друг Гийом, един Гийом, когото не познавам. Но тя не го познава този, когото аз обичах. Нека си ги запази и двамата. Не искам вече да споделям!

О! Защо ги прочетох? Нямам вече смелост да бъда спокойна и горда. Струва ми се, че съм пияна... болезнено пияна от някаква отрова, която ме изгаря.

Искам да напусна тази къща. Гийом има право! Ние не можем да живеем повече заедно.

Ще отида при Жаклин и ще се разведем! След това постепенно миналото ще се изтрие от паметта ми като някакъв сън. Гийом ще стане отново мой приятел... само мой приятел, както преди...

Късата и печална история на моята женитба свършва. Няма вече да пиша в дневника си. Какво ще отбелязвам сега? Нищо радостно няма да има вече в живота ми, което да заслужава да го запиша.

Питам се дали тази „Колет“ е много по-хубава от мен? Питам се какво прави, за да се влюбват мъжете в нея? Аз не умея да се харесвам. Всички гледат на мен като на малко момиче.

О! Гийом, ако ме бяхте обикнали както нея, ако ми кажете, ако... Когато ви казах, че сърцето ми е умряло, защо ми повярвахте, Гийом? Защо едва вчера си спомнихте за приказката, която някога обичахме толкова много? Защо да не сте вие царският син?... Защо?

Защото, без съмнение, вие не ме обичате... и защото аз не разбирам нищо от любов.

Край на дневника на Филис.

ТРЕТА ЧАСТ

ГЛАВА I

Гийом разговаряше с Жаклин в малкия ѝ и уютен салон.

— Разбирам ви, приятелю мой — каза тя, — виждам, че положението ви е фалшиво и непоносимо. Но, струва ми се, че сънувам... Всичко това е така неочаквано за мен!

Младият човек бе дошъл при приятелката си от детинство и според желанието на Филис ѝ разказа всичко. Разказът му беше точен и ясен, Гийом не искаше да се разнежва над миналото, целта му беше да разреши тежките моменти на настоящето с ценната помощ на Жаклин. Тя беше готова да предложи на Филис дома и грижите си.

Поразена от късата и суха изповед на Кержан, госпожица Албен още не можеше да се съвземе. Тя беше бледа и развълнувана.

Гийом каза:

— Колко сте смутена, Жаклин!

— Имате право — прошепна тя. — Бях така уверена, че сте щастлив, че вашата женитба е развързката на един хубав любовен роман.

— Не можеше да съществува любов между малката Фил и мен, Жаклин.

— Малката Фил! Вие винаги я наричахте така. Още съвсем малка тя бе заела голямо място в сърцето ви.

Гийом се усмихна и изведнъж, въпреки че беше решил да не се разнежва над миналото, заговори с увлечение за някогашната Фил.

— Вярно е — каза той, — обичах я още когато беше дете и когато порасна продължавах да я обичам. Беше толкова крехка и нежна, че винаги се страхувах да не бъде много груб към нея, да не ѝ сторя неволно някакво зло. Тя бе моята малка сестричка, моята малка другарка... и, може би в мечтите на първата ми младост и моята малка съпруга.

Лицето на Гийом бе добило мечтателно изражение. Жаклин каза малко сухо:

— Да, тя е била за вас малко и нежно божество. Оставаше ѝ още съвсем просто и човечно да бъде ваша съпруга... и това щеше да е най-

красивата ѝ роля.

— Как лесно нареждате всичко, Жаклин! За да станеш моя съпруга, Фил трябваше да ме обикне... просто и човечно... както казвате вие...

— Тя трябваше да ви обикне, вие бяхте така съвършен, така безкрайно добър към нея!

Гийом повдигна рамене.

— Жаклин, драга моя, кога сте чували да обичат хората за това, че били съвършени и добри? И после, не забравяйте, че сърцето и очите ви са много снизходителни към мене. Не мислете, че се смятам съвсем неспособен да вдъхна любов у една жена... не, но и не се залъгвам със смешни илюзии. Не съм създаден, за да се харесам на едно младо момиче. Нямам никакви романтични качества, а въображението на младите момичета трябва да бъде очаровано.

Госпожица Албен го погледна нежно, но малко подигравателно.

— Какво знаете вие за младите момичета, приятелю мой?

— Да, твърде малко, признавам невежеството си. Никога не съм имал случай да изучавам тези малки и скрити създания. Много сложни, може би. Едно младо момиче, сърцето му, чувствата му... да, съгласен съм, за мен това е неразрешима загадка, свещена тайна, от която почти се страхувам.

Погледът на госпожица Албен не се откъсваше от мъжественото и откровено лице на Кержан. Сивите му очи, светнали от пламъка на възторга и любовта, привлякоха вниманието ѝ.

— Гийом — попита тя, — сигурен ли сте, че Филис не ви обича?

Младият човек започна да се смее.

— Филис? Но аз съм уверен, че ме обича. Казах ви какво бяхме някога един за друг и мога да ви кажа какво съм сега аз за нея. Тя ме обича горещо и вярно. Аз съм нейният голям приятел, спасител, чичо, брат... цялото ѝ семейство! Тя ме обича с прелестни пориви на нежност и е така пленителна! Ако знаехте само! Един ден ми се оплака, че никога не съм я целувал. Нали братът целува сестра си? Хвърли се на врата ми, сгуши се до мен и ми каза: „Само вас имам на света“. Всяка вечер, когато се връщах от работа, ми отваряше вратата и радостно ме посрещаше. Всяка сутрин идваше да закусва с мен, мила и свежа, с белия си пеньоар и руси разпуснати коси. Тя беше щастлива да бъде вечно около мен... и, безкрайно доверлива, никога не я осени

мисълта, че нашата невероятна близост, която не я смуцаваше и не ѝ се виждаше никак чудна, можеше да смути мен, възрастния и улегнал мъж! Ето как ме обича Филис, драга приятелко.

На Жаклин се стори, че долавя едва забележима горчивина в гласа на приятеля си.

Тя си помисли: „Филис обича като дете... Това не е любов!“

За момент настана неловко мълчание, после госпожица Албен запита:

— А вие, мой бедни приятелю, вие не я ли обичате?

— Аз!... Имам ли вид на влюбен, Жаклин?

Устните на Кержан се свиха едва забележимо. Това беше единственият признак на вълнение.

— Не, Жаклин, аз не обичам Филис... поне не така, както вие мислите. Може би много дни и нощи живях много близо до нея. Само да знаете какво очарователно същество е тя! Действително, струва ми се, че на мое място и най-големият светец би си загубил главата. Но, за щастие, моята е много здрава! Не, дълбоката ми обич към малката и скъпа приятелка не е любов.

— Та вие сте били нещо повече от светец! — каза Жаклин и в очите ѝ блесна печална и нежна подигравка.

— Не, разбира се, че не! Но съгласете се, Жаклин, че тя ми повери живота си с такава вяра, така просто и наивно...

— Но и егоистично!

— Може би, но не... Ставайки ми сестра, Филис мислеше, че ще ме направи щастлив. Бедната! Още несъвзела се от разочарованието, което претърпя от първата си любов, трябваше да работи, за да си изкара прехраната. Тогава тя изпита подлостта на онези, които виждат лесна плячка във всяка самотна жена. Отвратена от света, тя намери сигурно убежище при мен. И ето вече почти четири месеца, откакто ревниво я пазя от всяка неприятност и се старая да не смутя с нищо спокойствието ѝ. А чувствах, че равновесието на нашия необикновен съюз можеше да се наруши много лесно, една неразумна дума, едно неовладяно движение и тогава... Но каква полза да се връщаме към миналото? Аз изпълних братските си задължения. Сега, Жаклин, понеже вие сама пожелахте, започват вашите. Ще бдите и ще се грижите за Филис и понеже сте жена, ще я разбирате по-добре. По-късно тя ще се влюби и ще се ожени. И ако избраникът ѝ е достоен за

нейната любов, ще бъда доволен, че все пак и аз допринесох малко за щастието ѝ. Тогава ще зная, че съм направил за моята малка Фил всичко, което беше по силите ми и може би свръх силите ми.

— Желая от цялата си душа да ви помогна, Гийом. Разчитайте на мен — каза Жаклин.

— Благодаря ви, скъпа приятелко, винаги съм разчитал на вас.

Ставайки, Гийом прибави:

— Ще обичате много моята Фил, нали?

— Ще я обичам, та кой не би я обикнал? Вие знаете много добре, че тя завладява всички сърца. Когато я гледам, спомням си за един израз, който трябва да е преведен от някой чужд език: „Върти те на малкия си пръст...“

Гийом благодари горещо на Жаклин за голямата ѝ добрина и си отиде.

Остана сама в малкия си салон, в който мракът почваше да нахлува, Жаклин се разплака.

Макар че беше твърда и умееше да се владее, макар че беше строга и безмилостна към себе си, тя не можа да овладее сълзите си. Бистри и изобилни, те се лееха по страните ѝ. Защо плачеше тя?

Жаклин не плака, когато прочете писмото, с което Гийом Кержан ѝ съобщаваше за женитбата си. Тя си каза: „Все някой ден това трябваше да се случи! Ако тази жена го направи щастлив, аз ще я обикна.“ Примирена и храбра, тя не се страхуваше да го види отново.

Жаклин смяташе, че приятелят ѝ би бил по-щастлив с една по-зряла, по-сериозна и по-подготвена за живота жена и може би някога тя виждаше в себе си съвършената съпруга за Гийом.

Но, въпреки това, когато влезе в преобразения и развеселен стар апартамент, пропит от благоуханието на виолетките, посрещнатата от сладката усмивка и звънкия глас на Филис, Жаклин изпита голяма симпатия и почувствува, че ще я обикне. Малката прелестна и жива жена я плени.

Беше в реда на нещата и съвсем естествено Филис да бъде покровителствана от Жаклин.

Филис беше от тези, чиято самота и най-малка скръб затрогват всички. На Жаклин всички признаваха достатъчно енергия, предприемчивост и ум, за да не се нуждае от чужда помощ, тя бе от

тези жени, които не можеха да се покажат слаби и безпомощни — външният ѝ вид не ѝ позволяваше.

Докато Филис... О! Филис, малка, гъвкава и нежна, така трогателно несамостоятелна, беше създадена, за да бъде обгръщана с любов от силни мъжки ръце, за да обляга доверчиво и кротко русата си главичка на гърди, изпълнени с любов към нея, за да слуша ударите на сърце, може би по-вярно и по-благородно от нейното!

Да, Филис!... Не беше никак чудно, че Гийом я е обикнал.

Жаклин се примири с неизбежното. Никога тя не се надяваше, че Гийом може да я обикне другояче, освен като приятелка... или по-скоро, като приятел, както той обичаше често да казва. А тя, тя го обичаше, откакто го познаваше. Любовта ѝ бе непоколебима, дълбока и майчински нежна, готова винаги на снизхождение.

Винаги спокоен и мил към нея, Гийом никога не почувствува любовта ѝ.

Още съвсем млада Жаклин си каза: „Ако Гийом не пожелае да се ожени за мен, аз няма да се омъжа“, а малко по-късно: „Понеже Гийом никога не ще ме обикне, отказвам се от брака“.

И макар че бе красива, богатата и много ухажвана, госпожица Албен не се ожени. Когато баща ѝ умря, тя започна да пътешества, за да забрави мъката си и беше достатъчно храбра да не се зальгва с никакви празни надежди.

Но ето че незабелязано, изненадана от неочакваната изповед на Гийом, от необикновената му женитба и развода, тя започваше да се надява.

Какво чакаше от бъдещето?

Гийом, когото мислеше завинаги разделен от нея от една голяма и щастлива любов... беше свободен. Той бе дошъл отново при старата си приятелка, за да търси нейната помощ. Здравата, връзка на любовта не го свързваше с жена му и бракът им щеше да бъде разтрогнат.

Може би Жаклин се чувствуваше по-скоро облекчена, отколкото щастлива. Струваше ѝ се, че някаква тежест бе паднала от раменете ѝ, че сърцето ѝ биеше по-радостно и леко, като пленена птичка, пред която внезапно се разтваря просторът, тайнствен и безграничен.

Много бързо тя се съвзе и размисли, но, припомняйки си миналото, бе обхваната от съмнения. Жаклин разпита внимателно

Гийом за чувствата му с надеждата, че отговорите му ще я успокоят, но те по-скоро я измъчиха.

О! Жаклин не се мамеше! Гийом не можеше да е вдъхнал парфюма на това прелестно цвете, без да бъде опиянен от него. Кой мъж на неговата възраст би устоял на такова изпитание? Но това бе едно временно увлечение и Гийом се стараеше да го преодолее. Гийом не беше другарят, който подхождаше на Филис и Филис не бе другарката, която подхождаше на Гийом. Не го ли бе казал той самият? Техният развод, колкото и да изненадваше в първия момент, беше много по-разумен от лудата им женитба.

Гийом свободен! Жаклин щеше да намери отново някогашния си приятел. Близостта им ще се възобнови, по-сериозна, по-дълбока... И тогава... кой знае?...

Сега Гийом беше по-зрял. Възможно е схващанията му за живота и за брака да са се изменили. Може би самотата ще го измъчва, може би домашното огнище ще му се види изведнъж много студено и опустяло? И тогава той ще потърси около себе си преданата и силна другарка, способна да му помогне в живота?

Жаклин не плачеше вече. Тя се усмихваше, усмихваше се на мечтата на своите двадесет години, която, внезапно събудена, бе развълнувала сърцето ѝ.

След това тя си спомни за Филис. Филис не обичаше Гийом. Тя не трябваше да го обича. За момент ревността заслепи Жаклин. И колко чудно! Желаете ли горещо Филис да не обича Гийом, същевременно тя почти ѝ се сърдеше, че не го е обикнала. Бедната малка Фил! Едно дете! Истинската любов е непозната на нейната възраст!

Изведнъж Жаклин почувствува голяма симпатия към малката Фил. Поиска ѝ се да е близо до нея, да ѝ се усмихне и да я помилва.

И в потъналата в мрака стая Жаклин си каза: „Ще бдя над нея, ще ѝ бъда истинска приятелка. И надявам се, че един ден ще мога да я поверя на някой искрен човек, когото тя ще обикне.“

ГЛАВА II

Предварително Жаклин мислеше за изповедите, които Филис можеше да ѝ направи, когато станат по-близки. Тя ги очакваше с безпокойство и страстно любопитство. Какво щеше да прочете в сърцето ѝ, чиито дълбочини не познаваше? Може би тайната, от която ще зависи нейното бъдеще.

Три седмици вече бяха изминали. Въпреки че общият им живот се видя приятен и на двете, въпреки че всекидневният контакт, в който се намираха, им позволи да забележат неподозирано сходство между характерите и разбиранията си, които се допълваха, без да се сблъскват, въпреки че взаимната им симпатия нарасна, Филис не беше направила никакви изповеди пред Жаклин.

Тя бе мила и сърдечна, винаги заета да направи удоволствие и да угоди на приятелката си. Тя се възхищаваше от Жаклин и госпожица Албен беше трогната от искрения ѝ възторг. Филис бе съвсем естествена и непринудена, но Жаклин си я спомняше по-весела и по-разговорлива. Тя не беше тъжна и намусена, но звънкият ѝ смях се чуваше по-рядко. Въпреки това изглеждаше, че не крие мислите си. Та нали самата тя бе поискала Жаклин да знае всичко!

Изминаха дни след заминаването на Гийом и пристигането ѝ у госпожица Албен, а Филис не споменаваше нищо за уговорения развод. Една сутрин, като се завърна от разходката си, която бе предприела сама, тя каза на Жаклин, че е била при адвоката, посочен ѝ от Гийом. Господин Грандие, специалистът по бракоразводни дела, щеше да защитава интересите на Филис. Сега той съставял молбата ѝ за развод — първата стъпка към делото.

— Господин Грандие ми обясни всичко, Жаклин. Знаете ли как се започва тази история? Лично аз трябва да представя молбата си, подписана от адвоката ми, на председателя на съда, чиято задача в подобни случаи е да изслуша „съпруга-просител“ и да се постарее да го склони към помирение. Глупаво, нали? Как е възможно, когато си дошъл до такова решение, един съвсем чужд човек да те накара да го промениш! Но какво да се прави! Най-последно, ако „съпругът-просител“

не промени решението си, председателят заповядва двамата съпрузи да се явят в съда. Господин Грандие казва, че след тази среща под покровителството на доброжелателния поглед на правосъдието съпрузите винаги се разделяли още по-непримирими от преди! Много ме е срам да отида да предам молбата си на председателя. Сигурно и той ще ме попита, както господин Грандие: „Значи, много държите да се разведете, госпожо?“

На господин Грандие, който е много съвременен, много любезен, който разбира... и е мой довереник и приятел на Гийом, казах: „Не мислете, че сме сърдити и че разводът ще е в състояние да ни раздели“. Но струва ми се, че пред председателя трябва да се покажа сърдита и да наговоря много лоши работи за „съпруга ответник“. „Не мога да му простя! Аз го ненавиждам!“ Ох, ще бъде много трудно!

Филис говореше с ясен, едва забележимо потрепващ глас. Накрая тя целуна Жаклин, казвайки:

— Трябваше най-после да се свърши и с тази работа, нали? Понеже Гийом искаше да стане така. Взех му свободата, сега трябва да му я върна.

Вечерта тя се оттегли в стаята си по-рано от обикновено, като заяви: „Ще ме извините, Жаклин, искам да напиша едно дълго писмо на Гийом и да му разкажа за посещенията ми при адвокатата...“

Всеки два-три дни Филис получаваше кратки писма от Гийом и му отговаряше най-редовно.

Всяка сутрин тя четеше вестниците и следеше с жив интерес изпитанията на машините, които бяха предприели обиколката на френските владения.

Често вестниците споменаваха името на Гийом до това на Жорж Патен: „Сред тълпата се забелязва стройният силует на господин Кержан, даровитият инженер на къщата «Патен»!“ „Господин Кержан, известният инженер авиатор, ни осведоми любезно и ясно по въпроса, който ни интересуваше“.

Един ден в едно илюстрирано списание, което помещаваше снимка от обиколката, сред една група тя забеляза „стройния силует на господин Кержан“ и изряза снимката, за да си я запази.

За нея това състезание беше сигурен успех на колите Патен, „птиците на Гийом“, и когато научи, че автомобилите „Патен“ са

излезли първи в състезанието, радостта ѝ беше толкова голяма, че сълзи бликнаха от очите ѝ.

— О! Аз съм така горда и доволна, Жаклин — каза тя, усмихвайки се през сълзи. — Гийом трябва да е много щастлив от успеха на машините „Патен“, защото те са негово дело! Представям си очите му — блестящи и съвсем сини.

Тя говореше за Гийом просто и естествено, с голяма обич, както преди, когато Жаклин я мислеше за спокойна и щастлива. Думите ѝ смуцаваха госпожица Албен.

— Кога мислите, че ще се върне, Жаклин? Така ми се иска да го видя. Разделихме се много студено. Аз бях в лошо настроение... и, струва ми се, че и двамата се страхувахме да не се разнежим. Ах! Да се свърши веднъж с този ужасен развод. Тогава ще започнем отново хубавия ни някогашен живот!

Жан, малкото куче на Гийом, беше последвало Филис в новия ѝ дом. Вярното животно имаше запазено място в стаята и автомобила на господарката си.

Понякога в някой по-скрит ъгъл на салона тя вземаше Жан на коленете си, скриваше лицето си в копринената козина на кучето и оставаше дълго време така, без да проговори.

Друг път тя играеше весело с Жан:

— Къде е господарят ти, Жан? Къде е той? И тя започваше да вика: „Гийом, Гийом!“

Жан ставаше неспокоен, скачаше, махаше опашка, лаеше лудо. Тогава, радостна, Филис грабваше малкото животно в ръцете си и викаше, че Жан е единственото куче в света!

Малката Фил не беше правила никакви изповеди пред Жаклин и нищо не показваше, че има нещо да доверява. Въпреки това имаше моменти, в които Жаклин мислеше, че Филис обича Гийом, макар че има много детинско държание.

Един ден, когато съвсем невинно Жаклин ѝ показва в едно списание една новела от Фабрис де Мов, Филис се провикна:

— Знаете ли, Жаклин, много отдавна, когато бях млада, Фабрис де Мов ме ухажваше и аз бях влюбена в него!

— Не, не знаех — каза Жаклин и после прибави откровено, — знаех само, че по много оправдателни причини сте се разочаровали от един млад мъж, който ви е ухажвал.

Без горчивина Филис разказа накъсо цялата история:

— Много ми беше трудно — каза тя. — Ако Фабрис де Мов се беше оженил докато кръстница бе още жива, сигурно нямаше да страдам толкова. О! Жаклин, бях вложила цялата си надежда в него; загубвайки кръстница, имах такава нужда от подкрепа, от нежност. И точно тогава той се отдръпна. О, колко страдах! Въпреки това сега бих предпочела да умра, отколкото да стана жена на Фабрис де Мов.

— Защото го осъдихте?

— Да, но главно, защото вече не го обичам. Как се променя сърцето!

— Невинаги — каза тихо Жаклин.

— Не, о, невинаги! Уверена съм! Колко е мъчно да четеш в себе си, Жаклин! Преди да познавам Фабрис де Мов аз имах голямо желание да обичам. Очите и сърцето ми търсеха избраника си. И Фабрис се появи. Тогава помислих, че го обичам. Обичах в него идеала на моите първи момински мечти, а истинския Фабрис никога, никога не съм обичала.

Тя размисли за момент и после, поруменявайки, каза:

— Струва ми се, че за да можеш да кажеш за едно старо чувство. „Това не е било истинска любов“, би трябвало да го сравниш с едно ново чувство.

— Искате да кажете — я прекъсна Жаклин, — че ще бъдете напълно сигурна, че не обичате Фабрис де Мов, чак когато... се влюбите в някой друг?

— О! — се провикна малката Фил. — Аз съм вече съвсем сигурна!

Ясният ѝ глас бе още по-бистър и звънлив от обикновено. Тя целуна нежно Жан и прибави тихо:

— Бях съвсем малко момиче, мислех, че всичко разбирам, но много съм се мамила. Оттогава много неща ми станаха ясни.

— Откакто остаряхте ли? — замита Жаклин.

— Откакто сърцето ми не е вече така младо, Жаклин, но човек не може да започне отново живота си и струва ми се, че никога вече няма да бъда щастлива.

Жаклин попита срамежливо:

— Съжелявате ли за развода?

— Не, виждам, че е необходим... не за мен, а за Гийом! Той разруши всичко!

— Как можете да казвате такова нещо, Филис? Отричате ли неговата преданост? Той би пожертвувал всичко за вас.

— Той пожертвува всичко, Жаклин, всичко, освен гордостта си. Да, той не би пожертвувал лудата си гордост даже... даже и да ме обичаше повече, отколкото ме обича сега. В моя живот всички неща идват или много рано, или много късно.

Филис замлъкна и започна да гали Жан.

Този ден госпожица Албен си помисли, че младото и нежно сърце на малката Фил може би вече биеше пламенно, както сърцето на истинска жена.

ГЛАВА III

След привършването на обиколката на Франция Жорж Патен се завърна в Париж, а Кержан продължи да пътешества сам. От време на време Филис получаваше по някоя картичка и после изведнъж цели десет дни не получи никакво известие от него. Тя започна да се безпокои и госпожица Албен едва я възпираше да не отиде да се осведоми за Гийом при Жорж Патен или Анаик.

Най-после, след дълги безпокойства, пристигна известие от Гийом, който беше в Париж от няколко дни. Той работел като каторжник и отивал у дома си много рядко, колкото, за да спи... Писмото му, както всички други, бе приятелско, но той отлагаше временно посещенията си, което Филис очакваше с нетърпение и я молеше тя самата да не отива при него. Това било необходимо, за да се избегнат клюки, които биха могли да затруднят развода. Накрая Гийом заключаваше:

„Много ще съм щастлив да имам новини от вас, малка Фил, чувствам нужда да слушам да се говори за вас и затова ще пиша на нашето Провидение — Жаклин.“

— Какво благоразумие! — се провикна Филис. — Заключение: „Малка Фил, мога да мина и без вас...“ Какво ви пише на вас, Жаклин?

— Чисто и просто, че ще бъде много доволен да му съобщи някои новини за вас... и че утре целия следобед ще бъде у дома си.

Филис пое безмълвно писмото, което приятелката ѝ подаваше, прочете го и го върна, казвайки възмутена:

— Чудесно!

Тя изглеждаше така ядосана, че Жаклин я попита предпазливо:

— Филис, ако моето посещение при Гийом ви е неприятно...

Филис избухна:

— Ако има нещо да ме ядосва, то е начинът, по който той иска да се отърве от мене!

Сълзи от гняв бликнаха в очите ѝ. Тя прибави:

— Но аз съм доволна, че ще видите Гийом, Жаклин. Вие ще ме осведомите за всичко, което ме интересува, защото виждам, че той иска да ме държи настрана от живота си.

Цялата вечер Филис не произнесе повече името на Гийом и на другия ден се престори на много учудена, когато Жаклин, готова за излизане, дойде да я попита, има ли да ѝ направи някакви поръчки.

— Но къде отивате? А, вярно! Моя скъпа Жаклин, кажете на Гийом, че много му благодаря, за това, че ми намери такава добра приятелка като вас, и че най-голямото ми желание е никога да не ви напусна.

Анаик покани госпожица Албен в салона. Щорите бяха спуснати, бели калъфи покриваха мебелите. Празните вази, дреболиите и книгите бяха в отчайващо безредие. Във въздуха се долавяше тънка миризма на жасмин. Гийом влезе ненадейно и с необичайна живост поведе Жаклин към кабинета си.

— Да не оставаме в тази стая — каза той, — ужасно е... задушавам се!

В светлата му работна стая младата жена забеляза, че челото му беше леко превързано. Като видя тревогата, появила се в очите ѝ, Гийом каза:

— О, дребна работа, за пръв път ми се случва. Разцепих веждата си — класическата рана на летците. Колкото за произшествието, за щастие, то не е във връзка с новото ми усъвършенстване. Кажете ми по-скоро как е Филис?

Жаклин говори за Филис, предавайки точно фактите, без да ги коментира: Филис била здрава и както обикновено сърдечна и мила. Тя говорела и питала много често за своя приятел, но се била разсърдила малко, когато научила, че той няма да дойде да я види.

Жаклин нямаше смелост да сподели личните си впечатления, освен това, страхуваше се да издаде тайни, които не ѝ бяха поверени, а бе отгатнала в очите и гласа на Филис.

А твърде възможно беше и тя самата да се е излъгала.

Гийом изглеждаше почти разочарован от разказа на приятелката си. За момент настъпи мълчание, после Жаклин го попита за работите

му. Лицето на младия човек се просветли.

— О! — каза той. — Живея в опиянението на сполуката. Най-после преодолях всички изпитания, доказвайки, че моят необикновено лек мотор е блестящото бъдеще на авиацията. Въпреки това може би радостта ми е много прибързана. Трябва да видим мотора „Патен“ на работа.

Жаклин се усмихна:

— О, уверена съм, че всичко ще върви добре и ви поздравявам от цялото си сърце. Какво казва господин Патен?

— Патен ликува! Новият мотор ще бъде истинска златна мина! Но той е цяло дете! Сега, за да бъде напълно доволен, иска всички да говорят за нашия мотор. Аз се натоварих с тази работа.

— Какво ще правите?

— Нищо особено. Ще предприема едно пробно летене с един придружител. Ще заминем, без да вдигаме много шум и без да бъдем съпровождани.

— О! Гийом, ако ви се случи някакво нещастие...

— Нищо няма да ми се случи. Имал съм и по-големи изпитания.

— Скоро ли ще предприемете това пътуване?

— Сигурно. Само че няма да замина от Ница, а от Жуан ле Роз, едно забутано селце, където няма да бъда смущаван от любопитни. Бащата на Капелюд, моя механик, има там чифлик и ще приюти самолета ми. В Корсика ще слеза близо до Сан Пиетро д'Орчино. Там ще ни чака автомобил и ще отпътуваме. Къде? Сам аз още не зная.

— Господин Патен ли ще ви придружава?

— Не... Жена му е поискала да ѝ обещае, че няма да ме придружава... пък и аз не бих желал да поемам отговорност за човек, който е глава на семейство. Не, предпочитам Виньол, един от младите инженери, самотник... като мен!

Кержан погледна втренчено младата жена.

— Драга ми Жаклин — се провикна той, — само да не сте проговорили пред Филис за бъдещите ми подвизи! Ще плаче, ще се моли! Бедничката! Винаги се страхува да не ми се случи някакво нещастие.

— Нищо няма да ѝ кажа, Гийом.

Лицето на Жаклин беше спокойно. Тя бе привикнала да скрива и най-малките си вълнения. Младата жена прибави:

— Струва ми се, че вашата голяма увереност би подействувала много успокоително на Филис. Вие сте пълен с енергия!

— Вярно е, имах нужда от малко разнообразие.

Гийом замлъкна. После изведнъж, с голямо усилие и изменен глас, той попита:

— Още ли не я е приел председателят на съда?

— Не, тя е призована в сряда.

— Бих искал да видя Грандие. Нямах смелост... Всичко това е страшно мъчително. Мислите ли, че... ѝ е мъчно?

— Не зная. Тя приема без възмущение, без горчивина това, което смята за необходимо, въпреки че много съжалява за общия хубав братски живот.

— Той бе приятен и за мен, Жаклин — каза Гийом. — Помислете само, обичният ми стар дом, към когото бях толкова привързан, сега ми се вижда опустял.

Със замечтани очи той продължи:

— Нашата женитба беше голяма лудост, може би е по-добре да се разделим. Филис не можеше да бъде щастлива с мен.

— И може би — каза предпазливо Жаклин, — може би Филис не е жената, която би ви направила щастлив, мой мили Гийом.

Той подскочи:

— Тя!... О! Жаклин!... Но какво мислите вие за нея... или за мен? Не разбирате ли, че даже при необикновеното и смешно положение, в което се намирахме, тя беше моята радост, щастие и сила, че тя ми откри сладостите на съвместния живот? Бедната малка, всички имат погрешно мнение за нея! Тя се задоволяваше с толкова малко и беше трогателно благородна. Нейната прелест, нейната усмивка, която осветява и преобразява всичко! Как ме посрещаше, когато се прибирах от работа. Моя бедна Жаклин, виждате, че въпреки всичко съм много нещастен.

Да, тя го виждаше, тя го знаеше. Неговото признание беше излишно.

— Скъпи ми Гийом — каза тя с усилие, — да, виждам, страдате, но тогава защо?

Той повдигна рамене.

— Помислете, Жаклин. Нима бих могъл да приема това богатство? Въпросът е за личната ми гордост, за мъжкото ми

достойнство. Но постепенно ще се успокоя, ще свикна, успокойте се, не съм заплашен от неврастения. Бедната малка Фил, и на нея ѝ е мъчно, но и малко я е яд на мен. Какво иска тя? Да остана винаги нейният „голям приятел“. Добре, ще се постарая да остана. Няма да я изоставя. По-късно тя ще се ожени... и нейният мъж ще си казва, че съм бил голям глупак, задето... и сигурно няма и да помисли, че преди всичко съм бил честен човек! О! Не зная вече кое е истината!

Той скри лице в ръцете си. Жаклин едва се овладя да не каже: „Истината е, Гийом, че обожавате това дете, че не можете вече да живеете без него.“

— Вие сте прав, Гийом — каза тя. — Както винаги постъпихте като честен човек.

Тя стана:

— Трябва да си вървя вече. Филис ме чака с нетърпение.

— Извинете ме — каза Гийом, — занимавах ви само със себе си. Мислех, че съм по-силен. Виждате ли, имах смелостта да избягвам моята малка Фил, но не мога да не говоря за нея и малко се срамувам от себе си, Жаклин. Как ще погледнете на моята слабост вие, така силна, така спокойна, вие, която...

Жаклин почувствува, че той мислеше: „Вие, която не познавате страстта“... Но той довърши:

— ... вие, която винаги сте преодолявала храбро всички вълнения в живота си...

— И най-силните имат своите часове на слабост... и на низост, Гийом — каза тя.

Настъпи мълчание, после Жаклин прибави:

— Ако желаете, ще забравя всичко, което ми казахте.

Гийом взе ръката на младата жена и я стисна развълнувано:

— Благодаря ви много.

— Гийом — прошепна Жаклин, — обещавайте ми, че ще ме предупредите, когато предприемете изпитателния си полет. Това ще е доказателство за приятелството ви.

— Обещавам ви. Но не забравяйте, че Филис не трябва нищо да знае.

— Нищо няма да знае, аз ви обещавам.

Жаклин си каза: *Той мисли постоянно за нея!* Изповедта на Гийом сломи младата жена. Тя се прибра в къщи уморена, жадна за

почивка, тишина и мрак, но Филис я очакваше в малкия светъл салон. Тя я целуна усмихната и веднага запита:

— Е, добре, видяхте ли го? Какво ви каза? Бързо, бързо, разкажете ми, Жаклин!

Жаклин се овладя отново.

— Гийом беше говорил много за Филис. Той работел много. Откритието му давало неочаквани резултати. Какво можеше още да „разказва“, след като бе обещала на Гийом да премълчи най-важното от разговора им?

— А последното му пътуване? Не ви ли каза какво е правил в Корсика, Жаклин?

— Не.

— Не ви ли каза, че му липсвам малко?

— О, да, даже много сте му липсвали!

— Как ви каза той това, Жаклин?

Филис се усмихваше, готова да поглъща всяка дума.

— Не си спомням точно думите, които употреби, малка Фил. Каза, че домът му се вижда печален и пуст.

— Как особено ми отговаряте, Жаклин — прошепна Филис. — Би казал човек, че искате да скриете нещо. Съвсем здрав ли е Гийом?

Безпокойство се четеше в очите на Филис.

— Той е добре... сега, но му се е случило едно малко нещастие.

— Той е ранен!

Бедната Жаклин съжеляваше за откровеността си.

— Ама, не... не ранен... една обикновена драскотина на челото... почти нищо, не трябваше да ви казвам.

Филис беше бледа като платно и искаше веднага да отиде при Гийом.

Госпожица Албен взе нежно ръката ѝ.

— Мило дете, изслушайте ме спокойно. Давам ви честната си дума, че Гийом е вън от всяка опасност, че вече е напълно здрав. Ако отидете така ненадейно при него, вие ще го... ще го разсърдите много.

Жаклин се питаше дали бе казала самата истина. Поуспокоена, Филис отговори:

— Добре, няма да отида тази вечер, но понеже ми казахте, че Гийом е съвсем здрав, значи той може да излиза. Е, добре, нека да се

срещнем някъде, няма да бъде нито у вас, нито у него, така че никой няма да ни види.

Тя седна на писалището и написа една къса бележка на Гийом:

„Скъпи приятелю, утре сутринта, към 9 часа, ще бъда в парка Монсо и ще се разхождам по главната алея. Елате там да ме намерите или, ако не можете, посочете ми друг начин, за да се срещнем. Искам да Ви видя. Ако не Ви видя, ще направя някоя глупост.

Вашата малка и предана Филис“

ГЛАВА IV

Още преди девет часа Кержан се разхождаше по улица „Веласкес“, понеже Филис трябваше да мине по нея, за да влезе в парка Монсо.

Той забеляза малката си приятелка преди тя да го беше видяла. Филис слезе от автомобила си, даде някакви нареждания на Лоран и тръгна, придружена от Жан, който скачаше весело около нея.

Тя беше облечена в черен английски костюм, със съвършена кройка. Едно бяло жабо, което падаше на красиви гънки, развеселяваше траурното ѝ облекло. Под малката черна шапка блестеше златото на косите ѝ, от лицето ѝ лъхаше свежест.

Тя пристъпваше леко и гъвкаво.

Не се ли беше разхубавила Филис? Струваше му се, че никога не бе я виждал така хубава, така жизнерадостна и млада, както в светлината на тази ранна майска утрин.

И не за първи път Гийом си помисли с подигравка, че богатството влияеше добре на Филис и той си каза горчиво: „Единствен Жан, който е умно и мило, но не и от порода куче, не подхожда на новата и богата обстановка, която сега обгражда Фил... Жан, който аз ѝ подарих!“

Бедният Жан и не подозираше твърде неласкателната забележка, която любимият му господар бе направил по негов адрес.

Изведнъж кучето се затича напред с бесен лай. То бе подушило господаря си и когато го забеляза се спусна с луда радост към него.

Филис се провикна учудено:

— Вие!... Откога сте тук?

Ярка руменина заля лицето ѝ, тя беше смутена и говореше задъхано:

— Сетих се, че ще минете непременно оттук — каза Гийом.

Той я хвана за ръка и я поведе към парка Монсо. Така те продължиха разходката си из свежите и зелени алеи.

Един пазач им направи забележка, че Жан беше без каишка.

— Забравих, ще я сложа — се извини Филис.

Гийом взе каишката от ръцете ѝ и се наведе да я сложи. Той беше свалил шапката си и Филис забеляза едва зарасналата рана, която пресичаше челото му. Този белег я вълнуваше и изпълваше със страх и нежност. Искаше ѝ се да го целуне, но тя се стараеше да се овладее, страхувайки се да не раздразни Гийом и беше доволна, че наведен над Жан той не можеше да види изражението ѝ. Когато се посъвзе, тя каза с пресилено спокоен глас:

— Раната ви оздравя, нали? Жаклин ми каза, че ви се е случило някакво нещастие.

— Да, дребна работа... Жаклин можеше и да не ви казва.

Вътрешно Гийом беше учуден и недоволен, че тя гледаше така спокойно на едно приключение, което би могло да му струва живота и когато със същото необичайно спокойствие Филис запита за причините и обстоятелствата, при които е станало произшествието, той ѝ отговори неохотно и нелюбезно. Тогава тя замлъкна.

Продължиха безмълвно разходката си и когато Филис пожела да си почине, Гийом занесе два стола в един спокоен ъгъл на алеята, където се настаниха. Минувачите бяха редки.

Загледана в далечината, Филис продължаваше да мълчи.

Кержан я намираше смутена и неестествена. Виждаше в нея някаква необяснима промяна. Той не си представяше така срещата им.

— Какво има, Филис? Какво ви е?

Тя се изчерви.

— Нищо ми няма. Защо питате?

— Не сте както обикновено.

— Така ви се струва.

— Не, не... аз не се лъжа.

Гийом я гледаше, търсейки очите ѝ. Усмивайки се, тя избягваше погледа му.

— Писмото ви беше истинска заповед, Фил. Защо искахте да ме видите?

— Така... исках да ви видя. А вие какво ли желание няхахте да ме видите?

— Аз, о, да, исках много да ви видя, толкова много, че не бихте ми повярвали!

— Толкова много, че не бих ви повярвала! Е, да, имате право!

— Не бъдете лоша. Знаете много добре, че нашето положение е малко особено и познатите ни не трябва да ни виждат заедно.

Тя се засмя горчиво.

— Страхувате се да не помислят хората, че сме се помирили?

— Да, да, вашият приятел Грандие ми разказа всичко... член 224, но не се безпокойте, няма да попреча на развода ни.

Гийом се престори, че не я чу и каза:

— Сега забелязвам, че сте отслабнали... Да не сте била болна?

— Не, но не намирам, че съм отслабнала.

— Да, да... лицето ви е станало съвсем малко. Не ми е приятно да ви виждам така.

— Грозна ли съм?

— Не, разбира се, но когато се отнася до здравето ви, малко ме е грижа дали сте хубава или грозна.

— Много сте любезен!

Гийом не отговори. Настъпи мълчание. Филис следеше полета на един гълъб. Изведнъж тя прошепна:

— Много неща имах да ви казвам, Гийом.

Той взе ръката ѝ.

— Тогава защо не ги кажете?

— Защото много отдавна не ви бях виждала и вече ги забравих.

Той я гледаше напрегнато и почти скръбно, и не можеше да разбере защо беше така странна, и неестествена.

Тя се засмя нервно:

— Не ме гледайте така, Гийом. Защо не говорите нищо?

— Може би и аз не си спомням нещата, които исках да ви кажа, Филис — настоя той, като продължаваше да държи ръката ѝ. — Какво ви е, особена сте тази сутрин? Защо?

Тя се опита да си измъкне ръката.

— Не зная, Гийом, не мога да ви обясня, не ме измъчвайте. Много дълго бяхме разделени и струва ми се, че вече не ви познавам както преди, вече се срамувам от вас... и вие не ми се виждате същият.

Той отпусна ръката ѝ.

— О! Аз не съм се изменил никак, уверявам ви!

Филис побърза да промени разговора.

— Гийом, когато се разведем, ще се виждаме много често, нали?

Той кимна, усмихвайки се мълчаливо и не много весело.

— Видяхте ли се с адвоката, Гийом?

— Да, вчера.

— Какво ви каза?

— Че сте била прелестна и мила, че сте говорили за „работата ни“ спокойно и с много такт, но...

— Но?

— Но въпреки това, видяла му сте се доста разгневена срещу мен...

Тя се изчерви.

— Е, добре, не го направих нарочно. Естествено, аз не можех да бъда много доволна от съдбата си... нито от вас.

— Да, естествено...

— Така всичко е по-правдоподобно, Гийом, иначе, защо ще се развеждаме?

И двамата мислеха за жалбата, която Филис трябваше да подаде на другия ден, но и двамата нямаха смелост да заговорят за това, макар че на девойката много ѝ се искаше да каже: „Гийом, какво ни пречи да скъсаме жалбата?“

Вместо тези помирителни думи тя промълви:

— Не аз, а вие устройте тази комедия.

— Да, аз... — отвърна тихо Гийом, взе отново малката ѝ ръка и както преди я целуна с голяма любов.

Филис издърпа живо ръката си.

— Гийом, хората ни гледат.

Младият човек се отдръпна, очите му бяха замъглени и тъжни.

— Вярно — каза той, — ще ни помислят за влюбени.

Той се засмя подигравателно и започна да гали Жан, който беше легнал в краката му.

Свежият пролетен вятър донесе до тях приятния мирис на шибоя и зашумоля из дърветата.

— Гийом — попита Филис, — цъфнаха ли розите в нашата... във вашата градина?

— Не зная, не вярвам. Мислите ли, че ще цъфнат само за мен, малка Фил?

Филис започна да разпитва приятеля си за пътуването и опитите с мотора му, но той ѝ отговаряше много неохотно и разговорът им вървеше съвсем мудно. Тя стана:

— Изпратих колата и ще се върна пеша. Ще ме придружите ли?

Гийом кимна в знак на съгласие. Когато излизаха от парка, Филис каза колкото ѝ беше възможно по-непринудено:

— Приятелю мой, много ми е скучно, заведете ме някъде тази вечер... Да отидем да вечеряме в някой ресторант, където вие искате!

Той отговори бързо:

— Забравяте, че обстоятелствата не ни позволяват... и после трябва да вечерям с един приятел.

Без да настоява, с помрачено лице, Филис каза:

— Е, добре.

— Филис, това, което мислите е съвсем невярно... и несправедливо!

— Това, което мисля? Бедни ми приятелю, вие никога не сте могли да отгатвате мислите ми.

— Имате право, — потвърди студено младият човек.

Те приближиха къщата на Жаклин. Изведнъж Гийом се почувствува много нещастен, че ще се раздели така студено с Филис. Поиска му се да влезе в някой вход и да я целуне за сбогом. Колко пъти се беше усмихвал снизходително, забелязвайки щастливи двойки да разменят бързо и скришно прощалната целувка.

Той си каза: *Тя е моя жена. Никой в света не може да ми отнеме правата, които имам над нея... скоро ние ще се разделим... и никога, никога вече, не ще мога да я целуна.* Тогава той си спомни едно смутено и зачервено лице, което смело се навеждаше към него от дъното на колата. Спомни си сладостта на една свежа уста, която потръпна, когато неговите устни я докоснаха. Спомни си единствената им любовна целувка... и си помисли: *Тя не е разбрала... и аз почти се срамувам от грубостта си.*

Бяха стигнали до дома на Жаклин. Филис подаде ръка на Гийом, той я пое, но не я задържа.

— Сбогом, Гийом.

— Сбогом, Филис.

Те не заговориха за нова среща, бяха тъжни и недоволни един от друг. *Сигурна съм, че ще вечеря с „онази жена“ и затова не иска да дойде с мен,* си мислеше отчаяна Филис.

Когато се разделиха, Филис беше принудена да вземе Жан в ръцете си, за да му попречи да последва Гийом.

Младият човек се прибра у дома си и се залови да прегледа вечерните вестници. В хрониката той прочете късо съобщение за ангажирането на младата звезда госпожица Колет Муш от дирекцията на „Одеон“.

Тази новина не изненада Гийом, защото този ангажимент беше негово дело. Той не надценяваше чувствата, които приятелката му хранеше към него и знаеше много добре, че тя слагаше над всичко кариерата и амбициите си. Колет не смяташе, че благодарността я обвързва и нямаше да се поколебае да принесе повърхностната си любов в жертва на изкуството. Сам Гийом не държеше особено на връзките си с нея. Беше му омръзнала. Колет или коя да е друга... не е ли все едно!

— Кой знае — помисли си той, — може би у нея ме привлича чудната прилика с Филис, може би я обичах, само заради това!

Сега точно тази странна прилика го караше да избягва Колет. Той искаше да се успокои и да забрави.

ГЛАВА V

На другия ден госпожа Кержан трябваше да отиде да представи жалбата си на председателя на съда. Адвокатът Грандие дойде да вземе клиентката си от дома ѝ, за да я придружи.

Когато Филис се прибра, Жаклин видя, че беше плакала и не посмя да я разпитва, но тя се хвърли на врата ѝ и зариде.

— Това е от нерви — прошепна тя, — и после... казах такива лоши неща!

— Казали сте лоши неща? Вие!... Бедната малка Фил! Вие, която се страхувахте, че няма да се покажете достатъчно сърдита на Гийом!

Тя обясни, хълцайки:

— Жаклин, само заради онези писма, заради онази история... се скарах с председателя. Ах! Само да го бяхте чули, когато казваше: „Госпожо, най-красивото, най-благородното дело, което една жена може да извърши, е да прости! В какво упреквате мъжа си? Писмата са достатъчно доказателство, вярно е, но това е стара история... минало, което не трябваше да събуждате. Нима едно просто увлечение, една чувствена страст би трябвало да ви кара да ревнувате?“ Тогава... тогава спомних си за онези ужасни писма и... и прекъснах председателя: „Господине, много е лесно да се говори така, защото... защото сте мъж... и нищо не разбирате!... Аз, аз съм жена... и никога няма да простя на мъжа си, никога, никога!“ Какво казах по-нататък, не си спомням. Зная, че говорех грозни и несправедливи неща, защото най-после Гийом беше в правото си, като не намери любов в своя дом, да я потърси във него. Ах! Този председател, как ми се искаше да го набия!

— Сигурно е имал много обиден вид? — попита Жаклин, която не можа да не се засмее.

— Не, той каза, че двамата съпрузи трябва да се срещнем следващия понеделник... и че моите „обяснения го карат да се надява за добрия изход на срещата“. Дано не изгуби хубавата си надежда! Колко глупаво!

Жаклин си помисли, че не беше толкова глупаво, колкото ѝ се виждаше на Филис.

— И после, Жаклин — започна отново Филис, — зная, че е казал на господин Грандие: „О! Тази малка госпожа Кержан, тя е истинско дете, а мъжът ѝ, аз не го познавам, но право да си кажа, трябва да е голям глупак, за да изневерява на такава женичка!“ Той си е позволил да говори така за Гийом! Това ме възмуцава най-много, Жаклин!

Филис заплака отново. Жаклин я успокои с милувки, както се утешават децата.

Какво ще стане, ако кажа на Гийом, че бедната малка Филис го обича много повече, отколкото мисли. Каква ли ще е развързката на безумната борба, която той води със самия себе си? В едно съм сигурна, че четвърт час след като кажа на Филис, че е обичана, тя ще лежи в обятията на мъжа си.

Въпреки това Жаклин не ѝ каза нищо.

Обичана! Беше ли Филис действително обичана?... Не можеше да се каже със сигурност, защото Гийом не беше признал, че я обича.

Филис ще се утеша — мислеше си Жаклин, и ще забрави Гийом, както забрави и другия...

Тя се стараяше да се убеди, че заради кариерата, бъдещето и спокойствието на Кержан за предпочитане беше той да живее свободен и сам.

В очакване на помирителната среща Филис беше много неспокойна, а Жаклин мислеше с трепет за писмото, с което Гийом щеше да ѝ съобщи, че заминава на пробно летене. Младата жена знаеше, че приятелят ѝ щеше да удържи обещанието си и беше твърдо решила и тя да устои на своето. Филис не трябваше да узнае нищо.

Жаклин Албен беше жена, способна да остане вярна на дадената дума.

В събота вечерта Филис получи една бележка от Гийом, с която ѝ съобщаваше, че няма да отиде на помирителната среща:

„Какво има да си кажем, бедна ми Фил? Не виждам ползата от подобно изпитание, което ще е мъчително и за двамата ни, а и твърде е възможно в понеделник да не бъда в Париж. Довиждане, до завръщането ми.“

Филис прочете писмото на Жаклин.

— Той вечно пътува — каза тя. — Смешно просто! Жаклин потръпна. Ще отсъства от Париж в понеделник? Не е ли това обещаното предупреждение?

Филис въздъхна:

— Чувствувам се съвсем изоставена и неспокойна, когато не знам къде е Гийом.

Скоро след вечерята тя целуна госпожица Албен и се оттегли в стаята си.

— Ще си лягате ли, мила?

— Да, Жаклин, ако нямате нищо против... Уморена съм... и после... когато спиш не мислиш, не знаеш даже, дали живееш.

Бедната малка, си помисли Жаклин.

Тя остана сама, мислите ѝ се разсейваха и не можеше да чете. Нямаше още десет часът. В този момент прислужницата почука и влезе, носейки едно писмо. Старият човек, който го донесъл, настоял да бъде предадено на госпожица Албен веднага, щом остане сама.

Големият плик съдържаше писмо за Жаклин и един по-малък плик, на който беше написано: „За Филис, в случай на нещастие“.

Стиснала в ръката си малкия плик, Жаклин зачете писмото:

„Мила Жаклин,

Всичко е уредено. Когато получите писмото ми, ние ще пътуваме към Ривиерата. Както Ви казах и преди, ще отлетим от чифлика «Мирмар» в Жуан ле Роз. Смятаме да тръгнем в понеделник при изгрев-слънце.

Надявам се, че всичко ще върви успешно. Лошото е, че ще се борим не с неизвестността, а със «зле познаването», защото не може да се каже, че сме напълно сигурни в силата и издръжливостта на новия ни мотор. В такива случаи нещастията идват неочаквано, без да може човек да ги предотврати.

С други думи, въпреки че теоретически победата ни е осигурена, предположението за поражение с най-лоши последствия не бива да се отхвърля напълно.

Ако ми се случи нещо, Жаклин, ако не се върна, предайте на Филис това писмо... и после, не забравяйте, че аз ви поверих моята малка приятелка! Ще я утешите, ще бдите над нея. Нека нейното щастие да бъде най-хубавото дело на доброто Ви сърце.

Моя скъпа приятелко, сигурен съм, че като си припомните миналите ми успехи, учудвате се на песимистичното ми настроение. Чувствам се уморен, нервен, обезсърчен. Изгубих хубавата вяра в «звездата си», която винаги ме поддържаше... и търся благовиден предлог, за да отстраня Виньол, който е във възторг, че ще ме придружава и чийто млад живот е много по-ценен от моя. Да, изгубих смелостта си... и бях така подъл да Ви го кажа. Бретонците са суеверни... и струва ми се, че имам... лоши предчувствия, но не...

Истината е, че съм тъжен, нещастен... много мисля за председателя на съда, който в понеделник ще се опита да докаже на моето малко русокосо момиче, че не бива да се развежда. Тази мисъл ме преследва.

Извинете ме, че Ви разтревожих, Жаклин. Не можех да призная безпокойствата си на друг, освен на Вас. На Жорж Патен не съм казал нито дума, защото знаете как лесно пада духом.

Смятам за излишно да Ви напомням, че ми обещахте да държите приключението ми в тайна от Филис.

Довиждане, добра ми Жаклин, благодаря Ви за преданото Ви приятелство...

Сърдечно Ваш, Гийом Кержан“

Стискайки двете писма в ръцете си, Жаклин се отпусна в най-близкия фотьойл.

Писмото на приятеля ѝ я порази. Какво бе довело Гийом до такава отчаяние и обезсърчение, точно когато смелостта и самообладанието му бяха най-необходими?

Изведнъж всичко стана ясно за Жаклин: Той обича Филис! Може би една моя дума щеше да го направи щастлив и да го накара да презре гордостта и предразсъдъците си, но аз не казах нищо, напротив, мълчах и ревниво, с горчивина и гняв, скрих тайната си.

Тя се питаше, дали да телеграфира на Гийом, че Филис го обича и че трябва да се пази заради нея. Каква полза! Гийом би повярвал само на Филис, а тя не знаеше и не трябваше нищо да знае. Жаклин беше обещала.

Жаклин погледна измачкания плик, който стискаше нервно в ръката си.

Любовно писмо! Тя беше уверена. Първото любовно писмо за малката Фил, нежно и страстно писмо, което ще запали в очите ѝ радостния блясък на избраниците! Въпреки това, ако някога малката Фил прочете това писмо, очите ѝ, в които ще са отразени ужасът и отчаянието, ще ронят жарките и парещи сълзи, които изгарят и белязват завинаги клепачите.

Изведнъж Жаклин се разплака и нейните сълзи бяха от тези, които разяждат плътта. Тя ги остави да обливат измъченото ѝ лице.

Беше късно. Младата жена стана, изми се и си легна, но цялата нощ сънят бягаше от очите ѝ.

ГЛАВА VI

Бледа и тъжна, Филис се беше току-що пробудила, когато Жаклин влезе в стаята ѝ.

— Какво има, Жаклин? Защо сте станали толкова рано? Часът е едва шест.

Жаклин вдигна пердетата и седна на леглото. Приличаше на привидение, беше бледа, със сухи и трескави очи.

— Филис, моя малка, ще направя нещо лошо, ще престъпя дадено обещание. Въпреки това реших се след дълги размишления.

Малката Филис се изправи в леглото си, тя не разбираше нищо и уплашените ѝ очи се впиха в Жаклин. Тя повтори с треперещ глас:

— Какво има, Жаклин? Страх ме е.

— Филис, утре сутрин, при изгрев-слънце Гийом... и може би инженерът Виньол ще отпътуват за пробно летене, без да бъдат съпроводжани.

Филис извика леко и очите ѝ се разшириха още повече.

— Предварително беше решено — продължи госпожица Албен — да не ви казвам нищо за това рисковано начинание, но вие сте жена на Гийом, затова реших, че нямам право да крия от вас опасностите, които заплашват мъжа ви.

Филис плачеше, кършейки ръцете си.

— Не трябва да заминава, Жаклин! Не искам да заmine така... — изхълца бедното момиче.

— Не бива да плачете, нито да говорите безсмислици, Филис. Гийом скри от вас намеренията си, защото се страхуваше от сълзи, от сцени! Ако се вълнувате така, ще ме накарате да съжалявам, че ви казах и няма да имам смелост да извърша докрай това, което смятам, че е мой дълг.

— Имате право — прошепна Филис.

Тя овладя сълзите си и потисна хълцанията, които я задавяха. Питащите ѝ очи бяха впити в Жаклин.

— Филис, вчера получих писмо от Гийом. Сега ще го прочетете. Той е изгубил вяра в себе си, тъжен е... и затова много се страхувам за

изхода на полета му.

— Вие не искате да кажете, че...

— Не, о, не! Надявам се, че той желае успеха, но му липсва вяра в себе си, която осигурява победата.

Филис кършеше безпомощно ръцете си.

— Защо е тъжен той, Жаклин? Какво мога да направя, за да му попреча да замине? Виждате, не плача вече, но какво да направя? О! Жаклин, не искам да замине.

— Малка Фил — каза Жаклин сериозно и нежно, — вие заемате в живота и сърцето на Гийом такова място, че само вие може да му причините голяма скръб. О! Зная, че не сте го направили съзнателно. Често двама, които се обичат, си причиняват зло, защото не са се разбрали... и въпреки че Гийом е много добър и умен, той не може да чете в женското сърце!... Моя бедна малка, чуйте ме! Гийом ми предаде едно писмо за вас, което, което трябваше да получите в случай на нещастие... В него може би ще намерите причината за скръбта на Гийом. Давам ви го, за да го прочетете вече не като дете, а като жена. Нека сърцето ви подсказва какво да направите след това.

Смъртно бледа, Филис трепереше. „Благодаря ви, Жаклин“, каза тя и внезапно притисна плика към устните си.

С насълзени очи Жаклин прошепна:

— Ще ви оставя сама...

Малката Фил беше сама. Тя разпечата писмото с трескава бързина и жадно зачете:

„Филис, любов моя, когато получиш това писмо, аз, въпреки усилията, енергията и борбата ми за живот няма вече да съм между живите. Ти ще го прочетеш, плачейки, зная... и това е все пак една малка утеха за мен.

Миличка, пиша ти, за да мога най-после да ти кажа, че те обичам, че те обичам лудо. Виждаш, оставих настрана това студено «вие», което отдавна вече не ти казвах в сърцето си.

Моя малка и скъпа любима, ако това писмо стигне до теб, ние ще сме разделени навеки, но сега, в този момент, аз живея! Живея със страшна и болезнена сила. Живея и те

обичам с опияняваща и безумна любов. Струва ми се, че те виждам, че те чувствам съвсем близо до мен. Уви! Сигурно ти би се уплашила, ако видеше жадното ми лице да се навежда към теб!

Ако това писмо не попадне в ръцете ти, то изходът на моето пътуване ще е успешен... и тогава... не зная какво ще стане с мен.

Виждам обаче, че смелостта и търпението ми се изчерпват, че «моята гордост», както ти казваше, изчезна. Малка Фил, ако знаеше колко подъл се чувствам. На какво мога да се надявам, ако остана? Какво да прочета в нежната ти усмивка, малки сфинксе? Какво се крие в дъното на чистите ти и загадъчни очи? Не зная... и не искам сега да мисля за това.

Да, сега... сега искам всичко да забравя и смъртта, и живота, за да ти кажа колко те обичам, колко те обичах...“

Малката Фил четеше, без да вдигне нито за миг очите си. Гийом ѝ разказваше за сладостите и горчивините на взаимния им живот, за голямата си любов и за ревността си към Фабрис де Мов.

„Бях убеден, че ти мислиш още за него, че го обичаш, измъчвах се и те ревнувах тебе, скъпа моя, която не исках да обикна, затова понякога бях лош и несправедлив. Все пак работата ми помагаше много. Тя беше моя защита... и лекарство, но този живот, чиято прелест днес оплаквам, този неестествен и болезнен живот ме измъчваше страшно. Неизбежното стана. Дойде часът, в който се заклех да спечеля жена си. Разбираш ли?

Моя малка Фил, ти беше така нежна, така доверчива... Надявах се и си мислех: «Ще бъда много търпелив, много добър... и ще я обичам толкова много, че постепенно тя ще престане да вижда в мен стария някогашен приятел, а своя съпруг, любимия мъж.» Това беше по време на пътуването ми в Англия. О! Безумните писма, които ти писах и които никога не получи!

Върнах се по-нервен и по-ревнив, отколкото заминах. Тогава беше онази вечеря у Морисо, която така жестоко ти наложих... и аз видях до теб мъжа, когото ти беше обичала и ми се искаше да го обидя, да го убия. Ти остана дълго време съвсем сама с него. О! Филис, миличка, тази вечеря, ревността, мъката ми... и след това доброволната ти клетва и бягството ти. Любов моя, ако те вземех в прегръдките си, ако ти кажех колко бях нещастен, ако... но точно тогава умря госпожица Арден... Какво би казала ти за мъжа-брат, който започва да ухажва жена си веднага щом, тя наследи няколко милиона?

Много късно!... Всичко беше свършено за мен! Отсега нататък тези пари ще стоят помежду ни... и ще ни разделят!

Ти стана богата, моя малка принцесо, ти имаше отново богатството и разкоша, които аз не можах да ти дам и които ти бяха нужни. О! Колко пъти, когато весело се отказваше от толкова необходимите неща, си спомнях онази сутрин във Виши, когато те придружих по магазините. Ти ми каза, усмихвайки се: «Обичам това, което парите дават, но да мисля за самите пари, да ги пазя ревниво, няма да мога никога».

Ти стана богата, но аз не се радвах, защото вече не можех да те обичам. Пак поради моята гордост, както казваше ти, нали? Може би, но какво би мислила ти за мен, Фил, ако нямах тази гордост? О! Ако се беше усъмнила в мен, ако помислеше, че и аз съм... като другия?

Сега всичко е свършено... и не искам вече да крия от самия себе си, че те обожавам!

Да, ще ти призная всичко. Най-напред си мислех: «Моето чувство е временно опиянение, което скоро ще се изпари. Нейното очарование и младост ме опияняват. Когато се разделим, всичко ще мине.» Каква лудост! Любовта ми към теб беше дълбока и всеотдайна, тя беше завладяла тялото и душата ми и аз не можех да се боря срещу нея.

Миличка, струва ми се, че винаги съм те обичал. Как голямата ми нежност към теб се превърна в безгранична любов? Сега зная, Филис, открих и видях в тебе прелестната жена, която се пробуждаше, неусетно и за тебе самата...“

Филис прекъсваше четенето си от време на време и то само, за да притисне към треперещите си устни листовете, изписани от ръката на Гийом. Тя беше забравила печалната действителност. Писмото на Гийом я опиваше. Не, то не беше прощално писмо, пропито с покъртително спокойствие и безнадеждно примирение. Това писмо не беше нито спокойно, нито безнадеждно, но не приличаше и на вълнуващите писма на Колет Муш. То беше мъчително, страстно и горчиво като живота, то беше любовен вик, изпълнен с надежда. И Филис чу този вик... и ѝ се стори, че почувствува целувката на горещите устни на Гийом.

Когато Жаклин, изпълнена с безпокойство, влезе отново в стаята ѝ, Филис се хвърли в прегръдките ѝ.

— Жаклин, той ме обича, той ме обича!

И изведнъж тя се разплака, а блестящите ѝ очи и бледите ѝ устни се усмихваха. Жаклин я погали нежно по главата.

— Сега трябва да действате, Фил. Какво ще правите?

Филис се изправи.

— Ще отида да го намеря, искам да го видя. Вие знаете къде е той, Жаклин, къде да го намеря?

Жаклин трепна.

— Зная само откъде смята да замине. Ето писмото му, но струва ми се, че не бихте могли да пристигнете навреме и...

Филис я прекъсна.

— Не, не, ще пристигна навреме, Жаклин. Ще пристигна преди заминаването му. Много просто, ако няма влак, ще замина с автомобила си, но ще отида навреме... и тогава, тогава ще съумея да му попреча да извърши тази лудост. Ще му кажа, че трябва да живее заради мен, за да бъдем щастливи, най-после щастливи!

Жаклин едва не ѝ отговори: „Не трябва да му попречите да замине, Филис, вие не трябва да го отклонявате от дълга му“, но се

въздържа, защото реши, че най-добре ще е да я остави да слуша гласа на сърцето си.

— Много ли го обичате, Фил?

— Дали го обичам!... Аз! О, Боже мой!

От очите на Филис бликаше неудържим възторг.

— О! Жаклин, как мога да не го обичам? Има ли някой по-добър, по-великодушен и по-благороден от него? И не е само това. Когато мислех, че обичам, Жаклин, разсъждавах постоянно за любовта си и си казвах: „Обичам го заради това, обичам го заради онова, заслужава да го обичам, защото има много ценни качества“. А сега... сега, моята любов, моята истинска любов е така естествена и очевидна, че не се нуждае от никакви разсъждения и доказателства. Аз не мисля защо обичам Гийом, Жаклин. Когато той се приближава до мен, когато ми говори, струва ми се, че всичко става по-хубаво и по-светло около мен, когато съм в прегръдките му не се страхувам нито от живота, нито от смъртта, чувствам се пропита от щастие и тогава той може да направи с мен каквото си поиска... Обичам го, защото съм негова. Ако преди да го обикна така се бях оженила за някой друг мъж, той щеше да ме ревнува от Гийом. Сигурна съм в това, защото винаги сърцето ми щеше да е безгранично доверчиво към моя голям приятел.

Филис говореше съвсем тихо. Изведнъж, протягайки ръце към Жаклин, тя каза:

— О! Жаклин, приятелко моя, ако бъдем щастливи, ще го дължим само на вас!

— Вярно е — каза Жаклин с тъжна усмивка и я целуна.

Тревогата я крепеше още. Тя нямаше нито младостта, нито вярата на Филис, за да споделя оптимизма ѝ. Докато знаеше, че Гийом е в опасност и трепереше за него, щеше да има смелост да потиска мъката си, но после?

„Да създаваш щастие — помисли си тя, — е красиво и може би приятно. Нали винаги желаех Гийом да бъде щастлив. Дано по-скоро да дойде денят, в който ще се успокоя и помиря“.

Един час по-късно Филис слезе в салона, облечена за път, с чанта в ръка.

— Видях разписанията — каза тя. — Тази сутрин има влак за Ривиерата. Довечера ще бъда в Антиб, ще преспя там и преди изгрева на слънцето ще бъда в Жуан ле Роз. Ще телеграфирам отсега да ми приготвят един автомобил, с който Лоран ще ме закара до чифлика.

Тя беше малко по-бледа от обикновено. Решителният ѝ глас не отговаряше на крехкия ѝ и почти детински вид.

Жаклин каза:

— Извинете ме, мила, бях така объркана. Трябваше да ви предложа да ви придружа.

Филис прегърна приятелката си.

— Добра ми Жаклин, щях да откажа. До Антиб ще пътувам с камериерката си. Пътуването ще е уморително и не бих искала да ви измъчвам. И после... искам да бъда съвсем сама, когато ще се срещна с мъжа си!

Жаклин трепереше.

Как може да действува с такава увереност — си мислеше тя. — Каква голяма надежда възлага на силата на любовта си!

ГЛАВА VII

Автомобилът, умело управляван от Лоран, се движеше към чифлика „Мирмар“. Филис със зачервени от утринния хлад страни поглеждаше неспокойно към небето. Слънцето още не беше изгряло. Колата минаваше през прекрасни маслинени и портокалови плантации и спря пред една стара и масивна постройка, заградена от няколко други по-нови. Това беше чифликът „Мирмар“. Филис скочи пъргаво от колата и с бързи крачки се отпрати към входа. Един мъж с вид на богат селянин се зададе насреща ѝ.

— Тук ли е господин Кержан? — попита тя, завладяна от внезапно безпокойство.

Човекът я погледна с колебание.

— Не, госпожо, той не живее тук.

— Зная — каза нетърпеливо Филис, — но въпреки това той е тук. Искам да говоря с чифликчията Капелюд. Аз съм госпожа Кержан.

Човекът я погледна учудено.

— Е! Тогава работата е съвсем друга. Аз...

Филис го прекъсна живо:

— Не е заминал още, нали?

— Господин Кержан? Не, госпожо, не. Той пристигна едва преди един час, но вчера беше пак тук, а механиците са тук вече три дни.

Мъжът се усмихна.

— Направиха една барака там на платото зад чифлика, за да приютят птицата. Оттам ще отлетят.

— Къде е господин Кержан?

— В този момент всички са около самолета и господин Кержан, и Патен, и другите. Дойдох да потърся един инструмент за брат ми. Аз съм по-възрастният брат на механика Капелюд.

— Моля ви се, заведете ме веднага при господин Кержан. Имам кола и можете да дойдете с мен.

— По-добре е да отидем пеша по тази пътека, госпожо, ще стигнем по-бързо, а колата нека да заобиколи.

Филис и чифликчията поеха по пътеката. Маслинените гори оредяха и скоро те се намериха на открито поле. Младата жена бързаше:

— По-скоро, по-скоро... те заминават при изгрев-слънце.

Човекът се засмя:

— Не вярвам да заминат скоро, оставих ги да разговарят най-оживено. Вчера господин Кержан и господин Виньол излетяха за малко със самолета. Чудесно беше, само че господин Виньол е настинал. И мъжът ви не иска да го вземе със себе си.

— Значи, той не иска да го вземе! — се провикна Филис и с ужас си спомни за думите на Жаклин: „Най-много се страхувам при душевното състояние, в което се намира, да не се откаже от спътник“.

— Но той сигурно ще вземе някой друг, нали — попита тя разтревожено.

— Не, госпожо, не вярвам. Господин Кержан каза, че ще заmine сам, защото всички други, които желяели да го придружат, били много тежки и имали жена и деца.

Капелюд разбра, че беше говорил повече, отколкото трябваше.

— О! Боже мой! — прошепна госпожа Кержан.

Механиците изпитваха витлото. Страшен шум изпълваше бараката, в която бялата птица се беше приютила.

Кержан се наведе, за да види регистратора.

— Върви — каза той.

Шумът престана.

Младият човек беше облякъл авиаторските си дрехи. Той се отдръпна от апарата, приближи се към Жорж Патен и поведе отново с него разговора, който беше прекъснал, докато моторът работеше. Младият Виньол седеше отпуснат на едно сгъваемо столче близо до тях. Зачервеното му лице с мътни очи имаше много тъжно изражение.

— Бедни ми Кержан, това е невъзможно! Ако не вземете спътник, всичко ще пропадне — каза обезсърчено Патен.

Кержан се възмути:

— Ще пропадне ли? Намирам, че малко прекалявате. На връщане Виньол ще дойде с мен, но преди това ще отидем до Генуа.

Патен продължи:

— Искам да ме вземете със себе си, Кержан. Ще бъда така спокоен, както съм в автомобила си.

Усмивайки се, Гийом отказа да приеме предложението му.

— Не, Патен, не, приятелю мой, няма да взема никого със себе си. Ще отложим това изпитание за друг път. Не забравяйте, че Виньол е цяло врабче и е много лек, докато вие... И после, не обещахте ли на жена си пред мен, че няма да летите? Аз нямам никакво желание да се карам с госпожа Патен.

Патен започна да се смее.

— Жена ми? Право да ви кажа, Кержан, много е мило, че ми напомняте за съпругата ми. А вие нямате ли жена?

Патен не забеляза горчивата усмивка на събеседника си.

— Аз не съм обещал нищо на жена си. Тя не знае нищо.

Същевременно Гийом си мислеше: „И Патен нищо не знае. Само ако подозираше, че сме в развод!“

В този момент механиците започнаха да бутат апарата към изхода на бараката. Патен и Кержан се отдръпнаха. Огромната птица мина леко и плавно.

Двамата мъже останаха в бараката, чийто изход беше затворен с едно платнище. Изведнъж нечия ръка го докосна безшумно и един тих глас каза:

— Аз съм, Гийом.

Гийом потрепери. Лицето му пребледня.

— Бих искал да знам как се озовахте тук, Филис? — каза той почти грубо.

Треперещите устни на Филис се мъчеха да се усмихнат. Тя се обърна към Жорж Патен:

— Господин Патен, вие поне имате авторитет пред мъжа ми. Кажете му да бъде малко по-мил към мен!

Неприятното положение, в което Кержан беше изпаднал, въпреки че можеше да бъде с лоши последствия, развесели Патен и той каза, смеейки се от сърце:

— Авторитет! Никой в света няма авторитет пред този дявол, госпожо. Току-що се убедих в това. Хайде Кержан, не ставайте по-лош, отколкото сте, целунете жена си.

Патен кимна многозначително на Филис и излезе заедно с Виньол.

— Струва ми се, че ще има караница — заяви той.

Ненадейно и малко срамежливо Филис приближи челото си до устните на Гийом, но той не я целуна.

— Как успяхте да дойдете тук? — повтори младият човек с глас, който показваше, че изненадата не го е очаровала особено. — Сигурно в заводите са ви осведомили така добре за моите действия?

— Какво значение има откъде съм научила?

— Значи така, от заводите са ви съобщили, а аз им поръчах да не казват нищо на всички, които питат за мен.

— На всички! Може би са решили, че вашата жена не е всички!

— Кажете, кой ви каза къде съм?

— Какво значение има как съм научила къде сте, Гийом, когато... когато съм най-последно при вас.

Фил доближи отново челото си и този път Гийом я целуна.

— Нямах ли право да узная какво ще правите? — попита тя.

— Е, добре, скъпо дете, сега знаете всичко. Ще предприема най-обикновен опитен полет с новия мотор „Патен“, за да зарадвам шефа! Скрих от вас намеренията си, защото зная, че сте много страхлива и впечатлителна, а пък даже и за една разходка авиаторът се нуждае от пълно спокойствие.

Той говореше мило, но твърдо. Фил се усмихна.

— Аз съм спокойна — каза тя, — много спокойна и зная, че никаква опасност не ви заплашва.

Тя облегна главата си на рамото на Гийом. Очите ѝ, изпълнени с нежност, търсеха неговите, но Гийом сякаш се страхуваше да я погледне и избягваше да срещне погледа ѝ.

— Гийом, понеже Виньол е болен, вземете ме с вас.

Кержан трепна и я отблъсна от себе си.

— Да ви взема със себе си! Бедно дете, да не сте полудели!

Тя се усмихна развълнувано.

— Вие и друг път ми казахте, че съм полудяла, Гийом. Спомняте ли си, когато ви предложих да се оженим. Животът е пътешествие, свързано с много опасности. Тогава аз ви помолих да ме вземете за спътничка и вие не искахте. Казахте ми, че съм луда, че предложението ми е неосъществимо... и въпреки това в края на краищата ме взехте. Вземете ме и сега, Гийом. Ще заемам съвсем малко място. Искате ли?

Той я гледаше поразен и смутен от неочакваното ѝ желание, не можеше да повярва на думите ѝ. Филис разбра и каза:

— Говоря съвсем сериозно.

— Сериозно! Боже мой! Сигурен съм, че говорите преди, да размислите какво искате. Да ви взема със себе си! Каква щастлива мисъл!

— Защо не, приятелю мой? Мислите, че ще се страхувам ли?

— Разбира се, нали ви познавам. Пътуването, което ще предприема, не е свързано с никакви опасности, но вие никога досега не сте летели. Помислете на какво изпитание искате да се подложите. При това аз не мога да се занимавам с вас, нито да ви говоря, нито да ви успокоявам, когато се намерите между небето и морето, обгърната от пълна самота.

Филис го прекъсна.

— Аз няма да бъда сама, понеже вие ще бъдете близо до мен. Имам доверие във вас, Гийом, вярвам в добрия изход на всичко, което предприемете. Няма да се страхувам, понеже ще бъда заедно с вас.

Тя му се усмихваше и любов се излъчваше от очите ѝ.

— Защо ще се страхувам? Вие сте добрият великан, аз съм принцесата. Какво чудно, че ще предприемем едно приказно пътешествие, което не ме плаши, когато съм с вас. Вземете ме, Гийом, ще ви донесе щастие. Зная, чувствам го. Вземете ме, вземете ме...

Говореше като насън. Младият човек слушаше безмълвно, гадейки лицето ѝ.

Внезапно той заговори отново:

— Вижте, малка Фил, предложението ви е невъзможно. Добре, вие не се страхувате, но аз... аз ще се страхувам много за вас. Ще бъда загрижен, неспокоен, а на мен ми са необходими хладнокръвие и спокойствие.

Тя поклати глава упорито.

— Страхът няма да ви накара да изгубите нито хладнокръвието, нито увереността си. Напротив, ще ви направи по-предпазлив, по-внимателен и по-разумен... и ще ви донесе победа. Уверена съм! И най-после, понеже полета, който ще предприемете, не е свързан с никакви опасности, защо не искате?

Кержан се ядоса.

— Моя малка, никога опитните полети не са безопасни. Не забравяйте, че ще трябва да се справя с мотор, който още не познавам напълно.

Филис притисна главата си към рамото на Гийом.

— Зная...

Дълбокият ѝ и развълнуван глас изненада Гийом.

Младият човек не каза нищо, не знаейки какво да отговори. Смутен и развълнуван, той се питаше дали беше разбрал добре.

Тогава много нежно и тихо Филис каза:

— Искам да дойда с вас, точно защото полетът не е безопасен, Гийом, защото ако вие умрете, искам и аз да умра с вас.

Пламенните ѝ очи потърсиха неговите. Този път очите на мъжа отстъпиха на нежната и безумна молба, която се четеше в погледа на момичето и той видя отразена в него смелата душа на една жена, обещанията на очите, които не можеха да се откъснат от неговите, разбра, че жената беше готова да бъде негова в живота и в смъртта...

Гийом забрави всичко, забрави предразсъдъците и съмненията, които го измъчваха, не се запита даже дали чудото, което беше преобразило Филис... е любовта.

Внезапно и той си помисли, че присъствието ѝ ще му донесе щастие, смъртта няма да посмее да докосне двамата във висините, където той ще я отнесе, където малката Фил е готова да го последва. Гийом се почувствува горд и непобедим.

Моментът бе решителен. Гийом не забравяше дълга си, затова се овладя и каза просто:

— Ние ще живеем, скъпа моя, кълна ви се... ще живеем... и аз ви се подчинявам, моя малка, скъпоценна спътнице, аз ще ви взема, ще ви отнеса с мен!

— Ние ще живеем — повтори Филис съвсем тихо.

Сълзи оросиха клепките ѝ, но тя разбра, че Гийом не искаше да се вълнува и че неин дълг е също да бъде спокойна и храбра. Тя го гледаше, усмихвайки се и изведнъж, без да продума му поднесе устните си.

Жорж Патен, който влизаше в този момент, видя или отгатна целувката.

— А, значи мирът е сключен. Добре, добре...

Филис се изчерви.

— Да, сключихме мир и понеже господин Виньол е болен, Гийом ще ме вземе вместо него.

— Вас!

Ужасен, Жорж Патен се обърна към Кержан, който усмихвайки се нервно, потвърди думите на Филис.

Тогава по лицето на фабриканта се изписа такова учудване, че Филис избухна в смях.

— А! Това е вече много! — извика той, когато успя да проговори.
— Отказахте да вземете мен, а взимате тази малка женичка! Честна дума, Кержан, започвам да мисля, че сте полудял!

ГЛАВА VIII

Слънцето изгряваше. Времето беше тихо, но малко мъгливо.

Голямата бяла птица беше готова за път. С малката си ръка Филис докосваше бялото крило, сякаш я галеше и разговаряше спокойно с Патен и младия Виньол. Изведнъж тя се обърна и извика Кержан, който даваше някакви нареждания на Капелюд.

— Гийом, нали ще се приземим в Сан Пиетро д'Орчино? Да поръчам ли автомобилът да ни чака там? Къде ще отидем после?

— В Корте, миличка, и в Бастиа...

— О, добре...

Тя погледна Патен.

— Питам заради багажа си. Ще кажа на Лоран да го изпрати в Бастиа.

Патен беше във възторг.

— Чуйте я, Кержан! Тази малка жена е необикновена! Сигурен съм, че няма втора като нея на света!

Романтичното пътешествие на младата двойка го очароваше. Въображението му работеше усилено и световната слава на мотора „Патен“ му се виждаше осигурена.

Кержан се приближи към Филис.

— Готова ли сте, малка Фил?

Гласът му беше твърд, почти строг. Никакво вълнение не се четеше по мъжественото му лице, обградено от черната авиаторска шапка.

— Готова съм — каза Филис.

Той я вдигна на ръце, за да я сложи на мястото, определено за спътника, което се намиреше пред това на пилота. Гийом не ѝ каза нищо, само за момент я притисна плътно към гърдите си. След това той я настани нежно на седалката, зави я с коженото ѝ палто и закопча коланите, които трябваше да я придържат. Филис го оставяше да се грижи за нея и следеше движенията му с усмихнати и радостни очи. Кержан ѝ сложи очилата и ѝ поръча да бъде спокойна и да не се страхува.

Преди да заеме мястото си той отиде при Патен. Двамата мъже се прегърнаха развълнувано.

— Довиждане, Кержан. Вие бяхте и сте честта и щастието на къщата „Патен“. Държа да ви го кажа в този решителен момент. Но държа да ви кажа и друго нещо пред всички и особено пред малката ви и смела жена. Когато се завърнете в заводите, знайте, че ще ви посрещнем като съдружник. Подробностите ще уредим по-късно. А сега, добър успех, приятелю мой.

Кержан стискаше до счупване ръцете на приятеля си. Лицето му сияеше.

— Благодаря, благодаря — промълви той.

Младият човек се качи пъргаво на мястото си, Филис се обърна, за да го погледне, той ѝ протегна ръката си и за момент пръстите им се сплетоха.

Моторът гърмеше. Целият самолет трепереше. Кержан направи знак на механиците да се отдръпнат.

Апаратът започна да се плъзга по полето и изведнъж, като се откъсна с лек скок от земята, започна да се издига.

Не искам да се страхувам, мислеше малката Фил.

Точно в този момент самолетът завиваше, за да полети на юг, поради това слабо се наклони и откри пред очите на Филис пропастта, която я делеше от земята.

Тя помисли, че апаратът беше изгубил равновесие и извика уплашено. Тогава, надделявайки шума на мотора, Кержан извика: „Спокойствие, всичко е наред“.

Филис се засрами от малодушието си и за да се успокои, затвори очите си и остана дълго време така.

Лека-полека чудно спокойствие и вяра я завладяха.

Когато тя отвори очите си, бялата птица летеше плавно над морето. Приятен вятър галеше лицето ѝ. Шумът на мотора се губеше в безкрая и сега до слуха на Филис долиташе равномерно и успокоително бръмчене.

Тя не смееше да се обърне, за да погледне Гийом, не искаше да му говори, за да не го разсейва. Не можеше да му протегне ръка, но той бе мечтател и тя се беше поверила на него, както човек се поверява на Бога. Неговото присъствие я възпламеняваше и опиваше.

За момент атмосферата беше толкова спокойна, че Гийом остави апарата сам на себе си и сложи властните си ръце на раменете на Филис. Тя не ги пое, нито му подаде своите, а леко наведе главата си и целуна силната му и загоряла ръка.

Това беше миг на безкрайна сладост, но само миг. Гийом отдръпна ръцете си, но на Филис ѝ се струваше, че още чувства милувката им. И изведнъж в прозрачния въздух се понесе луд и неудържим смях.

Когато Кержан се наведе, за да разбере защо се смее, тя извика:

— Сетих се за председателя на съда!

Той не чу добре думите ѝ, но завладян от щастливия ѝ смях започна също да се смее.

— Гийом, какво ще каже председателят, когато днес няма да се явя в съда... и утре прочете във вестниците, че...

Думите ѝ отлитаха в пространството и не достигаха до Кержан.

От колко време лети бялата птица, която ги отнася към приказни страни? С каква скорост? На каква височина?... Филис не знаеше... и не се интересуваше...

В този момент времето и разстоянието нямаха значение за нея.

Облаци скриха слънцето. Морето беше зелено и безкрайно.

Изведнъж въздухът стана студен и влажен.

— Облак! — извика Кержан. — Никаква опасност! Спокойствие!

Облаци, облаци! Гъсти и безкрайни! Небето стана странно и враждебно. Беше зловещо и страшно! Вятърът се засили и апаратът започна леко да се клати, но равномерният шум на мотора успокояваше Филис.

Тя затвори очи. Чувствуваше се съвсем малка в този ужасен свят, в който само двама можеха да я защитят: Бог и Кержан.

Облаците летяха в противоположна посока с тяхната птица и най-после те излязоха от тъмната и зловеща маса.

Апаратът започна да се изкачва... и полетя гордо и бързо. Морето приличаше на къс сива коприна.

Изведнъж белите крила на самолета блеснаха. Слънцето излизаше от облаците. Морето стана отново ясносиньо. Аеропланът ту се изкачваше, ту слизаше и Филис имаше чувството, че невидими вълни ги издигат и спускат.

Тъмна маса се появи отново пред тях. Пак облаци!

Вятърът продължаваше да се усилва, птицата се клатеше все повече и повече. Въздушните вълни са вероломни! Какъв беше този облак, който, тъмен и черен, стоеше неподвижен на хоризонта? Защо самолетът отиваше право към него?

Изведнъж Кержан извика:

— Земя!

На Филис ѝ се стори, че извика „Живот!“ и щастливи сълзи се зарониха от очите ѝ.

ГЛАВА IX

Леко и плавно, с позлатени от слънцето крила бялата птица слезе на пясъчливия бряг.

Силните и нежни ръце, които вдигнаха Филис в „Мирмар“, я обгърнаха отново. Гийом запита развълнувано:

— Лошо ли ви е? Добре ли сте?

— Щастлива съм, Гийом.

Очите им се усмихваха. На Филис ѝ се струваше, че в сивите очи на Кержан беше останал блясъкът на изгряващото слънце. За момент тя затвори своите. Беше замаяна и заслепена...

Откъде се бяха появили тези радостни и възторжени хора на пустия бряг? Да, Филис ги познаваше, те бяха хората на Гийом. Появяването на прелестната жена, която, луда от радост, им протягаше крехките си ръце, ги смая. Целувайки ръцете ѝ, те шепнеха:

— Госпожа Кержан, госпожа Кержан!... — И на Филис ѝ се струваше, че казват: „Царицата.“

Изведнъж някой запита:

— Как е разбрала госпожата, че ще пътувате?

— Сигурно са ѝ казали в заводите, макар че бях поръчал да пазят в тайна заминаването ми.

Тогава Филис каза:

— Аз не съм питала в заводите, Гийом. Жаклин ми даде писмото, което бяхте написали за мен... в случай на нещастие.

Кержан не каза нищо. Неуловим пламък блесна в очите му и освети загорялото му лице.

Той даде нареждания на хората си, написа няколко телеграми, като не забрави Жорж Патен и Жаклин.

Един от хората съобщи:

— Автомобилът е зад храстите. Оттам ще поемем пътя за Бастиа.

На малката Фил ѝ се струваше, че се движи и говори като насън. Приятна миризма на цветя и мед я опиваше.

Автомобилът летеше под свежи гори и отиваше към планината...

Гийом беше притиснал любимата си до сърцето си и се целуваха лудо, пияни от любов и младост, пияни от щастие.

— Малка Фил, ти си прочела писмото ми и веднага си тръгнала да ме намериш? Ти, ти си направила това!

— Принуди ме, понеже не искаше да ме разбереш!

— Какво да разбере, любов моя?

Той го знаеше, но никога не я беше чувал да му го казва. И тихо, страстно, след екстаза на последната целувка, предлагайки устните си за нови, които нямаше да закъснеят, тя каза с хубавия си и ясен глас:

— Само това, че те обичам, че те обожавам, любими мой!

Издание:

Ги Шантпльор. Спътница в любовта

ИК „Румена“, Пловдив, 1992

Редактор: Красимир Колев

Коректор: Красимира Атанасова

ISBN: 123–456–789–0

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.